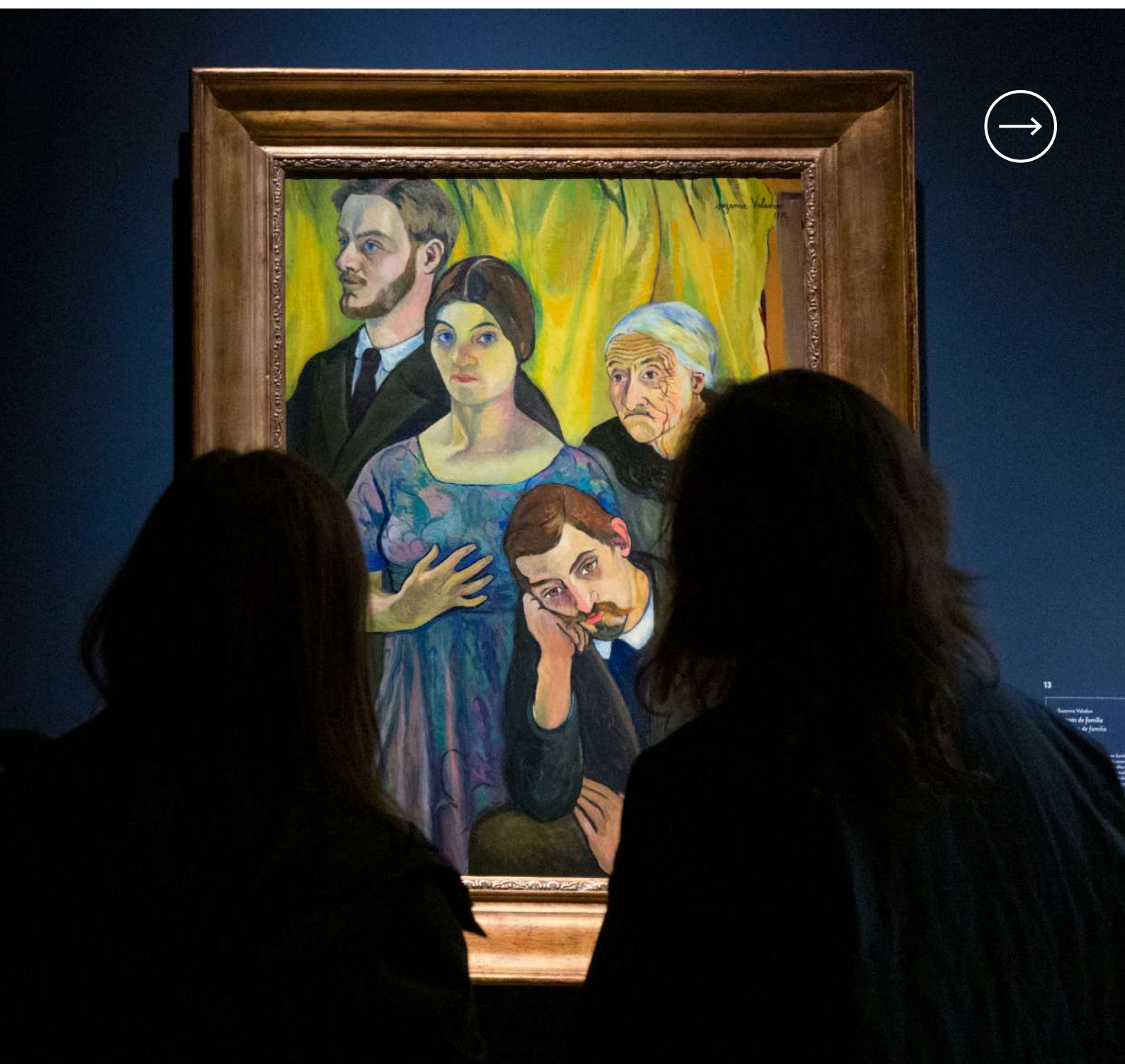

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

2024

MEMÒRIA

PATRONAT I PATROCINADORS

PATRONAT

PRESIDENT

Joan Oliveras i Bagués

VICEPRESIDENTS

Maria Eugènia Gay Rosell

Sònia Hernández Almodóvar

Jordi Martí Grau

VOCALS

Ángeles Albert de León

Pere Almeda i Samaranch

Tatxo Benet Ferran

Joaquim Borràs Gómez

Jordi Carulla Font

Laura Cendrós Jorba

Carles Colomer Casellas

Elisa Durán Montolio

Magda Gassó Hoja

María José Gálvez Salvador

Cristina Lagé Manich

Xavier Marcé Carol

Rosa Martínez Delgado

Josep Maria Carreté Nadal

Elisenda Rius Bergua

Elisa Ros Barbosa

Pau Relat i Vidal

Joan Manuel Tresserras Gaju

Ana Vallès Blasco

Rafael Villaseca Marco

SECRETÀRIA

Anna Bernadàs Mena

DIRECTOR

Pepe Serra Villalba

ADMINISTRADOR

Josep Desquens Farrés

CONSORCI

Generalitat de Catalunya

Ministerio de Cultura. Gobierno de España

Ajuntament de Barcelona

PATROCINADORS

MECENES

Fundació "la Caixa"

BENEFACTORS

Fundación Palarq

Fundació Damm

Pronovias

Santa & Cole

Naturgy

PROTECTORS

Agrolimen

Isabel und Balz Baechi

HP Printing & Computing Solutions

Fira Barcelona

Amics del Museu Nacional d'Art de Catalunya

COL·LABORADORS

TRAM

Laie

MagmaCultura

MITJANS DE COMUNICACIÓ

Ara, betevé, El 9 Nou, El Periódico de Catalunya, El Punt Avui, La Vanguardia, Prisa media, Regió7, Segre, 3Cat, The New Barcelona Post, Time Out Barcelona

Edició: desembre 2025

Fotografies:

© Museu Nacional d'Art de Catalunya

**ENTREVISTA AL
DIRECTOR**

ÍNDEX

**EL MUSEU EN
XIFRES**

**EL NOU MUSEU
AVANÇA**

COL·LECCIÓ

 PROGRAMA +ROMÀNIC

 INTERVENCIIONS A SALES

 Josep Llorens Artigas entra a la col·lecció

 Reconstrucció d'una obra coral: *Llar de foc de sant Jordi*

 NOUS INGRESSOS

 ACTUACIONS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

 PRÉSTECES I DIPÒSITS

 DIGITALITZACIÓ, DOCUMENTACIÓ I REGISTRE

 CENTRE DE RECERCA I CONEIXEMENT

 Fons documental i Arxiu

 Biblioteca Joaquim Folch i Torres

 Publicacions

EXPOSICIONS TEMPORALS

- + *El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana*
- + *Longaron i Friday Foster. L'heroïna inesperada*
- + *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*
- + *Adolf Fargnoli (1890-1951). Del Noucentisme a l'avantguarda*
- + *Punctum. Primavera fotogràfica*
- + *Eveli Torent. Entre Els Quatre Gats i la maçoneria*

COMUNICACIÓ,
MÀRQUETING I
PROJECTES DIGITALS

ARTISTES AL MUSEU

- + Antoni Miralda: *Anyell de l'Apocalipsi "Agnus Dei"* (1989)
- + Projecte EMPELT
- + Projecte GUÈISERS

MITJANS DE
COMUNICACIÓ

EL MNAC A CATALUNYA

- + *De Montmartre a Montparnasse. Artistes catalans a París, 1889-1914*
- + Celebrem l'Any Fortuny
- + El barroc català brilla a Manresa amb el suport del MNAC
- + Una col·lecció més àmplia per al Museu de Tortosa
- + El retaule dels Vergós viatja al Museu de Granollers
- + El MNAC, present al Palau Requesens de Molins de Rei
- + Al costat del Morera. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida
- + **XARXA DE MUSEUS D'ART DE CATALUNYA**

ELS PÚBLICS

PROGRAMES PÚBLICS

- + **ACTIVITATS**
- + **FAMÍLIES I LLEURE**
- + **EDUCACIÓ**
- + **PROGRAMA ARTS EN SALUT**

ACCESSIBILITAT I
INCLUSIÓ

**MEMÒRIA
ECONÒMICA**

**DESENVOLUPAMENT
DE NEGOCI**

**AMICS DEL MUSEU
NACIONAL**

**ORGANITZACIÓ,
RSC I
MEDI AMBIENT**

**ENTREVISTA AL
DIRECTOR**

PATROCINI

**INTERVIEW WITH
THE DIRECTOR**

**COL-LABORACIONS
AMB MUSEUS
I ENTITATS**

Entrevista a Pepe Serra, director del MNAC

Si hagués d'escollir una sola imatge que representés el 2024 al MNAC, quina triaria i per què?

El 2024 es pot retratar com un museu desplegat: a la ciutat, al país, a l'àmbit internacional; amb dimensió social i científica. Un museu que treballa la col·lecció, fa adquisicions, revisa relats i biaixos, impulsa un programa temporal que combina artistes locals i internacionals, es reivindica com a servei públic i té una potència científica amb el seu centre de recerca. Més que un projecte concret, la imatge és la d'un museu desplegat en tots els fronts, amb un alt nivell d'excel·lència.

Hi ha hagut algun projecte que hagi superat les expectatives inicials?

Sí. D'una banda, l'exposició de *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*, coproduïda amb el Centre Pompidou, que va tenir un gran ressò i unes xifres de públic molt altes. I, de l'altra, *El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana*, que va convertir-se en molt més que una mostra d'art gòtic: va esdevenir una reflexió sobre l'alteritat, amb un fort sentit del present i d'interpretació del món actual.

Durant el 2024, el MNAC ha fet passos per actualitzar el relat de les col·leccions permanents. Quins criteris han guiat aquesta revisió?

Som un museu enciclopèdic, amb tendència a classificar per períodes i aspectes formals. Però fa anys, i també ho hem fet el 2024, que revisem aquests marcs, amb artistes i comissaris que ajuden a identificar biaixos i històries oblidades o relegades als marges. La col·lecció ha de respondre al nostre temps i les preguntes que formula han de tenir sentit avui.

Arribar a nous públics és un repte compartit per totes les institucions culturals. Quines accions s'han posat en marxa per obrir el Museu a audiències més diverses?

Fa temps que vam entendre que "el públic" no existeix: hi ha centenars de minories diferents. Hem diversificat relats i preguntes, hem incorporat formes d'art de la cultura popular (amb l'exposició sobre el còmic, per exemple), hem ampliat la col·lecció de fotografia i hem inclòs artistes i comissaris que revisen la col·lecció. Això ha atret nous visitants i ha fet baixar amb escreix la mitjana d'edat.

“

Fa temps que vam entendre que “el públic” no existeix: hi ha centenars de minories diferents. Hem diversificat relats i preguntes, hem incorporat formes d'art de la cultura popular, hem ampliat la col·lecció de fotografia i hem inclòs artistes i comissaris que revisen la col·lecció

”

El 2024 també ha estat un any de complicitats: el MNAC ha col·laborat amb institucions i agents culturals diversos. Quines experiències destacaria?

El Museu no pot viure tancat en si mateix. Busquem aliances reals amb institucions que prenen decisions i fan que passin coses. Penso en grans museus internacionals, però també en col·laboracions locals: amb el Museu del Renaixement a Molins de Rei, el Museu del Barroc de Catalunya a Manresa, el Memorial Democràtic, el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge a Girona o la Fundació Carles Pi i Sunyer. Aquestes complicitats amb múltiples agents i comunitats ja fa anys que les vam encetar, i ens connecten amb públics i cercles d'influència amb els quals no teníem relació.

A partir dels projectes, aprenentatges i reptes del 2024, quines conviccions han sortit reforçades en la seva visió com a director del MNAC i quines preguntes s'obren de cara al futur del Museu?

El Museu afronta una ampliació que consisteix a acabar el projecte que Joaquim Folch i Torres va imaginar per a un museu del país i, alhora, a repensar el model per a un museu com el nostre. Reforcem la convicció que el MNAC és un museu en transformació constant, que ha d'assumir la realitat líquida i el canvi permanent en la nostra societat. A més, cal que cedeixi poder i sobirania, cal que permeti que agents externs intervinguin i decideixin. El Museu no pot caure en el paternalisme de creure que sap què interessa a tothom.

EL MUSEU EN XIFRES

859.496

visitants

Entrades gratuïtes o amb descompte:
401.987 (47 %)
Procedències:
27 % Barcelona
12 % Catalunya
3 % Espanya
58 % estranger

128.433

visitants amb entrada pròpia a exposicions temporals

218

préstecs a 40 institucions nacionals i internacionals

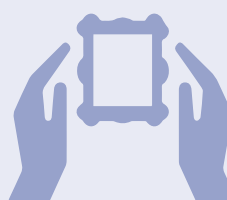
1.595

obres ingressades

640

actuacions de conservació-restauració

103.224

usuaris programes públics

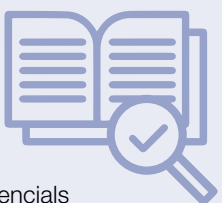
Activitats socials i culturals
21.373
Programa escolar:
50.126
Altres grups:
31.725

4.147

usuaris al Centre de Recerca i Coneixement (CREC)

Biblioteca:
3.383 usuaris
Gestió documental i Arxiu:
764 usuaris presencials

3.238

Amics del Museu Nacional

2.173.468

visites al web

Pàgines vistes:
5.136.730

54,61 %

de residus segregats

40

museus i institucions de Catalunya amb els quals hem col·laborat

Sistema de Gestió de la Responsabilitat Social

Renovació de les certificacions IQNet SR10, Biosphere Responsible Tourism, ISO 14.001 i EMAS

El Nou Museu avança

El 2024 hem continuat treballant intensament per avançar en el projecte del Nou Museu. Hem convocat el concurs d'idees i hem elaborat el Pla Funcional iniciat l'any passat. Així mateix, hem realitzat una vintena de sessions del Pla de Consulta amb agents culturals, socioeconòmics i institucionals amb l'objectiu de garantir un procés participatiu que enriqueixi el projecte. L'ampliació del MNAC comporta la rehabilitació i el rescat patrimonial del Pavelló Victòria Eugènia, la reorganització de determinats espais de la seu actual del Museu al Palau Nacional, així com la connexió entre aquests dos edificis.

Convocat el concurs d'idees en dues voltes de l'avantprojecte arquitectònic

A la primera fase del concurs convocat el 21 de juliol, i oberta a professionals d'arreu del món, s'han acceptat 30 propostes elaborades per 65 estudis i arquitectes de 10 nacionalitats diferents, que s'han presentat de manera anònima. El jurat està integrat per representants del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC), de les tres administracions consorciades i del MNAC, el nom dels quals també s'ha mantingut anònim. Aquest jurat, dos terços del qual el conformen arquitectes, ha seleccionat cinc projectes finalistes que passen a la segona volta.

A la primera fase del concurs, oberta a professionals d'arreu del món, s'han acceptat 30 propostes elaborades per 65 estudis i arquitectes de 10 nacionalitats diferents

En marxa el Pla Funcional, el Pla de Consulta i els estudis d'impacte econòmic, sociocultural i mediambiental

Hem elaborat un Pla Funcional detallat, que defineix els usos i les necessitats dels dos edificis que constituïran el Nou Museu. Iniciat el 2023, s'ha elaborat a partir de reunions periòdiques de treballadors del Museu representants de tots els departaments, que han analitzat les necessitats funcionals segons les seves demandes i coneixements. Amb l'assessorament d'un despatx d'arquitectes amb experiència en aquest tipus de projectes, el Pla s'ha nodrit, també, de contactes amb museus i experts internacionals, així com del procés de consulta formal amb col·lectius, institucions i persones rellevants del país.

El Pla de Consulta, amb la participació de la societat civil i grups d'interès, i organitzat amb el suport d'una empresa especialitzada, ha suposat la celebració de 19 sessions de treball amb 66 institucions i més de 150 participants, amb l'objectiu de compartir el projecte i recollir aportacions que puguin enriquir-ne el desenvolupament.

Així mateix, el Museu ha encarregat a una consultora externa un estudi d'impacte econòmic, sociocultural i mediambiental, que ofereix una primera estimació positiva de l'impacte del projecte a escala catalana i estatal.

Finalment, el 2024 s'ha elaborat un primer Pla de Negoci, desenvolupat de la mà d'assessors especialitzats i en col·laboració amb els equips de gestió del Museu. L'exercici presenta unes projeccions inicials de despeses i ingressos operacionals a deu anys vista, i se centra especialment en l'elaboració d'un pressupost proforma per a l'exercici 2030. A mesura que es concretin el projecte arquitectònic i els calendaris d'execució, des del Museu —en col·laboració amb les entitats consorciades— continuarem treballant en l'actualització dels paràmetres i criteris que serveixen de base per a l'elaboració de les projeccions econòmiques contingudes en aquest document.

Es preveu que el Nou Museu es pugui inaugurar l'any 2029 en el marc de la commemoració dels 100 anys de l'Exposició Internacional del 1929. Suposarà la culminació del gran museu d'art del país, concebut per Joaquim Folch i Torres el 1934, any de la seva fundació.

Col·lecció

Cercle del Mestre de Pedret. Pintures del Bungal. Detall, finals del segle XI - primer quart del segle XII

El 2024, al MNAC hem continuat expandint i enfortint la col·lecció, a través de l'ampliació de fons, però també a través de la revisió crítica i la posada en valor de les obres més emblemàtiques. La col·lecció ha continuat creixent gràcies a la generositat de col·leccionistes, artistes i institucions que han fet possible la incorporació de 1.595 obres noves.

Programa +romànic

Destaquem la consolidació del programa +romànic, iniciat el 2023, que té com a objectiu aprofundir en el coneixement, la documentació i la difusió de la col·lecció d'art romànic del nostre Museu, una de les més rellevants a escala internacional. Amb una durada de tres anys, el programa encoratja una mirada renovada sobre aquest fons patrimonial essencial per a la història de l'art europeu.

Intervencions a sales

Josep Llorens Artigas entra a la col·lecció

Figura cabdal de la ceràmica del segle xx, Josep Llorens Artigas encara no comptava amb una presència destacada a les sales del MNAC. El 2024 hem començat a omplir aquest buit, dedicant un espai de mostra a algunes de les seves obres més representatives, fruit d'adquisicions i de generosos dipòsits per part de la família. Entre les peces incorporades, destaca *Gerro-Pinyol d'urani* (1949-1950), obra que el mateix artista considerava una de les seves millors creacions.

Amb aquest nou espai, el MNAC fa justícia a un artista que va revolucionar la ceràmica contemporània i que va col·laborar amb algunes de les figures més destacades de l'art del seu temps, com Joan Miró.

Reconstrucció d'una obra coral: *Llar de foc de sant Jordi*

Algunes obres arriben fins a nosaltres fragmentades: és el cas de la *Llar de foc de sant Jordi*, una obra modernista dissenyada per Joan Riera Casanovas, la composició original de la qual gairebé no s'havia tornat a veure des de la seva creació i presentació a la VI Exposición Internacional de Arte de Barcelona (1911). L'obra compta amb diversos elements, dissenyats i elaborats per artistes diversos: el *Mosaïc de sant Jordi*, dissenyat de Josep Triadó i realitzat per Lluís Bru; l'estructura de fusta de noguera, obra de Riera Casanovas, i una pintura sobre fusta de Lluís Masriera. Gràcies a una intervenció rigorosa — amb tasques de consolidació, neteja i restauració de mosaic i fusta — hem pogut reconstruir la peça i exhibir-la íntegrament.

Nous ingressos

El 2024, la col·lecció s'ha enriquit gràcies a l'increment generós de les donacions i els dipòsits d'obra, així com dels fons fotogràfics i de les compres a través dels diversos programes d'adquisicions de la Generalitat.

En aquest sentit, el Pla Nacional de Fotografia, el Pla de Còmic, el Pla d'Arts Visuals i el Pla d'art català de postguerra i segones avantguardes han canalitzat la incorporació d'obres noves al fons de la col·lecció.

**El Museu ha incorporat
1.595 obres noves**

Donacions

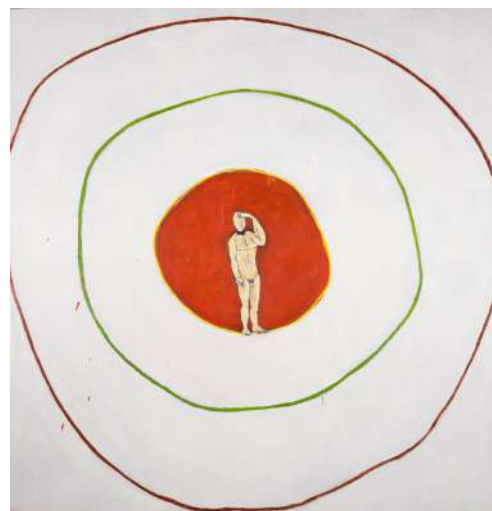
S'han registrat un total de 1.159 donacions. D'entre les més rellevants, destaquen les 111 obres de Martí Gasull, 10 obres del fons de José Corredor-Matheos, 2 de Ferran García Sevilla i 1 obra de Parvine Curie.

Parvine Curie. *Première mère*, 1969-1970

Rafael Bartolozzi. *Sombra apoyada*, 1973

Ferran García Sevilla. *Pariso 8*, 1985

Dipòsits

Un total de 423 obres han entrat en dipòsit al MNAC. En destaquen 3 de Josep Llorens Artigas, 1 d'Eugènia Balsells, 1 d'Alfons Borrell i 1 mòdul de la instal·lació *Inefable* de Josep Ponsatí.

Alfons Borrell. *Sense títol*, 1959

Josep Llorens Artigas. *Gerro*, 1937

Ramon Casas. *Retrat de Juli Vallmitjana*, 1896

Pere Torné Esquius. *Retrat de la família Barés Roca*, c. 1900

Adquisicions

D'entre les obres comprades, cal mencionar *Jove en un interior*, de Josep Maria Tamburini, que la Fundació Amics del MNAC ha pogut adquirir per al Museu gràcies al finançament de la Fundación Francisco Godia. Destaquen també *Retrat de Juli Vallmitjana* fet per Ramon Casas o *Retrat de la família Barés Roca* de Pere Torné Esquius.

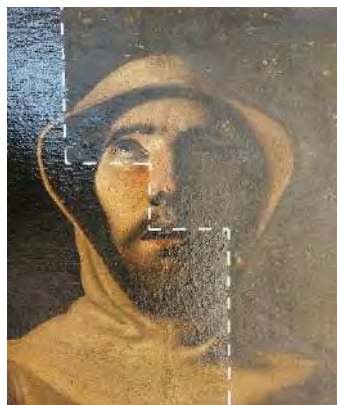
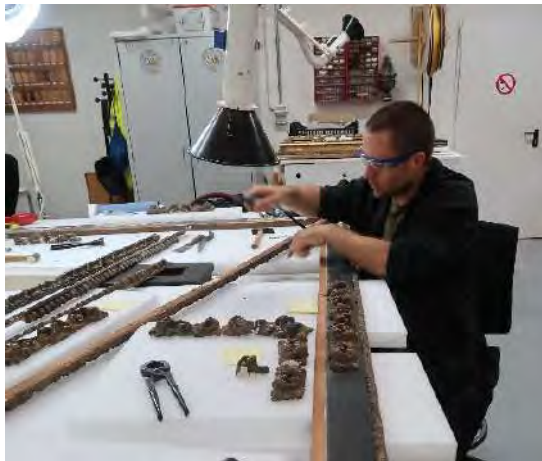
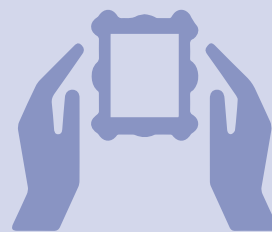
Josep Maria Tamburini. *Jove en un interior*, 1882

Actuacions de conservació-restauració

El 2024 hem emprès nombroses accions de restauració i conservació, guiades per la voluntat de preservar i revitalitzar el patrimoni.

Comptem, entre aquestes actuacions, els estudis i les intervencions d'obres prestades o dipositades en altres institucions, d'obres instal·lades a les sales del MNAC i de peces que han ingressat fa poc a la col·lecció del Museu.

**Hem dut a terme
640 actuacions**

Restauració i anàlisi de l'obra *Sant Francesc d'Assís segons la visió del papa Nicolau V*, de Francisco de Zurbarán.

Entre aquestes actuacions, destaquem:

La intervenció integral de l'obra ***Sant Francesc d'Assís segons la visió del papa Nicolau V*** de Francisco de Zurbarán, amb motiu de l'exposició *Zurbarán sobre(natural)* que el MNAC i el Musée des Beaux-Arts de Lyon acolliran el 2025 i que reunirà per primer cop les tres rèpliques. Gràcies als estudis tècnics, els exàmens científics i la recerca de documentació, hem pogut traçar l'estratègia idònia de conservació-restauració d'aquesta peça. Es tracta d'una actuació molt rellevant, ja que ha conduït a una sèrie de descobertes que han contribuït a re significar la lectura de l'obra i a recuperar el relat implícit del seu creador. La restauració ha comptat amb el finançament de la Fundació Francisco Godia.

L'acabament de la incorporació de fragments de pintures murals a les columnes del conjunt de Sant Joan de Boí, i la caracterització dels elements del Banc de Taüll, amb l'objectiu de determinar-ne la datació. A més, en el marc del programa +romànic hem iniciat un estudi global del conjunt de les pintures murals de Santa Maria de Taüll.

Estudi de les pintures murals romàniques del conjunt de Santa Maria de Taüll.

Altres accions

Hem dut a terme 11 estudis d'anàlisi científiques relacionades amb les intervencions de conservació-restauració, 16 exàmens d'RX i RIR i 5 anàlisis amb fluorescència d'RX.

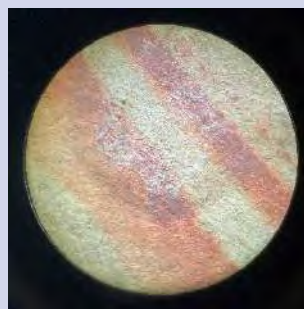
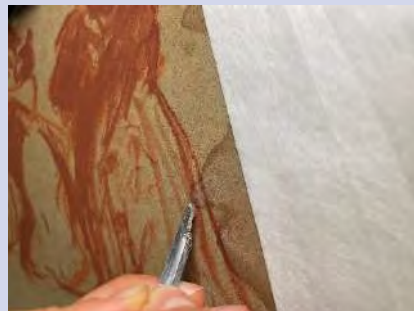
Hem participat en el muntatge d'exposicions i *displays* al Museu, en concret, en les mostres *Adolf Fargnoli. Del Noucentisme a l'avantguarda*; *Eveli Torent. Entre Els Quatre Gats i la maçoneria*, i *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*.

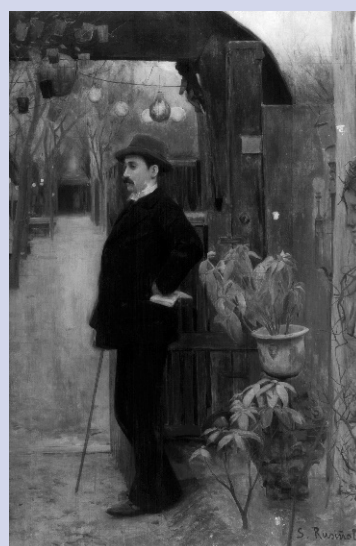
Supervisió de l'estat de conservació i del muntatge d'una de les capsetes d'Adolf Fargnoli.

Intervenció en l'obra *Escena de ball*, de Ricard Canals, per a l'exposició d'Eveli Torent. Entre els Quatre Gats i la maçoneria.

Restauració de l'obra *Retrat de Gustave Coquirot*, de Joaquim Sunyer.

Examen de reflectografia infraroja i reflectograma de l'obra *Retrat de Miquel Utrillo*, de Santiago Rusiñol.

Conservadora-restauradora fent tasques de correu.

Hem acompanyat els museus de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya en la conservació preventiva i la preparació d'obres per al seu dipòsit.

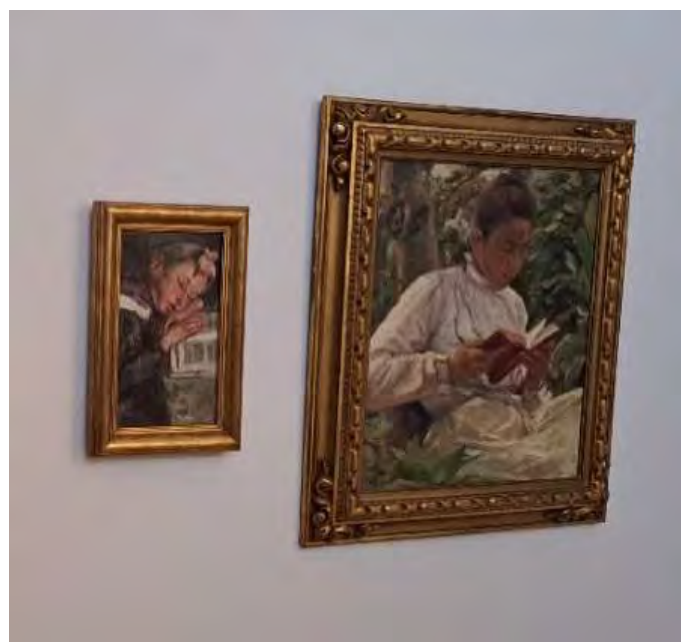
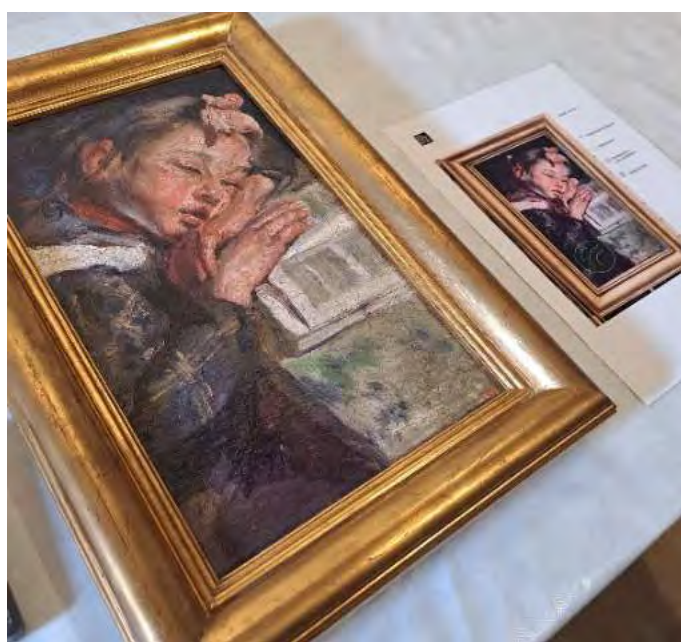
Pel que fa a les obres sol·licitades en préstec o en dipòsit, hem assumit les funcions de correu i hem donat suport als muntatges. Hem dut a terme supervisions presencials i virtuals de les peces, segons el cas.

Intervenció i tasques de correu en el muntatge de diverses obres dipositades al Museu de Granollers.

Supervisió en el muntatge de diverses obres al VINSEUM.

Supervisió en el muntatge d'obres dipositades al Museu de Tortosa.

Hem continuat participant en el desplegament del Pla de Museus de Catalunya. En aquest marc, hem col·laborat en el Pla de Conservació Preventiva i en el projecte RE-ORG Catalunya, assignant dues persones de l'Àrea de Restauració i Conservació Preventiva als equips tècnics respectius.

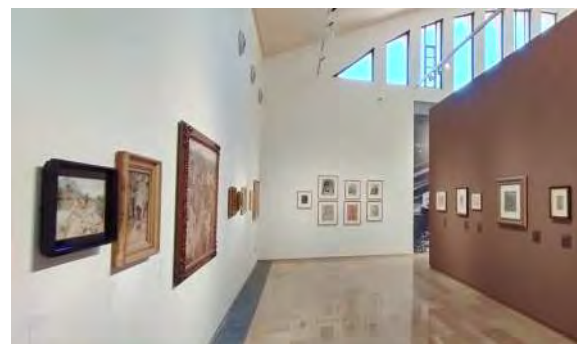
Hem atès 20 consultes de recerca de la documentació de les actuacions de conservació-restauració de les nostres col·leccions. També hem assessorat tesis doctorals, projectes de recerca, treballs de grau de la Facultat de Belles Arts de la UB i de la UAB, i treballs de recerca de batxillerat, entre d'altres.

Préstecs i dipòsits

Fruit de la política establerta pel MNAC, orientada a descentralitzar el patrimoni artístic, hem gestionat 56 expedients de préstec i de cessió en comodat. Amb això, 218 obres han viatjat, prestades, a 40 institucions, 11 de les quals són museus d'àmbit internacional. Garantim, així, una difusió de la col·lecció més enllà del Museu, per facilitar la circulació i accessibilitat de l'art.

Pel que fa als dipòsits, hem gestionat 6 grans comodats. Si bé han suposat una gran inversió en termes de gestió, aquests dipòsits han contribuït a la creació del nou Museu de Tortosa i en la remodelació del VINSEUM. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya.

S'han deixat en préstec 218 obres a 40 institucions nacionals i internacionals

Museu al territori

Amb la voluntat d'actualitzar i revisar els diversos comodats i dipòsits del MNAC arreu de Catalunya, el 2023 naixia el projecte Museu al territori, encapçalat pel Departament de Registre. Aquesta iniciativa s'emmarca dins del Pla de Museus de Catalunya 2022-25, que té com a objectiu millorar la gestió i la conservació del patrimoni museístic del país. El projecte, que s'implementa en quatre etapes bianuals, s'estén per xarxes de proximitat fins a completar el mapa total de dipòsits del MNAC. El 2024 hem continuat revisant diversos dipòsits, entre els quals destaquen el del VINSEUM. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya i el del Museu d'Olot.

Digitalització, documentació i registre

Hem reforçat els vincles amb el nostre públic a través de la digitalització, la documentació i l'accés a les obres per a la investigació. La col·lecció en línia i els models 3D permeten explorar i comprendre les obres des de qualsevol lloc i converteixen el patrimoni en una eina per a l'aprenentatge, la recerca i l'experiència immersiva.

El cor de les col·leccions: inventari, registre i imatge

L'actualització de l'inventari, el registre i el fotografiat de tots els fons de les col·leccions són eines clau que les vertebrèn i en garanteixen l'accessibilitat. El 2024, des de la Unitat de Documentació de Col·leccions hem creat 6.345 nous registres, una evolució significativa en la documentació i l'organització del patrimoni que gestionem.

A més, hem avançat considerablement en un objectiu que vam marcar-nos l'any 2020: l'inventari del fons de gravats. En aquest sentit, hem inventariat 3.444 obres i hem incorporat entre 700 i 800 autors nous. Pel que fa a la documentació visual, hem fet 1.802 fotografies de 887 obres d'art, i hem donat resposta a les necessitats internes atenent 127 comandes d'imatges.

La col·lecció en línia: obres a l'abast de tothom

Hem assolit una fita important en la difusió digital del patrimoni, amb la parametrització d'una nova API que permet integrar les col·leccions al catàleg en línia del Museu dins el web institucional. A més, també hem adaptat aquesta API per mantenir la presència del Museu a Europeana, la plataforma digital col·laborativa europea, per assegurar-nos, així, que les obres del MNAC continuïn formant part d'aquest gran projecte compartit de difusió cultural.

Hem continuat ampliant l'accés públic a la nostra col·lecció, amb un total de 33.272 registres consultables, ja disponibles al web

Al Departament de Registre tenim vocació de servei públic. Per això, atenem consultes i oferim serveis de recerca tant a especialistes com a comissaris i artistes. El 2024 hem atès 19 consultes d'investigadors i institucions que han sol·licitat accés a la documentació, i hem fet 28 visites tutoritzades

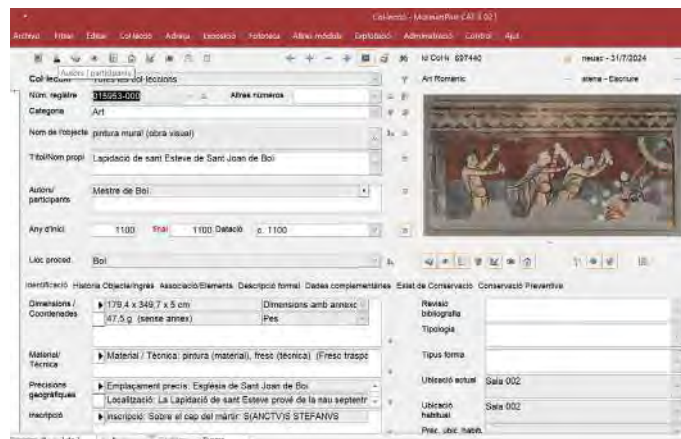
Gestió de col·leccions: experiències compartides

Des del 2022, la Unitat de Documentació de Col·leccions participa en les Taules de Documentació del Servei de Museus, que tenen com a objectiu implementar un nou programari de gestió de col·leccions. El 2024, les reunions s'han centrat en la millora de la normalització de dades en alguns camps, la normalització dels vocabularis controlats i el control d'autoritats.

A més, a través de la comunicació presentada per la cap de Departament —titulada *Fighting against dissociation in stored artworks. The experience of Registrar's Department in Sculpture and the inorganic materials storage of Museu Nacional d'Art de Catalunya*—, el Departament de Registre ha estat present a la conferència internacional “MUSEUM STORAGE. Current situations and new challenges”. La conferència, organitzada per l'ICOM's Working Group on Collections in Storage, l'International Committee for Museum Architecture and Technology (ICAMT) i la Université Sorbonne Nouvelle, s'ha celebrat a París del 29 al 31 d'octubre.

Digitalització 3D: el nostre patrimoni al món

Amb la voluntat de reforçar la nostra presència en l'àmbit digital i de fer més accessible el patrimoni a tota la ciutadania, hem continuat treballant en la digitalització 3D de la nostra col·lecció. En col·laboració amb el programa Giravolt, impulsat per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, hem completat la digitalització de totes les peces procedents de la Vall de Boí. Aquesta iniciativa no només permet conservar virtualment les obres, sinó també obrir-les a nous públics i usos. Els models 3D, disponibles a plataformes com Sketchfab i integrats a les col·leccions en línia del MNAC, ofereixen una experiència immersiva i detallada, especialment pensada per al públic educatiu i universitari, i per a professionals del món de la cultura. Es tracta d'una eina poderosa per aprendre, investigar i connectar amb el patrimoni des de qualsevol lloc del món.

Centre de Recerca i Coneixement (CREC)

Des del CREC hem millorat l'accés i la gestió dels fons del Museu, incorporant nous documents i posant en funcionament un gestor d'Arxiu que en facilita la consulta i difusió.

Gestió documental i arxiu

El 2024 hem continuat desenvolupant la tasca de digitalització dels nostres fons documentals, element clau per eixamplar l'accés als recursos i atraure nous usuaris virtuals interessats a explorar els nostres fons. A més, hem inaugurat un nou gestor de l'Arxiu, que millora l'organització i la consulta dels continguts.

Paral·lelament, a través d'activitats presencials formatives, visites especialitzades i l'acollida d'estudiants en pràctiques, hem continuat convocant el públic al nostre Museu físic, reforçant-hi el compromís i trenant-hi cada vegada més vincles.

Nous fons a l'Arxiu del MNAC

L'Arxiu ha ingressat cinc fons nous:

- El fons **Armand Cardona Torrandell**, un conjunt de documents que inclou correspondència, àlbums de fotografies i documents sobre les exposicions de l'artista, llibretes de notes, petits catàlegs d'exposicions, postals, revistes, cartells i pòsters.
- El fons **Maria Antònia Heredero** ("Truca"), un conjunt de diapositives i fotografies que documenten els processos de restauració de diverses obres.
- El fons **Pere J. Llorc**, un fons documental de 5 fotografies i 28 cartes manuscrites datades d'entre el 1893 i el 1900, que Hermen Anglada Camarasa havia adreçat al seu amic Pere J. Llorc.
- El fons **Galeria Principal**, que inclou la documentació dels artistes que van treballar amb la galeria i les exposicions celebrades.

- El fons **José Luis Rey Vila, SIM**, un conjunt d'obres i documents (correspondència, fotografies, articles de premsa i un quadern) comprats per la Generalitat de Catalunya per incloure's en la Col·lecció Nacional del Còmic i Il·lustració Narrativa, gestionada per la Direcció General del Patrimoni Cultural.

Altres fons en procés de donació:

Ha quedat pendent la rebuda del fons documental de la pintora, gravadora i artista tèxtil **M. Assumpció Raventós**. Després d'haver estat ofert en donació, la família de l'artista organitza la documentació per poder tramitar-ne l'ingrés al MNAC.

Han avançat les gestions per a l'ingrés del fons **Arturo Cividini**.

Per tal d'afavorir la preservació i consulta dels fons, hem continuat duent a terme actuacions de condicionament i descripció de documents. Ho hem fet al Fons Museu d'Art Modern (MAM), al Fons Museu d'Art de Catalunya, a la col·lecció de fotografies al voltant de Joan Llimona, a la Sala Parés i al fons Armand Cardona

Digitalització dels fons de l'Arxiu

Hem continuat digitalitzant els fons custodiats per l'Arxiu, combinant la digitalització de documents sol·licitats pels usuaris de l'Arxiu amb programes de digitalització de fons específics. Hem fet 22.000 digitalitzacions del fons Juan Eduardo Cirlot. A banda d'aquest últim, es troben a disposició de consulta interna al BIVA (Banc d'Imatges, Vídeos i Actius Digitals) els fons següents: Comissaria General de Museus, Col·lecció Daniel Giralt-Miracle (cartells), Hermen Anglada Camarasa i Joan Sutrà.

A més, hem començat els treballs de suport per transformar els expedients en paper de l'Àrea de Conservació i Restauració Preventiva. Amb l'objectiu d'evitar impressions innecessàries, hem definit els documents que cal conservar en format digital.

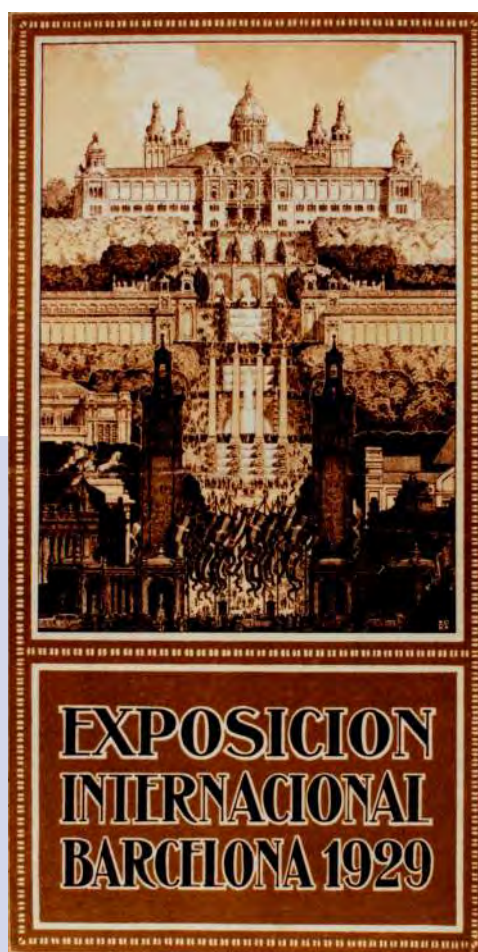
El nou gestor de l'Arxiu

Hem adequat la base de dades de l'Arxiu per tal de facilitar la migració al nou entorn de treball web, i hi hem passat

totes les dades dels fons històrics i del fons MNAC. Amb això, hem començat a utilitzar el nou gestor de l'Arxiu en les funcionalitats següents: procediments de préstec i consulta, transferències i altes de fons i fitxes catalogràfiques, i edició d'expedients i de documents.

Participació en exposicions

Hem donat suport a l'exposició *La càmera domèstica*, a la Fundació Mapfre de Barcelona, amb el préstec de fotografies del fons Josep Clarà i el fons Hermen Anglada Camarasa.

A més de reunir-nos amb investigadors, professionals i estudiants, des del CREC també donem suport a recerques i estudis monogràfics que s'inscriuen en el projecte “Museu i Memòria”, amb un enfocament en els orígens del Museu, l'Exposició Internacional de Barcelona del 1929 i la seva evolució fins a la postguerra

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

La Biblioteca del MNAC ha continuat afirmant-se com un espai viu de recerca, difusió i participació cultural, i ha ampliat col·laboracions i línies de treball. Al llarg del 2024, l'organització de la International Conference of Art Libraries —un esdeveniment de referència en l'àmbit de les biblioteques d'art a escala internacional— ha estat una de les fites més destacades per a la nostra Biblioteca. L'ampliació dels recursos digitals, l'impuls de projectes col·laboratius i l'acollida de visites i activitats com el club de lectura ApassionArt o la Comunitat Virtual Fanàtics de l'Art, entre d'altres, han contribuït a fer de la Biblioteca un espai de referència, obert i acollidor per a públics diversos.

Programa Art Gran

En col·laboració amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el MNAC treballa en el programa *Art Gran*, una iniciativa que promou l'art com a eina per fomentar la salut i que reivindica el paper dels museus i les institucions culturals com a agents actius en el benestar de les persones.

El 12 de novembre, els participants del programa han visitat la Biblioteca amb l'objectiu d'investigar models de mosaics hidràulics, que posteriorment han treballat en un taller creatiu.

Club de lectura ApassionArt

Hem continuat consolidant el projecte ApassionArt, en col·laboració amb el Servei de Biblioteques de la Generalitat i a través de la plataforma de llibres digitals Ebiblio, que fomenta nous coneixements culturals sobre el patrimoni històric i artístic mitjançant la lectura guiada de novel·les de ficció, conduïda per un historiador de l'art. El 2024 n'hem celebrat tres edicions (la vuitena, al gener-març; la novena, a l'abril-juny, i la desena, al setembre-desembre).

En aquest mateix marc, el 10 de febrer hem acollit l'activitat "De la ficció al museu. L'art i la literatura com a transmissors d'emocions i sentiments en el context dels conflictes bèl·lics", que ha combinat una visita a l'exposició amb una conversa entre el comissari Àlex Mitrani i l'escriptora Nadia Ghulam.

Comunitat Virtual Fanàtics de l'Art

En col·laboració amb el Servei de Biblioteques de la Generalitat i mitjançant la plataforma Telfy, aquesta comunitat comparteix converses al voltant de l'art i el Museu. Durant el 2024, *Fanàtics de l'Art* —que el 31 de desembre comptava amb 176 inscrits— va dur a terme dues sortides:

- Una visita al Palau Nacional i a la seva Biblioteca, amb l'objectiu de descobrir la història de l'edifici (19 d'octubre).
- Una sortida cultural a Bilbao, amb visites guiades al Museu Guggenheim i al Museo de Bellas Artes de Bilbao (16 i 17 de novembre).

International Conference of Art Libraries, de l'Art Discovery Group Catalogue

El 3 i 4 d'octubre, la Sala Oval del MNAC ha estat l'escenari de la desena edició de la International Conference of Art Libraries, organitzada per l'Art Discovery Group Catalogue. Es tracta d'un esdeveniment de referència internacional en l'àmbit de les biblioteques d'art. En edicions anteriors, la conferència s'havia celebrat al Rijksmuseum d'Amsterdam (2018) i al Zentralinstitut für Kunstgeschichte de Múnic (2022). En aquesta ocasió, els dos eixos principals del congrés han estat la intel·ligència artificial i la situació actual de les biblioteques d'art a Espanya.

Art i poesia. Homenatge a José Corredor-Matheos

Al maig, hem retut homenatge al poeta, crític i historiador José Corredor-Matheos, amb unes sessions dedicades a l'anàlisi de les connexions entre art i poesia. El programa ha inclòs, també, una lectura de poemes a càrrec d'artistes i especialistes en la matèria, així com la intervenció de l'homenatjat. L'acte ha inclòs la presentació d'un llibre editat pel MNAC, que recull articles seus seleccionats pel conservador d'art modern i contemporani Àlex Mitrani i el tècnic de la Biblioteca Raúl Gimeno.

Guies temàtiques

Hem creat tres guies temàtiques, relatives a tres exposicions: *Donació Pere Formiguera: Pulsió creativa, El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana* i *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*.

Repositoris digitals amb la participació de la Biblioteca

El 2024 hem participat en els repositoris següents:

- La Memòria Digital de Catalunya (MDC), un repositori en línia que recull i dona accés a col·leccions digitals de diverses institucions culturals catalanes, amb l'objectiu de preservar i difondre el patrimoni documental de Catalunya per a la recerca i la divulgació.
- ARCA (Arxiu de Revistes Catalanes Antigues), un portal digital que ofereix accés a revistes i diaris històrics de Catalunya, amb l'objectiu de conservar i difondre aquest patrimoni. Recull materials digitalitzats datats del segle XIX fins a mitjan segle XX.
- RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert), una plataforma d'accés lliure que recull articles de revistes acadèmiques catalanes. Té com a objectiu difondre el coneixement científic i facilitar-ne la consulta en línia a text complet a investigadors, estudiants i professionals.
- Recercat (Dipòsit de la Recerca de Catalunya), un arxiu digital que agrupa i dona accés lliure a documents científics produïts per universitats i centres de recerca de Catalunya, amb la finalitat de preservar-los i fer-los accessibles per augmentar-ne la visibilitat i l'impacte.

- Repositori de cobertes del CSUC, un espai digital que recull i mostra les cobertes de llibres editats per les universitats i institucions per a l'ingrés del Consorci. Permet consultar-ne les imatges i accedir a informació bibliogràfica i metadades, amb la finalitat de donar més visibilitat al fons editorial acadèmic català. El 2024, la Biblioteca hi ha contribuït amb 2.142 cobertes digitalitzades.

Impuls documental amb suport extern

Catalogació de postals del llegat Matas-Ramis

L'arquitecte Enric Matas-Ramis, traspasat el 25 de novembre del 1956, va llegar la seva biblioteca i col·leccions personals —entre les quals, una col·lecció d'unes 20.000 postals— a l'Ajuntament de Barcelona. Durant el 2024, i amb el suport de l'empresa Nubilum, hem catalogat 2.246 postals que mostren imatges de Barcelona.

Petits catàlegs donatiu Sagrada Família - Fons Josep Maria Garrut

L'any 2023 la Biblioteca va rebre el fons Josep Maria Garrut (1915-2008), gràcies a una donació de la Sagrada Família. Aquest fons conté fullets sobre l'activitat artística a Barcelona entre finals del segle XIX i principis del XX. Al llarg del 2024, i amb el suport de l'empresa Dinser, hem començat a tractar una part important d'aquest material.

Catalogació de documents "precatalogats"

Amb la col·laboració de l'empresa Nubilum, hem tractat 2.704 documents precatalogats. D'aquests, hem seleccionat els que calia completar i els hem catalogat definitivament amb la seva ubicació final, i hem donat de baixa la resta.

Publicacions

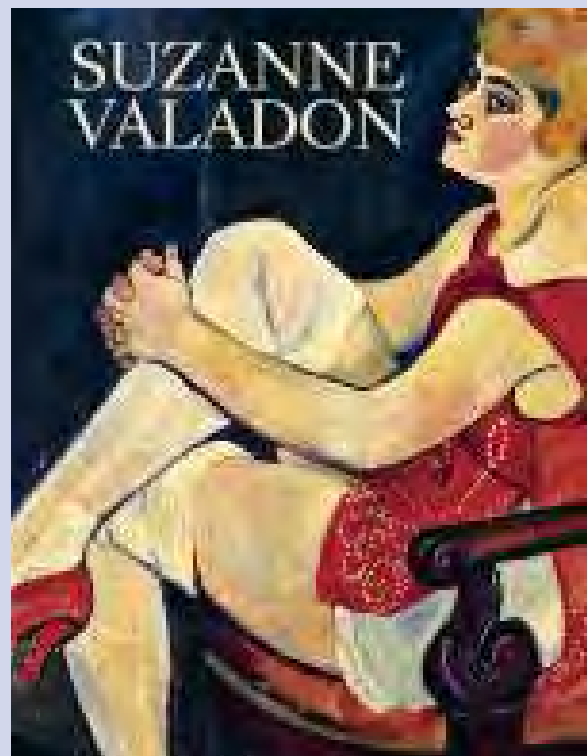
EL MIRALL PERDUT

1

2

3

1. **El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana**, publicació en català, castellà i anglès.

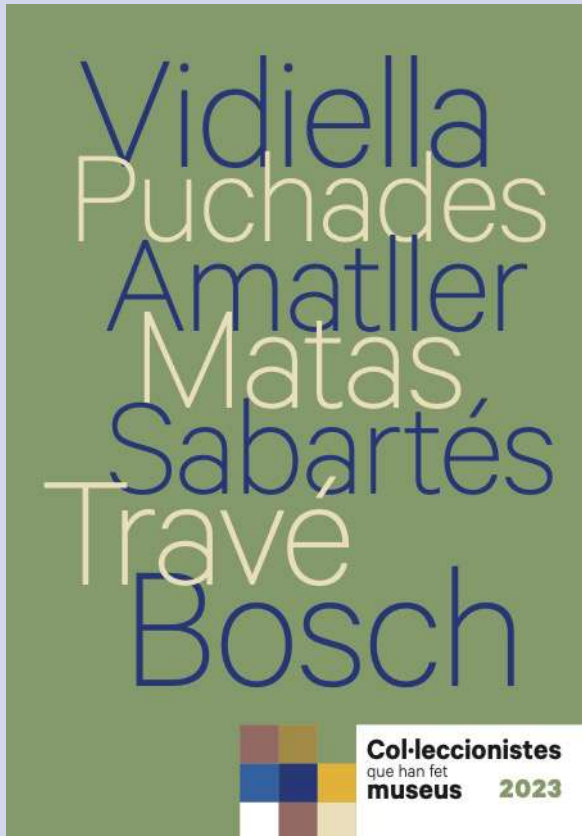
Coedició amb el Museo Nacional del Prado. 240 pàgines.

2. **Ferran Garcia Sevilla. Tensions i revoltes/Cosmos-caos**, publicació en català, castellà i anglès.

Amb la col·laboració del Centre d'Art Tecla Sala. 192 pàgines.

3. **Suzanne Valadon. Una epopeia moderna**, publicació en català-anglès i castellà-anglès. 244 pàgines.

4

6

5

4. **Col·leccionistes que han fet museus 2023**, publicació en català. Amb la col·laboració de la Universitat Autònoma de Barcelona. 148 pàgines.

5. **José Corredor-Matheos. Crítica d'art, 1961-1974**, publicació en català i castellà. 148 pàgines.

6. **Eveli Torent. Entre Els Quatre Gats i la maçoneria**, publicació en català-anglès i castellà-anglès. 208 pàgines.

Exposicions temporals

Hem continuat consolidant la línia expositiva del Museu amb projectes que posen en diàleg la història de l'art amb els debats del present. Les exposicions temporals han aportat noves mirades sobre artistes i períodes fonamentals, i han reivindicat, també, figures i moviments sovint oblidats.

El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana

23 de febrer - 26 de maig

Sales de gòtic

Una exploració reveladora de com l'art medieval va modelar la imatge dels jueus i conversos a la península Ibèrica entre el 1285 i el 1492, comissariada per Joan Molina, cap del Departamento de Pintura Gòtica Española del Museo Nacional del Prado. Dividida en cinc àmbits temàtics, el recorregut expositiu ha permès entendre com, després dels pogroms del 1391 i la creació de la Inquisició el 1478, les imatges van esdevenir eines poderoses per estigmatitzar els jueus i controlar els conversos, i reflectir les pors i ansietats de la societat cristiana medieval.

101.296
visitants

Entre les peces més destacades, la mostra ha inclòs el *Retaule de l'Eucaristia de Vilafermosa*, atribuït a Llorenç Saragossa, i obres de Pedro Berruguete, com *Acte de fe presidit per sant Domènec de Guzmán*, que il·lustren la utilització de l'art com a instrument de propaganda religiosa i social.

D'aquesta manera, l'exposició no només ha presentat una visió històrica de l'antijudaisme a través de l'art; també ens ha fet reflexionar sobre el poder de les imatges en la construcció de l'alteritat i la perpetuació d'estereotips. Malgrat el focus en l'edat mitjana, la vigència de la temàtica ens ha conduït a qüestionar els mecanismes que modelen les identitats i les diferències.

Longaron i Friday Foster. L'heroïna inesperada

20 de març - 24 de juny

Espai educArt

Amb aquesta mostra de petit format hem volgut continuar explorant i reivindicant el còmic com a gènere artístic, amb el focus en la figura de Jordi Longaron (Barcelona, 1933-2019). El dibuixant barceloní va fer una aportació destacada al còmic internacional amb la creació del personatge Friday Foster, una de les primeres protagonistes afroamericanes del còmic estatunidenc. La tira, sindicada pel Chicago Tribune Syndicate, es va publicar entre el 1970 i el 1974, amb guions de Jim Lawrence i dibuixos de Longaron.

Comissariada per Marc Longaron i Alex Mitrani, l'exposició —la primera sobre l'artista a l'Estat espanyol— ha posat el focus en el procés creatiu de l'autor i en el context històric de l'aparició de l'obra. Ha destacat la rellevància del còmic *Friday Foster* en la representació de gènere i raça en el món d'aquest gènere, i ha posat en valor la figura d'aquesta heroïna inesperada: una jove fotoperiodista afroamericana que, en un moment de grans transformacions socials als Estats Units, va encarnar un nou mite del moviment Black Power. A banda d'exposar dibuixos originals, materials d'arxiu i premsa de l'època, la mostra també ha dedicat un espai a l'adaptació cinematogràfica del personatge, estrenada l'any 1975, dirigida per Arthur Marks i interpretada per l'actriu Pam Grier.

L'exposició ens ha fet reflexionar sobre el còmic com a mitjà artístic i documental que ens ajuda a comprendre els imaginaris populars. I ho hem fet reconeixent un autor català que va contribuir a renovar l'imaginari global.

Suzanne Valadon. Una epopeia moderna

19 d'abril - 1 de setembre

Sala 1 d'exposicions temporals

Ens hem submergit en la vida i obra d'una de les artistes més fascinants del segle xx. Amb una trajectòria que va de la condició de model a l'empoderament com a pintora, Suzanne Valadon (Becinas, 1865 - París, 1938) va capturar l'esperit del modernisme amb una mirada fresca, i ens va oferir una visió poderosa i profunda del cos i de l'ànima humans. La seva mirada singular, les seves composicions atrevides i el seu tractament de temes com la maternitat, la figura femenina o la sexualitat, la van consolidar com una veu indiscutible de l'art modern.

A través de 128 obres, hem mostrat com Valadon es va saber llaurar, de manera discreta però decidida, un

espai propi dins del panorama artístic, i es va establir així com a referent per a futures generacions d'artistes, especialment dones, amb un llegat que transcendeix fronteres. Amb aquesta mostra, però, no només hem celebrat la figura de la creadora: també hem fet un pas endavant en la revisió d'artistes sovint oblidats per la historiografia oficial, i hem contribuït així a reconèixer el lloc que els correspon en la història de l'art. Convidant-nos a reflexionar sobre la contribució fonamental de Suzanne Valadon a la modernitat, la mostra, comissariada per Eduard Vallès i Philip Dennis Cate, ens ha evocat el potencial de l'art per resistir i desafiar els paradigmes establerts.

Adolf Fargnoli (1890-1951). Del Noucentisme a l'avantguarda

14 de juny - 20 d'octubre

Sala 68 d'art modern

130.824
visitants

Hem aprofundit en la trajectòria d'Adolf Fargnoli (1890-1951), el creador empordanès que va saber evolucionar amb sensibilitat del Noucentisme gironí cap a les avantguardes del segle xx. Nascut a la Bisbal d'Empordà en una família d'origen italià, Fargnoli, autodidacte, va excel·lir en l'art de la talla en fusta. Les seves capsetes i arquetes —amb aplicacions metàl·liques, interiors folrats de seda i noms carregats de poesia— revelen una gran delicadesa i sentit estètic.

Descobert per l'arquitecte Rafael Masó, es va integrar ràpidament en el nucli d'artistes que van revitalitzar la Girona noucentista. Entre el 1918 i el 1933, la seva obra va gaudir d'un notable reconeixement i es va mostrar en més de cinquanta exposicions, tant dins com fora del país.

Comissariada per la Dra. Pilar Vélez, l'exposició ha ampliat la mostra presentada prèviament a la Casa Masó de Girona (desembre del 2023 - abril del 2024), la primera monogràfica dedicada a l'artista des del 1997. Un total de 287 peces reunides han permès redescobrir l'univers de Fargnoli a través de capsetes, creus de fusta amb aplicacions ceràmiques i dissenys elaborats a l'obra de Can Marcó de Quart. També s'hi han exposat catàlegs, documents personals, fullets publicitaris i dissenys gràfics. El recorregut ha destacat la capacitat d'innovació i adaptació de l'artista al llarg del temps. Des dels inicis com a artesà fins al seu projecte més agosarat —el disseny de bijuteria femenina per a la marca D'Annali, inspirada en el glamur de Hollywood, que finalment no es va arribar a concretar—, Fargnoli va demostrar una gran versatilitat com a creador.

15.766
visitants

PUNCTUM. Primavera Fotogràfica

15 de maig - 30 de juny

Sala 63 d'art modern

Hem volgut recuperar el llegat de la Primavera Fotogràfica, certamen biennal que, entre el 1982 i el 2004, va contribuir de manera decisiva a la normalització cultural de la fotografia a Catalunya. Impulsada per un grup de fotògrafs, galeries i centres culturals, la iniciativa va prendre forma en un moment de creixement del sector i d'efervescència artística. Les Jornades Catalanes de Fotografia, celebrades el 1980, en van marcar el camí, i des de la primera edició, amb l'exhibició de la col·lecció Sam Wagstaff a la Fundació Joan Miró, la Primavera va néixer amb una clara voluntat internacional.

Comissariada per Pilar Parcerisas a partir del ric llegat documental del certamen, la mostra ha volgut posar en valor el paper articulador que va tenir en el teixit artístic i institucional del país. Hem volgut reivindicar el gran èxit de participació que va assolir per part de les institucions públiques, entitats privades, galeries i escoles d'art d'arreu de Catalunya al llarg de les seves 12 edicions.

Eveli Torent. Entre Els Quatre Gats i la maçoneria

17 d'octubre del 2024 - 16 de febrer del 2025

Sales 63 i 64 d'art modern

31.706
visitants

Hem adreçat una mirada profunda a la vida i obra d'un artista català singular. Eveli Torent (Badalona, 1876 - Barcelona, 1940) forja la seva trajectòria en el vibrant ambient d'Els Quatre Gats, centre neuràlgic del modernisme català, on estableix vincles amb figures com Pablo Picasso, Carles Casagemas, Joaquim Mir i Hermen Anglada Camarasa. A principis del segle xx, a París, continua desenvolupant la seva tasca com a il·lustrador per a revistes catalanes i franceses; una obra, la seva, que casa realisme amb simbolisme i costumisme, caracteritzada per una paleta cromàtica viva i una gran destresa en el retrat. El 1914, Torent viatja a Nova York, on s'integra en cercles socials hispans i entitats filantròpiques vinculades a la maçoneria,

organització amb la qual mantindrà una relació estreta durant tota la vida. Aquesta influència es reflecteix en la seva obra, especialment en les decoracions que va dur a terme a la seva residència d'estiu a la Torre d'en Rovira, a Eivissa.

A través d'una selecció de 149 peces, l'exposició, comissariada per Lluïsa Sala, ha volgut posar de manifest la versatilitat de Torent com a pintor, il·lustrador i decorador. Per al MNAC, aquest projecte suposa un acte de justícia i reconeixement que expandeix la narració de la modernitat catalana més enllà dels noms més consagrats. Recuperar Torent no només ha enriquit el fons del Museu, sinó que també ha reafirmat el nostre compromís amb una història de l'art plural, diversa i inclusiva.

Artistes al Museu

ARTISTES
AL
MUSEU

Entre la memòria i la creació contemporània, entre les veus del passat i les veus del present, el Museu es transforma. No només conserva: també escolta, acull i s'obre a la mirada crítica i a l'experimentació artística actual, i esdevé un espai viu, porós i dinàmic, d'intercanvi, recerca, diàleg i de propostes noves.

Amb aquest esperit, acollim dues línies de treball que posen els artistes contemporanis al centre: Empelt, un projecte en col·laboració amb la Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya (PAAC), i el programa públic Guèisers, amb el comissariat de Montse Badia. Es tracta de dues iniciatives que, a través de la pràctica viva, fecunden noves maneres de pensar i relacionar-nos amb el Museu.

Antoni Miralda: *Anyell de l'Apocalipsi* “*Agnus Dei*” (1989)

El desembre del 2024 es va tornar a col·locar a la Sala Oval el gran cobrellit que Antoni Miralda (Terrassa, 1942) va crear en el seu projecte *Honeymoon Project* (1986-1992), on proposava el casament simbòlic entre l'estàtua de Colom de Barcelona i l'Estàtua de la Llibertat, un enllaç entre les ciutats de Barcelona i Nova York. El cobrellit, després de desfil·lar per Manhattan, va arribar solemnement al Museu el 1989. Aquest brodat gegantí representa l'anyell místic de l'absis de Sant Climent de Taüll, obra mestra de la col·lecció d'art romànic, que va fascinar els artistes d'avantguarda. Miralda és una de les figures més destacades de l'art conceptual. Amb els seus cerimonials, complexes accions col·lectives, ha donat una dimensió litúrgica i festiva molt particular a les seves *performances*.

PROJECTE EMPELT

Juntament amb la PAAC, el 2022 creàvem aquest projecte amb l'objectiu de donar suport a la creació local i afavorir la recerca en l'àmbit de la museografia. Durant set mesos, incorporem artistes contemporanis a les taules de treball del MNAC, com ara la de Restauració/Conservació, la del Nou Museu i la de Permeabilitat, amb l'objectiu de repensar la museografia, la sostenibilitat i la relació amb l'entorn natural i social del Museu.

El 2024, ens han acompanyat els artistes següents:

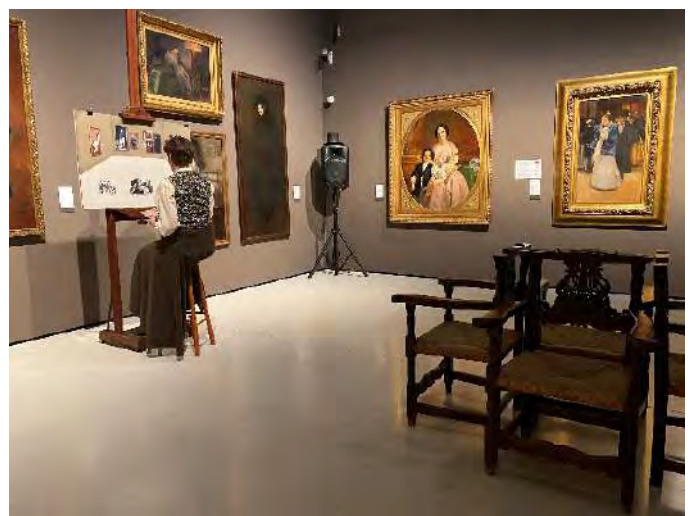
- **Taula de Nou Museu:** Marla Jacarilla
- **Taula de Restauració i Conservació:** Joan Morey
- **Taula de Permeabilitat:** Elvira Pujol

El projecte Empelt ha integrat tres artistes contemporanis a les taules de treball del Museu

PROJECTE GUÈISERS

El 2024, el projecte Guèisers, que fomenta el qüestionament del paper de les institucions museístiques en l'actualitat, ha continuat la seva trajectòria amb el comissariat de Montse Badia, historiadora de l'art, crítica i comissària. Ho ha fet convidant quatre artistes contemporànies a dialogar críticament amb les col·leccions i les narratives del Museu, tot proposant una activitat dins del programa públic del MNAC. Les artistes Raquel Frieria i Núria Güell han participat en l'edició Guèisers 2024.

Tres creadores han dialogat críticament amb les col·leccions del Museu en el marc del Projecte Guèisers

Raquel Frieria **“Crowded Museums”**

La presentació pública de la recerca de Raquel Frieria s'expressa a través d'una *performance* que interroga la funció actual dels museus. Aquesta recerca històrica trasllada Frieria al segle XIX, al Louvre de París i a la National Gallery de Londres. La recerca mostra com els museus de l'època, amb mobiliari mòbil i accés gratuït, eren espais d'interacció social.

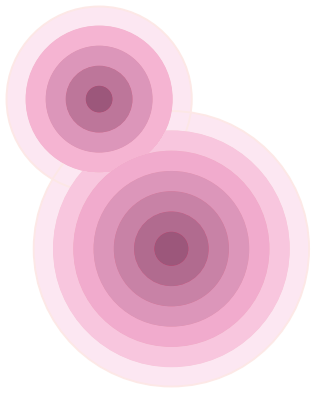
La *performance* ha recreat una entrevista feta a mitjan segle XIX a l'encarregat de museografia de la National Gallery, en la qual es reflexiona sobre la transició de la institució museística d'espai públic a un lloc més regulat. L'actuació de Raquel Frieria ha abordat, així, un tema de debat candent: la transformació dels museus, d'espais de cultura, per a tots a espais de consum.

Núria Güell “Patrimoni Nacional”

Núria Güell ha explorat una faceta poc coneguda dels museus: la custòdia d'obres d'art en dipòsit judicial. Aquestes obres es consideren béns litigiosos quan es decreta un embargament o confiscació en un cas legal. L'artista ha analitzat aquest paper de custodi, que forma part de les funcions dels museus definides per la UNESCO. Aquesta funció revela una cara oculta del patrimoni, vinculada a espolis, falsificacions i adquisicions il·legals. La proposta de Güell, presentada com una conferència, suggereix una exposició comissariada pels tribunals de justícia, i qüestiona la dicotomia entre la preservació cultural idealitzada i les complexitats jurídiques de la custòdia de l'art.

Entre novembre i desembre hem iniciat les converses per posar en marxa la propera edició del projecte Guèisers, amb el comissari, artista i escriptor Marc Caellas, que durà per títol “Enmig”.

El MNAC a Catalunya

El 2024 hem continuat reforçant el nostre compromís amb la idea d'una cultura descentralitzada, oberta i compartida. I és que, des de fa anys, apostem decididament per vertebrar el mapa museístic del país i per posar la col·lecció nacional d'art a l'abast de tot Catalunya. En aquest sentit, enguany hem incrementat la política de préstecs i dipòsits —com hem detallat al capítol Col·lecció— i hem seguit col·laborant estretament tant amb els museus que integren la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya com amb d'altres que no en formen part.

De Montmartre a Montparnasse. Artistes catalans a París, 1889-1914

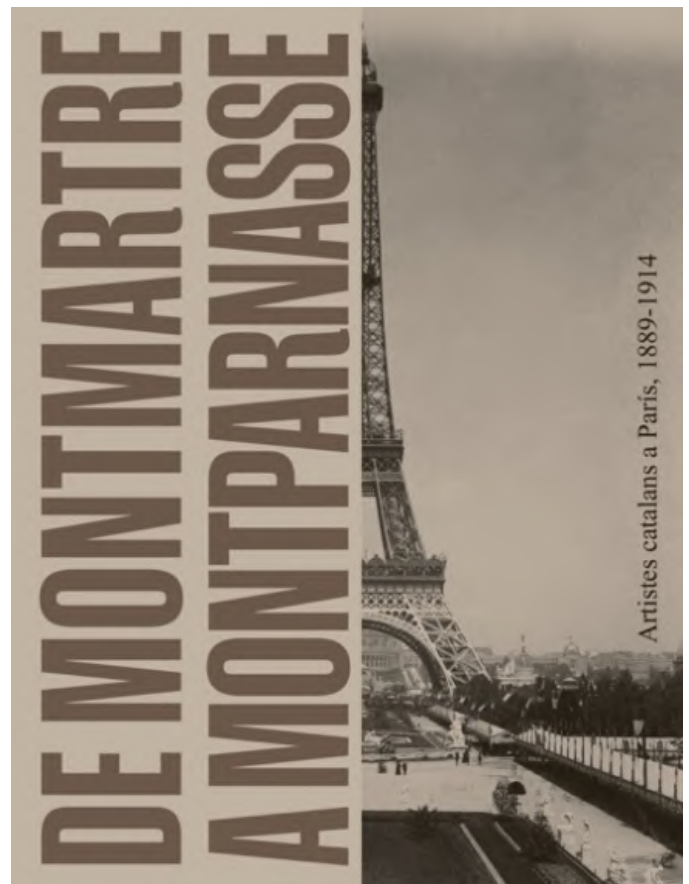
Museu Picasso de Barcelona

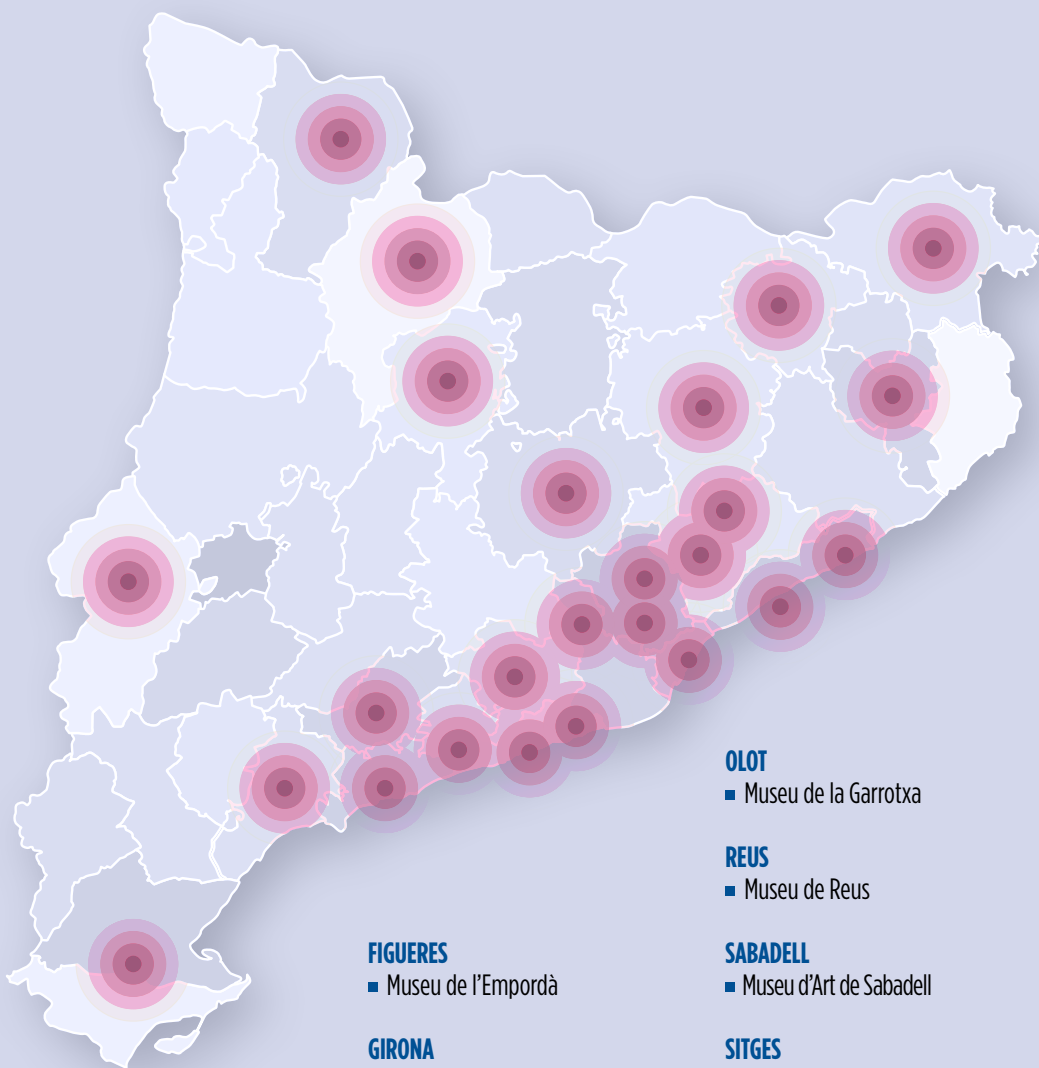
22 de novembre del 2024 - 30 de març del 2025

De Montmartre a Montparnasse. Artistes catalans a París, 1889-1914 reuneix, al Museu Picasso, més de 250 obres de 80 artistes catalans que van viure i treballar a París entre l'Exposició Universal del 1889 i l'inici de la Primera Guerra Mundial, el 1914.

L'exposició posa en relleu la influència de París com a centre internacional de l'art modern i el seu impacte en la trajectòria de creadors com Santiago Rusiñol, Isidre Nonell, Joaquim Sunyer, Pablo Picasso, Julio González i Joan González, entre d'altres. A banda de les obres, la mostra presenta una àmplia selecció de documents, fotografies, retalls de premsa i materials audiovisuals que enriqueixen la comprensió del context vital i creatiu d'aquests artistes a la capital francesa.

Amb el préstec de 22 obres del nostre fons, des del MNAC hem contribuït a contextualitzar l'experiència parisenc dels artistes catalans. D'entre les peces cedides, en destaquem algunes obres de Ramon Casas, fonamentals per entendre el diàleg entre l'escena artística catalana i la capital francesa.

XARXA DE MUSEUS D'ART DE CATALUNYA

BARCELONA

- Museu del Disseny - DHub
- Fundació Joan Miró
- MACBA
- Museu Frederic Marès

CALDES D'ESTRAC

- Fundació Palau

CERDANYOLA DEL VALLÈS

- Museu d'Art de Cerdanyola

EL VENDRELL

- Museu Apel·les Fenosa

FIGUERES

- Museu de l'Empordà

GIRONA

- Museu d'Art de Girona

GRANOLLERS

- Museu de Granollers

LLEIDA

- Morera. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida
- Museu de Lleida

LA SEU D'URGELL

- Museu Catedral de la Seu d'Urgell

MANRESA

- Museu del Barroc de Catalunya - Museu de Manresa

MOLLET DEL VALLÈS

- Museu Abelló

OLOT

- Museu de la Garrotxa

REUS

- Museu de Reus

SABADELL

- Museu d'Art de Sabadell

SITGES

- Museus de Sitges

SOLSONA

- Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

TARRAGONA

- MAMT. Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona

VALLS

- Museu de Valls

VIC

- MEV, Museu d'Art Medieval

VILANOVA I LA GELTRÚ

- Biblioteca Museu Víctor Balaguer

ALTRES MUSEUS I INSTITUCIONS

BARCELONA

- Fundació Vila Casas
- Parlament de Catalunya
- Fundación Francisco Godia

GIRONA

- Museu d'Art de Girona
- Casa Masó

MANRESA

- Centre Cultural el Casino

MARTORELL

- Muxart Espai d'Art i Creació Contemporanis

MATARÓ

- Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró
- La Presó. M|A|C

LES VALLS D'ÀNEU

- Església de Sant Joan d'Isil

TARRAGONA

- CaixaForum

VIC

- Museu de l'Art de la Pell
- ACVic, Centre d'Arts Contemporànies

VILAFRANCA DEL PENEDES

- Sala dels Trinitaris
- VINSEUM. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya

TORTOSA

- Museu de Tortosa

Celebrem l'Any Fortuny

El 21 de novembre, coincidint amb el 150è aniversari de la mort de l'artista Marià Fortuny, hem inaugurat les celebracions de l'Any Fortuny, que s'estendran durant tot el 2025. El MNAC conserva el llegat més important d'obres de l'artista. Francesc Quílez, cap del Gabinet de Dibuixos i Gravats del Museu, comissaria l'efemèride i l'exposició *Fortuny: una biografia sobre paper*, que es podrà veure fins al febrer del 2025 al Museu de Reus. També durant el 2025, el Museu serà escenari de diverses activitats commemoratives.

El barroc català brilla a Manresa amb el suport del MNAC

Hem col·laborat activament en la creació del nou Museu del Barroc de Catalunya, un projecte que neix per situar l'art dels segles XVII i XVIII al nostre país. Situat a l'edifici històric del Col·legi de Sant Ignasi de Manresa, el nou Museu ja és una referència immancable del barroc català. Impulsat per l'Ajuntament de Manresa i amb el suport de la Generalitat de Catalunya, al MNAC hi hem participat dipositant-hi 21 obres.

A banda del nostre dipòsit, els fons que s'hi exposen reuneixen peces del Museu de Manresa, de la Col·lecció Nacional d'Art de la Generalitat i de 19 museus i institucions més del nostre país que han fet préstecs per a una primera exposició; tot, gràcies a un esforç col·lectiu que posa en evidència la força de la xarxa interinstitucional.

**El nou Museu del Barroc de Catalunya
compta amb 21 obres
dipositades pel MNAC**

Una col·lecció més àmplia per al Museu de Tortosa

El Museu de Tortosa és un referent museístic del Baix Ebre, que combina la preservació de la memòria històrica amb una mirada oberta al present, i que ofereix un itinerari que va de l'arqueologia a l'art modern i contemporani. El 2024, la institució tortosina ha ampliat l'espai expositiu amb una nova sala dedicada a tres figures cabdals de l'art local: Francesc Gimeno, Antoni Casanova Estorach i Agustí Querol. Aquesta ampliació s'ha concretat amb l'exposició permanent *Entre dos segles. Artistes tortosins en temps de canvi*, inaugurada el 21 de desembre i que es pot visitar durant tot l'any 2025. La mostra reuneix un total de 55 obres procedents de diverses col·leccions, com el Museo del Prado, fons municipals i col·leccions privades de Tortosa, Amposta, Madrid i Santander. Al MNAC hi hem pogut contribuir dipositant-hi un conjunt d'obres que inclouen sis pintures, un dibuix de Francesc Gimeno i un retrat d'Agustí Querol fet per Ramon Casas.

El 2024, el Museu de Tortosa ha ampliat l'espai expositiu amb una nova sala dedicada a tres figures cabdals de l'art local

El retaule dels Vergós viatja al Museu de Granollers

Hem col·laborat amb el Museu de Granollers per fer possible la seva nova exposició permanent. El *Retaule de sant Esteve* de Granollers, del grup Vergós i dipositat pel MNAC, ha esdevingut l'eix central del nou discurs museogràfic. Gràcies a un espai de doble alçada, s'han pogut exposar la totalitat de les taules compositives del retaule, que ocupa un lloc central dins la sala del museu i que es pot contemplar des de diversos punts de vista. Aquesta nova proposta museogràfica permet mostrar el conjunt complet de les taules conservades que integren el conjunt, i associar-les segons la seva disposició original, per oferir al públic una visió global i coherent d'aquesta obra cabdal del gòtic català.

El Retaule de sant Esteve de Granollers esdevé el nucli del nou discurs museogràfic del Museu de Granollers, gràcies a la col·laboració del MNAC

El MNAC, present al Palau Requesens de Molins de Rei

Inaugurat el desembre del 2024, el Palau Requesens de Molins de Rei —un edifici del segle xv declarat Bé Cultural d'Interès Nacional— ha estat rehabilitat per l'Ajuntament del municipi per acollir el primer museu monogràfic dedicat al Renaixement a Catalunya, que proposa una mirada multidisciplinària sobre l'art d'aquest període.

Al MNAC hi hem contribuït amb diverses obres destacades de la col·lecció, entre les quals, el tapís *El triomf del Temps sobre la Fama*, datat entre el 1540 i el 1550, del taller de Willem Dermoyen a Brussel·les. A banda de les peces cedides pel Museu i de les obres de la col·lecció municipal, el Palau compta amb préstecs d'institucions com el Museu del Disseny de Barcelona, el Museu de Lleida, el Museu d'Història de Barcelona, el Museu Tèxtil de Terrassa, el Museu Frederic Marès i el Museo Nacional del Prado.

Al costat del Morera. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida

El Morera, fundat el 1914, ha inaugurat la seva nova seu definitiva a l'antiga Audiència Provincial de Lleida. Al MNAC hem col·laborat activament amb el museu lleidatà en l'inici d'aquesta nova etapa, marcada per la reobertura d'un espai de prop de 3.500 m² dedicats a l'art dels segles xx i xxi. Hi hem actuat com a institució referent, aportant experiència i coneixement en el marc de la Xarxa de Museus. També hi hem prestat 15 obres per a l'exposició inaugural, *Arrels i horitzons. Més d'un segle d'art*, inaugurada el 13 d'abril i que es podrà visitar fins a l'1 de juny del 2025. La mostra posa en relleu moments significatius de la història de l'art a Lleida i Catalunya des del segle XIX fins a l'actualitat. Amb més de 470 peces, s'hi destaca la transformació artística des de la perifèria, i s'hi subratlla la contribució d'artistes locals en el panorama artístic català.

Xarxa de Museus d'Art de Catalunya

Amb el MNAC al capdavant, la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya ha reforçat la seva missió com a espai de recerca, inclusió i diàleg. Amb projectes de recuperació d'artistes oblidats, noves iniciatives digitals i activitats internacionals, s'ha consolidat com un instrument clau per repensar els relats de les institucions del país.

Al llarg del 2024, la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya ha continuat aprofundint en la tasca de mapatge de les seves col·leccions, amb l'objectiu de conèixer millor els fons que custodien els diversos museus i detectar-hi absències significatives —tant d'artistes com d'obres cabdals— que caldrà corregir.

Durant l'any, s'ha impulsat una formació específica en accessibilitat, s'han encarregat nous comissariats en línia per ampliar l'abast i la visibilitat de les col·leccions i s'ha iniciat la creació dels perfils oficials de la Xarxa a les xarxes socials, amb la voluntat d'eixamplar-ne la presència digital.

La Xarxa de Museus d'Art de Catalunya impulsa la inclusió i la revisió crítica dels relats museístics amb projectes com “Artistes. Femení Plural” i “Quimera. Arxiu LGBTIQ+”

Projecte Artistes. Femení Plural

Des del 2019, la Xarxa treballa en la recerca i l'estudi de les artistes presents a les col·leccions dels museus que en formen part, amb l'objectiu de recuperar-ne l'obra i la memòria. Aquest projecte respon a la voluntat de reivindicar el paper fonamental de les dones en la història de l'art català, així com a la necessitat de generar noves línies d'investigació que permetin posar en valor i difondre les seves creacions.

Aquest any, coincidint amb el Dia Internacional de les Dones, els 25 museus de la Xarxa han fet públic un cens col·lectiu que ha permès fer emergir de l'oblit una xifra molt significativa d'artistes femenines: més de 1.300. Es tracta d'un pas ferm cap a una representació més justa de la producció artística femenina als museus del país.

El cens col·lectiu elaborat pels 25 museus de la Xarxa ha recuperat més de 1.300 artistes dones oblidades

Veure [AQUÍ](#)

En paral·lel, s'ha donat a conèixer el projecte Veu i Memòria, una sèrie d'entrevistes que recullen les veus d'algunes d'aquestes artistes. Aquesta iniciativa neix de la voluntat de recuperar, des d'una perspectiva de memòria democràtica, el testimoni de les vivències i les resistències de les artistes catalanes durant el franquisme, i oferir un espai per escoltar-les i reconèixer les seves trajectòries.

 [Consulta el projecte](#)

Quimera. Arxiu LGBTIQ+

Al llarg del 2024, la Xarxa ha posat en marxa Quimera, un espai digital creat per donar visibilitat a obres, artistes, publicacions i projectes LGBTIQ+ del conjunt dels museus de la Xarxa. Es tracta d'un projecte obert que neix amb la voluntat de reparar la violència i la invisibilitat històriques que han patit els i les artistes que, per la seva manera de desitjar o d'identificar-se, han quedat al marge dels relats oficials de la història de l'art.

El projecte pren el nom de la figura mitològica Quimera i n'assumeix el doble significat: d'una banda, vol compilar el material vinculat a imaginaris, vivències o identitats LGBTIQ+; de l'altra, el projecte, com l'ésser mitològic, es concep com un dispositiu híbrid, virtual i d'accés obert, que aplega diversos recursos: constel·lacions temàtiques, un arxiu 3D, un espai de consulta de recerques i estudis, i una plataforma que recull les iniciatives dels museus de la Xarxa relacionades amb la diversitat sexual i de gènere. Amb Quimera, la Xarxa fa un pas ferm cap a la inclusió i la revisió crítica dels relats museístics.

Cicle de diàlegs "Tàpies. Art i territori"

"Tàpies. Art i territori" és, un programa de 13 diàlegs celebrats en 13 museus del territori. Aquesta iniciativa neix amb la voluntat de reivindicar la figura d'Antoni Tàpies, i generar nous relats i mirades que vinculin el seu llegat amb les col·leccions i la programació dels museus participants.

Cada sessió ha comptat amb la participació de dues veus especialitzades de l'àmbit artístic o acadèmic, que han reflexionat conjuntament sobre la vigència i la pluralitat d'interpretacions de l'obra de Tàpies des d'una òptica contemporània. En total, 26 participants han contribuït a enriquir el diàleg entre el llegat tapià i el territori, i reforçar el paper dels museus com a espais actius de debat i recerca.

+	Cicle Antoni Tàpies	+
>	Art i Territori	<
+	13 diàlegs	+
	x	
+	13 museus	+
·	juny-desembre 2024	·

La Xarxa al món. Sortides internacionals

Un any més, la Xarxa ha mantingut el programa de sortides internacionals. L'objectiu principal d'aquest programa és aprofundir en el coneixement de les darreres innovacions en l'àmbit museístic, afavorir la creació de vincles entre professionals del sector, i generar espais d'intercanvi sobre realitats i reptes compartits pels museus. El 2024, la ciutat escollida ha estat Berlín. Entre les activitats programades, destaquem la visita del Humboldt Forum, on el grup ha estat acollit pel director Hartmut Dorgerloh i pel comissari d'exposicions Michael Dieminger. Una altra visita rellevant ha estat la de la Neue Nationalgalerie, on el director, Klaus Biesenbach, ha ofert una visita comentada exclusiva al grup. El viatge ha deixat temps per visitar altres institucions de referència, com la Gemäldegalerie, el Pergamonmuseum, Das Panorama, el Neues Museum, l'Alte Nationalgalerie i el Bode-Museum.

Activitats com aquesta contribueixen a enfortir la dimensió internacional dels museus de Catalunya i a fomentar una xarxa sòlida oberta, crítica i connectada entre les institucions museístiques d'arreu.

Programes públics

Activitats

Al llarg del 2024, hem continuat treballant per reforçar i fer créixer l'oferta d'activitats adreçades al públic familiar i a l'àmbit del benestar, tot prioritizant els caps de setmana i les dates assenyalades del calendari cultural.

Amb la voluntat d'obrir-nos a nous públics, hem desenvolupat propostes de formats diversos, creatives, accessibles i de caràcter lúdic. Alhora, hem continuat teixint complicitats amb altres institucions culturals i participant activament en iniciatives compartides de ciutat, tot reafirmant el nostre compromís com a espai obert, inclusiu i relacional.

Cap de setmana al MNAC. Les nostres propostes

Un any més, hem garantit una programació estable de cap de setmana, que combina visites guiades, tallers i activitats familiars. Dissenyada per concentrar l'activitat en moments d'alta afluència i oferir experiències diverses i de qualitat, aquesta proposta s'ha mantingut activa tant els dissabtes com els diumenges. En destaquem...

■ **Visita Obres mestres de la col·lecció**

Cada primer diumenge de mes, aquesta visita ofereix una introducció general al Museu. Gratuïta amb l'entrada, ha tingut molt bona acollida entre el públic.

■ **Visita Una obra, 15 minuts**

Cada cap de setmana a les 13 h, aquesta activitat proposa una mirada breu però intensa sobre tres peces destacades de la col·lecció, afavorint-ne una observació més profunda i pausada.

■ **Programa de ràdio *El Vermut*, de Lluçia Ferrer**

L'1 de juny, hem acollit l'emissió en directe d'*El Vermut* de Ràdio Flaixbac, amb entrevistes, música i públic en directe a la Sala Oval.

■ **Missió MNAC**

Es tracta d'una activitat autònoma d'exploració adreçada a famílies i escoles, que proposa un joc de reptes relacionats amb les obres de la col·lecció.

Lectura dramatitzada de textos de les Galeries Laietanes

Fundades el 1915, les Galeries Laietanes van ser un important lloc de trobada dels artistes de la Barcelona de la primera meitat del segle xx. L'espai, ubicat a la Gran Via de les Corts Catalanes, comptava amb un celler decorat per Xavier Nogués.

Els dies 14 i 15 de desembre, a l'espai dedicat a Nogués, hem presentat una lectura dramatitzada basada en el llibre *El celler de les Galeries Laietanes*, de Joan Maria Minguet. Amb direcció de Glòria Balañà i un repartiment de cinc intèrprets, la proposta escènica ha recreat l'ambient cultural i artístic d'aquest emblemàtic espai barceloní.

Programa Zona Restringida

Hem consolidat diverses activitats sota el paraigua d'aquest programa, que ha permès accedir a espais i col·leccions habitualment no visitables, oferint experiències úniques i contextualitzades. En destaquem la visita tècnica *Darrere la bastida*, centrada en els murals de Sant Pere del Bungal i el projecte +romànic, una visita a la col·lecció del Gabinet de Dibuixos, Gravats i Cartells i una acció interpretativa que ha fet dialogar fragments de pintura mural amb els recursos documentals de la Biblioteca Joaquim Folch i Torres.

Mirades vives: experiències al voltant de les exposicions

Hem enriquit les exposicions temporals del Museu amb una programació d'activitats que, un any més, han afavorit la participació i la reflexió crítica al voltant de les mostres, però també la intervenció creativa per part del públic.

■ En el marc de **Quina humanitat?** alumnes de l'Escola Oriol Martorell han activat el Museu amb dansa i música improvisada, i hem ofert visites comentades amb el comissari Àlex Mitrani i Jordi Bartolí, nebot de Josep Bartolí. Una taula rodona amb l'escriptora i activista Nàdia Ghulam, Àlex Mitrani i el periodista Martí Casas ha vinculat art i literatura al testimoni de la guerra.

■ Amb motiu d'**El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat Mitjana**, hem organitzat visites i conferències amb especialistes com Joan Molina, Manuel Forcano o César Favà, que han aprofundit en la construcció de l'alteritat en la imatge medieval. També hem ofert un taller de cuina sefardita i una visita guiada amb el Centre Cívic El Sortidor, i hem celebrat un concert medieval amb L'Incantari, que ha posat en diàleg músiques i tradicions de l'edat mitjana a la Península.

■ **Adolf Fargnoli. Del Noucentisme a l'avantguarda** ha estat inaugurada amb una conferència de Pilar Vélez, que ha destacat el paper renovador de l'artista pel que fa a les arts decoratives catalanes del segle xx.

■ **Suzanne Valadon. Una epopeia moderna** ha comptat amb una intensa programació: visites en diversos idiomes, conferències amb els comissaris i especialistes en gènere, un espectacle escènic inspirat en el Montmartre bohemí, tallers familiars i sessions de dibuix artístic coorganitzades amb el Cercle Artístic de Sant Lluc. També hem celebrat una taula rodona sobre creació femenina i un concert a càrrec dels alumnes de l'ESMUC dedicat a Erik Satie, figura propera a l'artista exhibida.

■ **Eveli Torent. Entre Els Quatre Gats i la maçoneria** ha desplegat un programa variat de conferències i visites comentades amb especialistes que han abordat temàtiques com la maçoneria i el context artístic i polític de l'artista, o un taller familiar de cartells que ha convertit la Sala Oval en un espai de creació col·lectiva.

Aquest conjunt d'activitats, majoritàriament gratuïtes i amb una àmplia varietat de formats, consolida el paper del MNAC com a espai de diàleg entre l'art, la història i la societat, però també de debat i de creativitat

El nostre compromís amb la diversitat

Hem enriquit les exposicions temporals del Museu amb una programació d'activitats que, un any més, han afavorit la participació i la reflexió crítica al voltant de les mostres, però també la intervenció creativa per part del públic.

- Al llarg del 2024 hem refermat el nostre compromís amb la inclusió i la diversitat, integrant la perspectiva de gènere i la interseccionalitat en la nostra programació pública i la interpretació del patrimoni. En aquest sentit, destaquem les següents activitats:
 - Amb motiu del mes de l'Orgull LGTBQ+, hem programat la visita comentada "Mirades insubmises" a la col·lecció permanent, centrada en les dissidències sexuals i de gènere. Aquesta visita, nascuda el 2019, ha permès activar lectures crítiques sobre la representació de la diferència al Museu.
 - Coincidint amb el mes de l'Orgull, hem participat activament en la programació "Orgull de Museus", impulsada per l'Ajuntament de Barcelona, amb tres accions destacades:
 - La visita comentada *Mirades insubmises, pensar la diversitat sexual i el desig a través de l'art*.
 - El cicle *Una obra, 15 minuts*, dedicat a peces com *La Santa Lliberada* d'Andreu Sala o *Repòs* de Marisa Roësset.
 - La creació d'un vídeo de reivindicació LGTBQ+ a partir del monòleg de l'artista Vihda Queen durant la performance "Afectes" del Projecte Moving! Un projecte d'acollida de joves nouvinguts a través del cos i la dansa sota la direcció de la ballarina Maria Ferrer i coordinat pel Pla d'Acollida Poble-sec per a Tothom i la Coordinadora d'Entitats de Poble-sec.
 - Hem participat en la jornada "Passa el relleu", organitzada pel Centre LGTBI i l'Associació de Museòlegs de Catalunya, que ha reunit diversos museus i entitats culturals per compartir bones pràctiques i establir aliances en matèria de diversitat sexual i de gènere. El format lúdic de l'activitat ens ha permès enfortir aliances amb col·lectius com Monster Lab, Acció Perifèrica o Genera.

El MNAC, amb els esdeveniments de Barcelona

Hem continuat implicant-nos en esdeveniments clau de la vida cultural barcelonina, consolidant la nostra presència en cites anuals de gran visibilitat i fomentant la connexió amb nous públics.

Dia Internacional dels Museus (DIM)

Amb motiu del *Dia Internacional dels Museus i La Nit dels Museus* (18 de maig), hem ofert una jornada de portes obertes i activitats per a tots els públics: comentaris a peu d'obra, visites guiades a exposicions permanents i temporals, tallers familiars i accions participatives. En sintonia amb el lema del DIM 2024, *Museus per a l'educació i la investigació*, hem activat comentaris específics centrats en aquest eix, amb sessions com *Irredemptes. L'epopeia de ser dona*. A la nit, la Sala Oval s'ha transformat amb un concert de Balls de la *Belle Époque*, a càrrec de l'Original SoundTrack Orchestra (OSTO), i un taller de *Cakewalk* amb Swing Maniacs, que ha permès aprofundir en l'univers històric de Suzanne Valadon.

Viu Montjuïc 2024

A l'octubre ens hem sumat al *Viu Montjuïc*, esdeveniment cultural i de lleure per a tota la família, amb activitats en col·laboració amb institucions i entitats del territori. En destaquem les actuacions de *Montjuïc Dansat*, amb coreografies inspirades en la col·lecció d'art modern a càrrec de l'alumnat del Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre; propostes com el taller familiar *El cartell dels disbarats*, la passejada sonora *L'Art de caminar. Passejades sonores d'Arts i Salut pels camins de Montjuïc*, i diverses visites guiades a l'edifici i a la col·lecció. Hem completat el programa amb jornades de portes obertes, jocs de pistes i activitats autoguiades.

Aquestes accions han enfortit el paper del MNAC com a agent actiu dins la programació cultural de la ciutat, i han reforçat la vocació de treball en xarxa amb altres institucions, col·lectius i artistes

Pantalles obertes a l'art

Hem mantingut la col·laboració estable amb la Filmoteca de Catalunya, reforçant el diàleg entre cinema i arts visuals a través d'una programació conjunta. Un dels eixos principals ha estat la vuitena edició del cicle *Per amor a les arts*, que ha consolidat un espai de trobada entre el cinema i altres disciplines artístiques. Hem organitzat aquestes sessions amb la Filmoteca, i amb la col·laboració de diverses institucions com el MACBA, el Liceu, el Mercat de les Flors, el Teatre Nacional o l'Auditori, entre d'altres. També hem programat sessions de cinema comentat que han establert vincles entre les pel·lícules i l'art contemporani, o el relat històric de les col·leccions del Museu.

Les projeccions, amb una àmplia acollida, han contribuït a apropar les col·leccions del MNAC a noves mirades i a fomentar una lectura interdisciplinària del patrimoni

El nostre entorn proper. Activitats comunitàries

Un any més, hem seguit establint ponts amb l'entorn proper i la ciutadania, a través de projectes d'acció comunitària que afavoreixen la inclusió, la proximitat i la corresponsabilitat cultural.

Programa Comunitat 360°

Hem consolidat aquest programa com a línia estable de mediació territorial i de creació compartida amb els barris de La Marina, Sants i Poble-sec. Amb la coordinació d'Helena Muñoz i la producció de Juan Pedro Diotaiuti, hem activat processos artístics i pedagògics amb 12 entitats i 7 artistes locals a partir de la pregunta "Què passaria si el museu fos una llar?". Aquest marc simbòlic ha permès abordar espais conceptuals com la cuina, les finestres i el joc mitjançant formats com la ceràmica, la fotografia participativa o el teatre d'ombres.

- **Memòries culinàries i Poble-sec** (amb el Centre Residencial d'Inclusió Creu dels Molers de Sant Joan de Déu Serveis Socials i el Centre Cívic El Sortidor) ha abordat la identitat i la memòria a través dels sentits i de les arts visuals.
- **Memòries lúdiques i La Marina** ha proposat una recerca d'arxiu sobre espais de joc, articulada per Els Amics de la Fotografia de la Casa del Rellotge. Amb el Casal Infantil Imagina't i el Pla Comunitari, hem realitzat un glossari participatiu de jocs tradicionals, connectant generacions a través del joc i la memòria.
- **Totes les finestres possibles i Sants** ha impulsat una creació sobre la noció de finestra amb titelles i ombres, inspirada en el modernisme. La iniciativa s'ha articulada a través de la companyia La Bayka i el projecte Aprenem Compartint del Secretariat d'Entitats de Sants.

Ball Oval. Taller de dansa i moviment

El 27 de gener, aquest taller ha transformat la Sala Oval en un espai de dansa i moviment lliure amb la coreògrafa Maria Ferrer, fomentant la connexió col·lectiva a través del cos.

Festa de cloenda del projecte Camins, amb l'IE Arts

El projecte Camins de l'Institut Escola ARTS s'ha desenvolupat durant tot el curs escolar, i ha implicat tota la comunitat educativa, el professorat i les famílies. Els objectius d'aquesta col·laboració han estat, un any més, reforçar el vincle entre el Museu i l'escola, consolidar aliances a llarg termini, treballar les emocions amb l'alumnat a través de les arts i encoratjar l'art com a motor transversal de pensament i aprenentatge. El projecte ha culminat el 12 de juny amb una festa de cloenda al MNAC, que ha comptat amb més de 500 assistents.

25è aniversari dels Castellers del Poble-sec

El 13 d'octubre, la Sala Oval ha acollit la diada dels Castellers del Poble-sec en el seu 25è aniversari; una celebració que ha comptat, també, amb la participació de colles convidades com els Castellers de Santa Coloma i els Torraires de Montblanc. L'acte ha reivindicat la cultura popular i ha consolidat el nostre Museu com a lloc comunitari i de trobada per al veïnat de Poble-sec i el districte de Sants-Montjuïc.

Famílies i lleure

Al llarg de l'any, hem mantingut una programació estable adreçada al públic familiar, amb activitats regulars els caps de setmana i propostes específiques vinculades a les exposicions temporals. L'objectiu ha estat generar espais d'experimentació, creativitat compartida i aprenentatge intergeneracional, fomentant la participació activa de famílies en el context museístic.

Racons de joc i de lectura

Disponibles tots els caps de setmana de l'any, aquests racons han ofert llibres, materials senzills i recursos visuals relacionats amb la col·lecció del Museu. Pensats com a espais de lliure accés i ús autònom, han promogut el joc simbòlic, la lectura compartida i l'expressió creativa, tot oferint una experiència pedagògica tranquil·la i acollidora.

Tallers vinculats a les exposicions temporals. En destaquem...

■ Taller *Les ombres de Suzanne*

Vinculat a l'exposició *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*, ha introduït les famílies al llenguatge de les ombres xineses, inspirant-se en les iconografies de l'artista.

■ Taller *Fotografia instantània: retrats intervinguts*

Un taller per descobrir en família les possibilitats creatives de la fotografia instantània. Activitat proposada en el marc de l'exposició *Pere Formiguera. La pulsio creativa*.

Nadal al MNAC

Del 27 al 31 de desembre i del 2 al 4 de gener, hem organitzat *Missió: MNAC*, un joc de pistes amb l'objectiu de fer conèixer les obres del Museu als més menuts. L'activitat convidava els infants i les seves famílies a recórrer les col·leccions, des del romànic fins a l'art contemporani, a través de deu reptes que permetien completar un passaport. El recorregut finalitzava amb una pregunta oberta que convidava a imaginar el futur del Museu, fomentant així la participació activa i la creativitat del públic més jove.

Educació

Durant el curs 2023-24, hem reforçat el diàleg entre Museu i escola amb noves activitats, projectes comunitaris i col·laboracions.

El programa educatiu del MNAC s'ha mantingut alineat amb el nou currículum educatiu del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, així com amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. Donant continuïtat al lema "Art i a través de l'art", l'estructura del nostre programa es consolida al voltant de cinc grans àmbits temàtics: Creativitat i pràctica artística; Coneixement, ciència i tecnologia; Coeducació, ciutadania i sostenibilitat; Llengua i interculturalitat, i Salut i benestar.

Hem continuat enfortint els vincles amb l'entorn a través de projectes com el Tàndem amb l'Institut Escola Arts, o el Gresol Cultural Poblesec. D'altra banda, hem continuat desenvolupant projectes educatius en col·laboració amb escoles d'ensenyaments artístics integrats, com ara l'Institut Escola Artístic Oriol Martorell (Espai IMPRO) i el Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre (*El Museu Dansat*), fomentant el diàleg entre la col·lecció i les arts escèniques. També hem posat en marxa la nova sala educativa 82, utilitzada com a espai expositiu per acollir una mostra del projecte museu-escola *EN RESIDÈNCIA*.

Comptar amb el parer del públic sobre la nostra oferta educativa és crucial per a nosaltres. Amb aquest objectiu, hem implantat un sistema digital mitjançant un codi QR vinculat a una enquesta per recollir l'opinió dels grups escolars participants a les nostres activitats.

El mes de juny, hem renovat el Segell de Qualitat Pedagògica atorgat pel Consell d'Innovació Pedagògica (CIP) de l'Ajuntament de Barcelona

Aquest reconeixement valida la qualitat educativa del projecte del Museu i el compromís amb la millora contínua

Una millora del programa educatiu

Entre març i juny, els equips d'educadores del Museu i de Fragment han treballat conjuntament per revisar i millorar les activitats del programa educatiu. Aquest procés ha derivat en un seguit de propostes d'activitats i visites renovades o noves, que actualment es troben en fase de pilotatge. En destaquem...

■ **Salut i benestar.** S'han pilotat tres visites al voltant del benestar —*Pren-t'ho amb calma*, *El cos és el meu enemic* i *Obrint portes*—.

■ **Quan l'art es troba amb la ciència.** Nova visita per a ESO i Batxillerat, abans exclusiva per a públic adult i Apropa Cultura.

■ **Explorant el modernisme.** Ara també disponible per a cicle superior de primària i 1r cicle d'ESO, en format dinamitzat i taller.

■ **Arquitectura gòtica i Minecraft.** Visita experimental que integra joc i tecnologia amb el suport de Marta Rovira i La Caseta del Mig.

■ **VT Bestiari romànic.** Nova versió del taller Explorant romànic, actiu des del febrer.

■ **Art al rebost.** Itinerari adaptat a les col·leccions de Renaixement i barroc per les obres de gòtic tancades.

Projectes amb escoles i instituts

Consulteu al web tots els projectes

Hem seguit apostant per la col·laboració amb els centres educatius de proximitat, enfortint el vincle entre el Museu i l'escola. Aquest curs, hem incrementat les aliances dins del projecte de barri Gresol Cultural Poble-sec, i hem donat continuïtat tant al projecte de ciutat EN RESIDÈNCIA com a la col·laboració estable amb l'Institut Escola Arts.

Projecte Tàndem

Aquest curs, el projecte Tàndem ha traçat una ruta d'enriquiment mutu entre l'IES Arts i el MNAC, oferint un acompanyament educatiu al professorat i als alumnes al llarg de tot l'any. Amb el guiatge d'una educadora del Museu, s'hi han implicat 8 grups d'educació infantil, primària i secundària, que han participat en visites a les col·leccions i en experiències especials.

El tema vertebrador, "Camins", ha inspirat la creació de recursos pedagògics i sessions amb les tres comunitats educatives (infantil, primària i secundària), que s'han trobat amb l'equip del Museu fins a sis vegades. El Claustre inicial, celebrat el 2 de novembre, ha estat un moment clau de connexió, amb una activitat VTS i un tancament grupal. Des de la comissió educativa hem impulsat projectes transversals com la instal·lació artística de Nadal, una acció participativa, i la festa de cloenda, que ha culminat amb una col·laboració viva i creativa.

Com a testimoni d'aquest procés, hem publicat el número 10 de la revista Creixem amb l'art, dedicada a la temàtica d'aquest curs:

Revista **IE ARTS**
2023-2024

EN RESIDÈNCIA. Artistes als instituts de Barcelona

El viatge: Postals de vida és el resultat de la residència de l'artista Nadia Hafid (Terrassa, 1990) amb alumnes de 4t d'ESO de l'Institut Jaume Balmes, en el marc del programa *EN RESIDÈNCIA. Artistes als instituts de Barcelona*, impulsat per l'ICUB i el Consorci d'Educació de Barcelona. Aquesta iniciativa introdueix la creació contemporània als instituts públics mitjançant la convivència i el diàleg entre estudiants i artistes. En aquesta 15a edició, el procés ha comptat amb l'acompanyament del MNAC i Experimentem amb l'Art com a agents mediadors, en un itinerari compartit entre l'aula i el Museu.

Partint del concepte de "viatge", el projecte ha esdevingut una exploració íntima i col·lectiva sobre els orígens, les transicions vitals i les incerteses del futur. Els records, la nostàlgia i les projeccions imaginàries han pres forma en tres postals fetes per cada alumne, i recollides en un fanzine que s'ha presentat públicament al Museu, del 28 de maig a l'octubre, amb el títol *El viatge: Postals de vida*. Aquesta mostra també s'emmarca en l'aposta del MNAC per incorporar el còmic i la contracultura a la col·lecció d'art contemporani.

Al setembre, hem donat el tret de sortida a la 16a edició d'*EN RESIDÈNCIA* 2024-25, amb l'artista Pere Llobera.

L'art de parlar

Aquest curs hem celebrat la darrera edició del programa d'innovació *L'art de parlar*, adreçat als Centres de Formació d'Adults (CFA) i impulsat en col·laboració amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. El programa té per objectiu fomentar l'aprenentatge de segones llengües a través de l'art, utilitzant la metodologia de les *Estratègies de Pensament Visual* (VTS). Hem posat l'accent en la pràctica de la llengua oral, a partir de sessions de debat sobre obres de la col·lecció del Museu que es vinculen amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Les sessions s'han dut a terme tant als CFA com a les sales del Museu, i han estat dinamitzades pels docents que han participat en els cursos de formació, o bé per les educadores del MNAC.

Projecte Gresol Cultural Poble-sec

Gresol Cultural és un projecte socioeducatiu que promou la col·laboració entre equipaments culturals, escoles i entitats del Poble-sec, amb l'objectiu de crear propostes educatives integrades en el currículum escolar. Aquestes propostes adreçades a infants i joves, fomenten l'expressió cultural en àmbits com la música, l'art, el teatre i el patrimoni. Durant el curs 2023-24, hem comptat amb la participació de 4 escoles, amb un total de 226 alumnes. Aquests són els centres i els diversos projectes que han dut a terme: l'Escola la Muntanyeta i l'Escola Mossèn Jacint Verdaguer ("Els materials en l'art: les propietats físiques i les qualitats creatives"), l'IES Consell de Cent ("El Museu i les estructures narratives, el còmic") i l'Escola Maristes-Anna Ravell ("L'anàlisi de les imatges del romànic a l'actualitat"). *Gresol Cultural* també vol pal·liar les desigualtats d'accés a la cultura, implicant tant centres públics com concertats, i incloent-hi els de màxima complexitat.

Escola Maristes-Anna Ravell

Tema del projecte: “L’anàlisi de les imatges del romànic a l’actualitat”

Escola Mossèn Jacint Verdaguer/ Escola La Muntanyeta

Tema del projecte: “Els materials en l’art: les propietats físiques i les qualitats creatives”

El Museu Dansat. Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre

Es tracta d'una iniciativa en col·laboració amb el Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre. El projecte forma part dels Tallers Lliures del Conservatori, un espai creatiu i de pràctica on l'alumnat desenvolupa el seu propi llenguatge expressiu. Durant el curs 2023-24, hem obert les portes de la col·lecció d'art modern a l'alumnat perquè explorés i interpretés les obres a través del moviment. Els estudiants de 5è i 6è de les especialitats de dansa contemporània, clàssica i espanyola, s'han enfrontat al repte de crear coreografies inspirades en les obres. El resultat d'aquest procés s'ha presentat en tres sessions entre abril i juny.

Projecte *Espai Impro*. Institut Escola Oriol Martorell

L'IEA Oriol Martorell, centre públic amb una trajectòria d'assessorament educatiu al Museu des del 2008, ofereix una formació integrada que abasta des d'Educació Primària fins a Batxillerat, complementada amb ensenyaments de música i dansa a nivell elemental i professional. L'alumnat de l'IEA es reuneix periòdicament a l'*Espai Impro*, que hem creat per afavorir el desenvolupament del llenguatge artístic personal i lliure. Durant el curs 2023-24, els estudiants han abordat el repte d'expressar, mitjançant la improvisació corporal i musical, diversos conceptes vinculats a l'exposició *Quina humanitat? La figura humana després de la guerra (1940-1966)*. A través d'improvisacions musicals i de moviment, han abordat temes com el trauma, la resistència i l'esperança. El projecte s'ha presentat públicament en una sessió el gener del 2024.

Altres activitats destacades

- Hem continuat desenvolupant programes de formació en col·laboració amb centres universitaris, com el Màster *Museu Nacional-Pro*, un mòdul integrat dins del màster oficial *Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic* de la Universitat Autònoma de Barcelona. Es tracta d'un programa dissenyat per oferir una formació pràctica i especialitzada sobre el funcionament intern d'un museu nacional d'art.

- El programa *Estiu al Museu Nacional* ha ofert activitats dinamitzades i autònomes per a grups de casals d'estius, entre el 25 de juny i el 26 de juliol.

Una nova línia de publicacions educatives

Aquest any hem iniciat l'elaboració del primer volum de la nova col·lecció *Quaderns de mediació* del MNAC, una nova línia de publicacions educatives que recolliran l'experiència educativa i les pràctiques de mediació al Museu. El primer quadern, "Mirar, pensar i debatre a través de l'art: Eines de mediació educativa, cultural i social basades en les Estratègies de Pensament Visual", se centra en l'enfocament metodològic de les Estratègies de Pensament Visual (VTS) com a base per promoure la mirada crítica, el diàleg i la participació activa dels públics. Al llarg de l'any, hem treballat en la definició de l'estructura de la publicació i en la redacció dels primers textos vinculats a l'àmbit metodològic.

Sinergies i col·laboracions externes

El 2024, el Departament d'Educació ha col·laborat amb:

Associació Experimentem amb l'ART, Cercle Artístic de Sant Lluç, CFA Pere Calders, Centre de Recursos Pedagògics Les Corts, Centre de Recursos Pedagògics Sant Andreu, Departament d'Educació GENCAT. Servei d'Educació al Llarg de la vida, Escola d'Art i Disseny EINA, Escola d'Educació Primària La Muntanyeta, Escola d'Educació Primària Mossèn Jacint Verdaguer, Escola Ítaca, Escola Institut Artístic Oriol Martorell, Escola Maristes Anna Ravell, Escola Garbí Pere Vergés, Gresol Cultural Poble-sec, IES Consell de Cent, Institut Escola ARTS, Oriol Ripoll, i Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de l'Educació i Universitat de Barcelona.

Programa Arts en Salut

Un any més, hem apostat per projectes que vinculen art i salut, afavorint el benestar emocional, la inclusió i la cohesió social. Ho hem fet consolidant propostes col·laboratives amb institucions sanitàries, acadèmiques i culturals.

Projecte Obrint portes

Es tracta d'un projecte desenvolupat amb l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i adreçat a joves d'entre 12 i 17 anys diagnosticats de càncer, amb l'objectiu de millorar-ne el benestar emocional i afavorir la socialització a través de l'art. Durant 9 sessions setmanals (novembre 2023 – gener 2024), el Museu s'ha convertit en espai de trobada, expressió i socialització. L'experiència ha culminat amb una exposició itinerant al MNAC (febrer–maig), a l'Hospital Vall d'Hebron (maig–juliol) i a l'Institut Català de la Salut (juliol–novembre). Actualment se'n desenvolupa l'estudi mèdic associat. Hi han participat 12 joves, amb el patrocini de la Fundació Leo Messi.

Tardes d'art

Aquesta activitat complementària a Obrint portes ha ofert, a familiars i cuidadors, un espai de respir i intercanvi a través de visites comentades, tertúlies i tallers artístics al Museu, desplegadas en 9 sessions (novembre 2023 – gener 2024). Hi han participat 24 persones, amb el patrocini de la Fundació Leo Messi.

Digital Spektrum (Projecte europeu Erasmus+)

Liderat per la Universitat de Roma Tor Vergata amb el MNAC i Via Artis NGA, aquest projecte busca capacitar professionals de museus per dissenyar experiències inclusives per a persones amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA). Durant el 2024, n'hem codissenyat la metodologia i hem participat en trobades internacionals. El MNAC acollirà una sessió pràctica per a professionals el 8 d'abril de 2025, centrada en una WebApp d'interacció amb públics amb TEA.

Comunicació, Màrqueting i Projectes digitals

Comunicació

Durant el 2024, hem consolidat la presència pública i mediàtica del Museu amb campanyes creatives, col·laboracions institucionals i projectes que reforcen la seva identitat i difusió, tant a escala local com internacional.

CAMPANYES D'EXPOSICIONS TEMPORALS

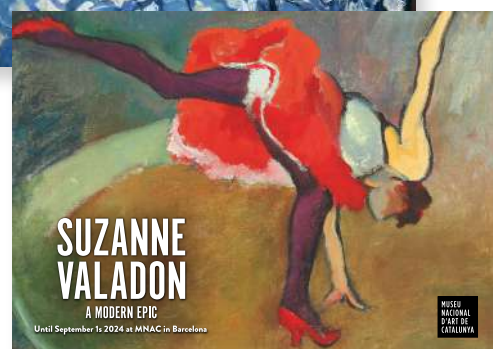
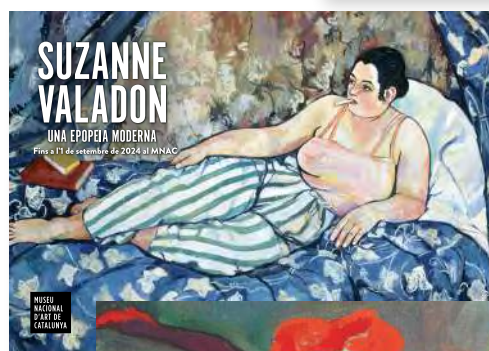
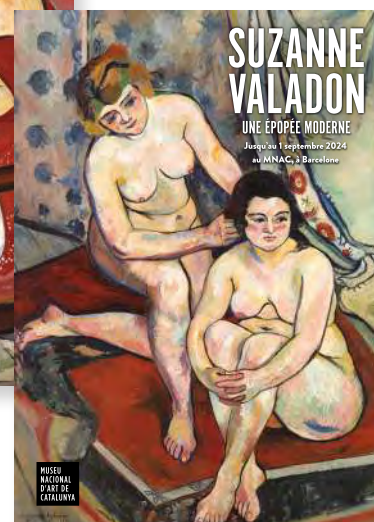
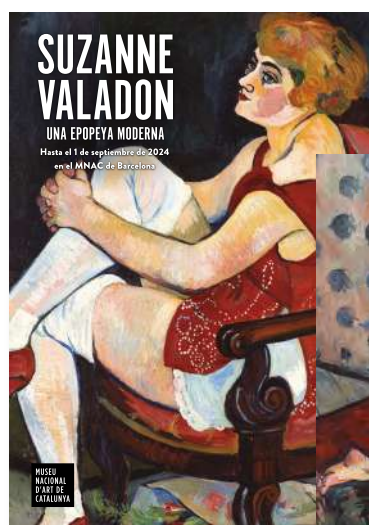
Suzanne Valadon. ***Una epopeia moderna***

19 d'abril - 1 de setembre

L'exposició *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna* ha estat la primera dedicada a aquesta artista a l'Estat. Malgrat que va ser una creadora de gran rellevància, no és gaire coneguda pel gran públic. Per aquest motiu, hem creat un claim més comunicatiu per contextualitzar-la: “Descobreix una artista lliure al París de la Belle Époque.”

L'objectiu de la campanya de comunicació ha estat reforçar la projecció internacional del MNAC, amb col·laboracions amb institucions com el Centre Pompidou – Metz i el Musée d'Arts de Nantes, i destacar la tasca que duu a terme el Museu per recuperar i posar en valor artistes, sobretot dones, que han quedat al marge de la historiografia.

La campanya ha comptat amb suports al carrer com banderoles, anuncis als busos i al TRAM, cartells, MUPIS a les estacions de Renfe de Sants i Passeig de Gràcia, i OPIS digitals a l'estació d'Atocha, a Madrid. També hem planificat una àmplia campanya a mitjans de comunicació tant internacionals com catalans i estatals, generalistes i especialitzats.

El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana

23 de febrer - 26 de maig

Per a l'exposició *El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana* hem creat una web app on es recullen els textos de sala i les 12 claus imprescindibles de la mostra, a través dels comentaris d'obres del comissari i un glossari. Disponible en català, castellà i anglès, la webapp ha tingut 5.000 usuaris mentre ha durat l'exposició.

A l'entrada de l'exposició, i utilitzant el mur de les escales d'accés a les sales de gòtic, hem situat un punt de mediació on, a més dels recursos disponibles per a la visita, hem col·locat uns panells reflectors que donaven una imatge distorsionada de qui s'hi mirava. És el que tracta d'explicar l'exposició: aquesta imatge distorsionada que es va crear dels jueus i conversos per denigrar-los.

Consulta la webapp
d'*El mirall perdut*.

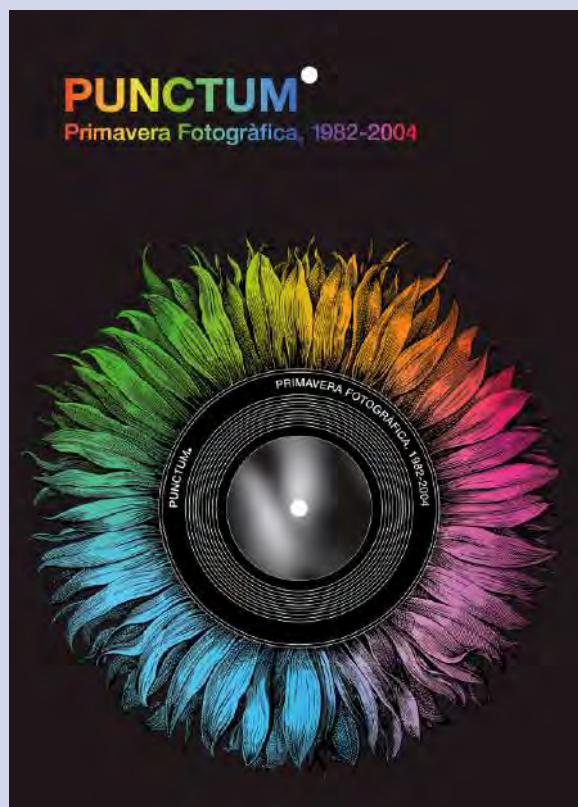

Imatge gràfica i campanyes de comunicació d'altres exposicions

Hem ideat i dissenyat la gràfica de l'exposició *Longaron i Friday Foster. L'heroïna inesperada*. A banda de la conceptualització de la gràfica, hem dissenyat el programa de mà, les invitacions, materials per a xarxes, pantalles...

Mostra Punctum. Primavera Fotogràfica, 1982-2004
Invitació, cartell, programa de mà

Adolf Fargnoli (1890-1951). Del Noucentisme a l'avantguarda

Invitació, Invitació digital, pantalles i materials per a xarxes socials

Materials per a l'exposició *Eveli Torent. Entre els quatre gats i la maçoneria*: invitació, plafó de façana, tòtem retroil·luminat, pantalles, espai de mediació.

COMUNICACIÓ CORPORATIVA

El Nou Museu avança

Hem creat la nova identitat gràfica per acompanyar el procés d'ampliació del Nou Museu. La seva proposta es basa en un sistema visual flexible però prou unitari perquè es percebi com una família i amb recursos que s'adaptin a diferents casuístiques sense perdre la identitat mare del Museu Nacional d'Art de Catalunya.

El logotip:

També hem generat altres materials com presentacions en PPT i documents funcionals, que han marcat les bases de marca per plasmar en totes les aplicacions necessàries.

Definim la identitat gràfica del procés d'ampliació del Nou Museu i impulsem nous formats de comunicació, com el videopòdcast *Pèl & ploma*

Pèl & Ploma: on l'art i la literatura es fusionen

En col·laboració amb Biblioteques de Barcelona, hem creat i produït un videopòdcast amb l'objectiu d'oferir una relectura a la col·lecció del Museu Nacional d'Art de Catalunya a través de la mirada contemporània de diversos escriptors. S'han enregistrat i emès 7 capítols en els quals han participat els autors Pol Guasch, Maria Climent, Raül Garrigasait, Jorge Carrión, Carlota Gurt i Gemma Ventura; cadascun d'ells ha dialogat amb un especialista del Museu sobre una obra de la col·lecció en la qual s'han inspirat per crear o recrear un text propi.

Pèl i ploma
al Canal +MNAC

L'escriptora Gemma Ventura i el conservador de Renaixement i barroc, Joan Yeguas, conversen sobre l'obra de Francisco de Zurbarán *Sant Francesc d'Assís segons la visió del papa Nicolau V.*

Jordi Pericot s'inspira en el *Desconsol* per felicitar el 2025

Seguint amb la línia engegada el 2022 amb Mari Chordà i continuada el 2023 amb Sílvia Gubern, el 2024 l'artista Jordi Pericot, un dels màxims exponents de l'art cinètic, ha triat l'obra *Desconsol*, de Josep Llimona, per desitjar un bon 2025. Recordant els seus passeigs d'infant al parc de la Ciutadella, on va descobrir l'escultura de Llimona, l'artista ha volgut donar un missatge d'esperança malgrat els temps foscos en els quals estem immersos.

Jordi Pericot
Catedràtic emèrit
de Comunicació de la UPF i artista

Mira la nadala de
Jordi Pericot

Els vençuts, obra triada per al passi permanent

Com cada any, el passi permanent reproduceix la imatge d'una obra que habitualment forma part d'una de les exposicions del Museu o és una nova adquisició. En aquest cas hem escollit *Els vençuts* de Marc Aleu, un dipòsit de la Generalitat de Catalunya per la col·lecció d'art de postguerra i segona avantguarda.

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

PLA DE MITJANS PER PORTAR EL MNAC A TOT CATALUNYA I POSICIONAR-LO A ESPANYA I A ESCALA INTERNACIONAL

Al llarg del 2024 hem fet diverses campanyes de publicitat, tant als mitjans de comunicació amb qui tenim conveni de patrocini (ARA, El Periódico, La Vanguardia, El Punt Avui, Segre, Regió 7, 9Nou, Timeout, Betevé, Catalunya Ràdio), com amb altres mitjans generalistes i presents a tot l'Estat. Mitjans que tenen suplements culturals de gran rellevància i difusió (El País, ABC), revistes d'art franceses (Connaissance des Arts, Beaux Arts Magazine), mitjans culturals, tant estatals com catalans (Jotdown, Mercurio, Descubrir el Arte, Bonart, Sàpiens, El Temps, Catorze, Núvol), altres mitjans destinats al turisme i / o públic local (Descobrir Catalunya, revista Club Renfe, Sortida, Costa Brava Magazine, La positiva), i mitjans o portals digitals d'oci familiars (El culturista, Mammaproof, Criar, Sortir amb nens, Barcelona Colours).

L'objectiu de la planificació de publicitat és triple:

Per a públic local: continuar situant el MNAC com un espai cultural de referència, on sempre hi passen coses, i amb un col·lecció que va més enllà de l'art medieval i el modernisme.

Per al públic espanyol: situar el MNAC com el tercer museu estatal.

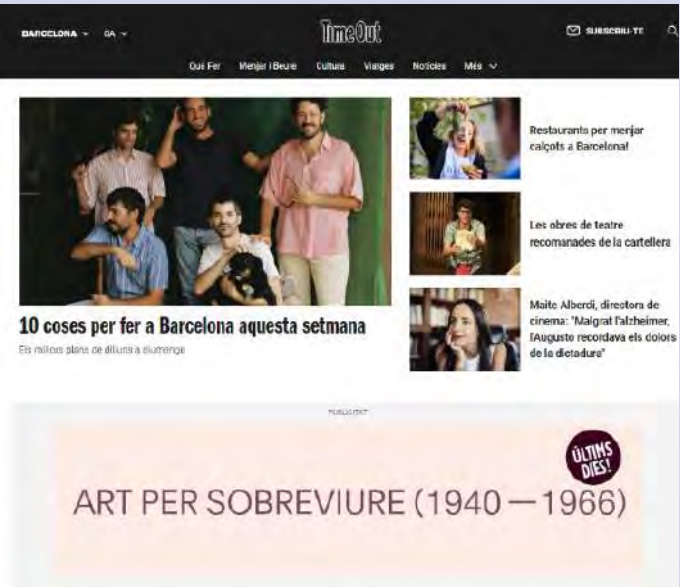
Per al públic internacional: fer del MNAC un lloc de visita imprescindible a Barcelona.

Campanyes de publicitat

Zoom

DIFUSIÓ DELS PROGRAMES PÚBLICS DEL MUSEU

El Museu Dansat

Hem creat la identitat gràfica d'*El Museu Dansat*, un projecte educatiu que neix de la col·laboració entre dues institucions veïnes, el Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Conservatori Professional de Dansa (CPD) de l'Institut del Teatre.

També hem generat materials com el programa en format digital, pantalles amb codi QR per accedir al programa, continguts per a l'emailing i imatge per a web i xarxes socials.

EL MUSEU DANSAT

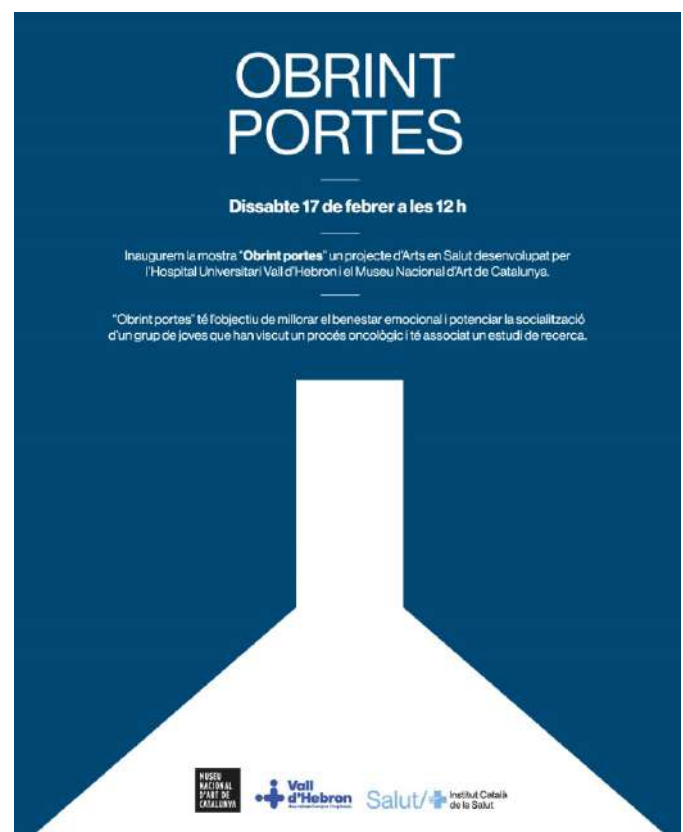

Obrint portes, un projecte d'Arts en Salut

Durant el 2024 hem dut a terme "Obrint portes", un projecte d'Arts en Salut desenvolupat per l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i el Museu Nacional d'Art de Catalunya, en el marc de l'Arts+Health HUB-LAB del MNAC, un espai permanent d'acollida i generador d'activitats i projectes de recerca en l'àmbit de les arts i la salut.

El projecte ha culminat amb una exposició itinerant que va començar al Museu.

Hem elaborat diversos materials gràfics: invitació digital, pantalles, material per a xarxes socials i web. Com a recursos audiovisuals, hem realitzat un *teaser* del projecte i uns clips amb històries personals dels integrants del projecte.

El MNAC amb les dones, sempre

Per al Dia Internacional de les Dones del 2023 vam encarregar un clip animat per difondre les activitats organitzades entorn al 8M. El claim de la campanya va ser *El MNAC amb les dones, amb les artistes, sempre!*

Clip animat del Dia Internacional de les Dones

Per Nadal, Missió: MNAC

Per Nadal, el Museu ha posat en marxa una nova activitat autònoma per sumar-se als Enigmes del Museu Nacional i als quaderns d'El Museu dibuixat. Per resoldre la missió, és necessari superar 10 reptes i completar un passaport, tot seguint unes pistes i esbrinar quines històries s'amaguen a les obres del Museu. Un viatge per la col·lecció que acaba amb una pregunta i un disseny: com t'imagines el nou Museu?

Reforcem la senyalística i la cartelleria digital incorporant les noves modalitats d'accés

Amb les noves tarifes i la gratuïtat d'accés al Vestíbul del 1929 i a la Botiga del Museu, hem renovat la placa d'horaris de la façana per convidar, ja des del podi, a accedir lliurement a aquests espais.

Horaris Horarios OPENING HOURS	De dimarts a dissabte De martes a sábado TUESDAY TO SATURDAY	De 10 a 18 h De 10 a 18 h FROM 10 AM TO 6 PM	Maig-setembre fins a Mayo-septiembre hasta MAY-SEPTEMBER UNTIL	20 h 20 h 8 PM	Diumenges i festius Domingos y festivos SUNDAYS AND HOLIDAYS	De 10 a 15 h De 10 a 15 h FROM 10 AM TO 3 PM
	Tancat Cerrado CLOSED	Dilluns no festius, 1 de gener, 1 de maig i 25 de desembre Lunes no festivos, 1 de enero, 1 de mayo y 25 de diciembre MONDAYS EXCEPT PUBLIC HOLIDAYS, JANUARY 1, MAY 1 AND DECEMBER 25				
Gratuït Gratuito FREE	Dissabtes, a partir de les 15 h, i primer diumenge de mes, de 10 a 15 h Sábados, a partir de las 15 h, y primer domingo de mes, de 10 a 15 h SATURDAYS STARTING AT 3 PM, AND THE FIRST SUNDAY OF THE MONTH, FROM 10 AM TO 3 PM			Accés gratuït al Vestíbul 1929 i a la Botiga Museu Tots els dies en horari d'obertura del Museu Acceso gratuito al Vestíbulo 1929 y Tienda Museo Todos los días en horario de apertura del Museo FREE ACCESS TO THE 1929 GREAT HALL & MUSEUM SHOP EVERY DAY AT THE MUSEUM OPENING HOURS		

Agendes i butlletins: la comunicació directa i personalitzada

Les agendes setmanals de Cap de Setmana i els Butlletins Mensuals mantenen informats els usuaris amb ràtios d'obertura promig del 48,47 % i 44,51 %, respectivament.

Les invitacions a exposicions i la convocatòria a congressos o a esdeveniments específics, adreçades a públics segmentats, aconseguixen obertures del 50 % i clics de fins al 17 % en els continguts.

Els professionals docents reben les novetats del programa educatiu del curs escolar; pel que fa a les famílies, les informem de les activitats pensades específicament per a elles. D'aquesta manera, reforcem els vincles amb docents i famílies, consolidant el Museu com un espai d'aprenentatge i participació comunitària.

Les agendes i butlletins han assolit ràtios d'obertura del 48,47 % i el 44,51 %

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Suzanne Valadon. Una epopeia moderna; entrades a la venda!

A partir del 19 d'abril pots visitar l'exposició dedicada a **Suzanne Valadon** (1865-1938), una artista flaire al París de la Belle Époque. Neixuda en un entorn humil, Valadon va ser model de dibuistes artístes, com Renoir, Degas o Toulouse-Lautrec, i va esdevenir el rostre de la modernitat. Es va convertit, de manera autodidàctica, en una artista reconeguda per la crítica i pel públic.

Aquesta exposició, organitzada conjuntament amb el Centre Pompidou Metz i el Musée d'Art de Nantes, presenta per primera vegada a l'Estat l'obra d'aquesta artista destacada del París de les avantguardes, que la posa en relació amb artistes importants de la col·lecció d'art modern del MNAC, com Santiago Rusiñol, Ramon Casas i Miquel Utrillo, que va ser família de Valadon.

Al nostre web pots consultar totes les activitats que hem programat entorn a l'exposició, no te les perdis!

[Compra la teva entrada anticipada >](#)

7, 27 D'ABRIL I 15 DE JUNY

Diàleg entre la dansa i la col·lecció del MNAC

Els dies 7 i 27 d'abril, i el 15 de juny, es podran veure a la Sala Oval les coreografies creades per l'Institut del Conservatori de Dansa de l'Institut de Teatre, inspirades en obres del Museu. **El Museu Danza** és un projecte educatiu en què els alumnes de 6è i 6è de les tres especialitats de dansa (clàssica, espanyola i contemporània) han treballat coreografies pròpies en solcs, duets o de manera grupal, i han tingut com a punt de partida i eix d'una obra escollida del Museu.

[Més informació >](#)

Passejades d'Arts en Salut per Montjuïc

Ara que arriba el bon temps, i abans que faci massa calor, et proposem que descobriscis a través de la nostra app **L'art de caminar**, els camins i jardins de Montjuïc. Que hi trobaràs: en aquesta activitat autònoma? Consells de salut per part de professionals del CAP Numancia, tips per les bones fotografies i fins i tot, textos inèdits de l'escriptora Maria Oriols. I tot plegat, narrat per la veu de l'artista Silvia Bel.

[Descarrega't l'app L'art de caminar >](#)

El mirall perdut a la Botiga

A la botiga del Museu, rebem el col·legi de l'exposició **El mirall perdut**, bibliografia seleccionada i altres productes, com llibres, punts de llibre o bosses tote, amb dissenys de les obres exposades. Si vius al Museu, passa per la botiga, veuràs que trobes un detall per regalar (o regalar-te).

I aquest cap de setmana...

"L'essència de la primera" a L'Orda (2024, 75 minuts), taller familiar i 12 preguntes sobre l'art: passeja d'una obra de Miró amb entrada gratuïta i El Museu Danza, i, per acabar, el taller dibuixat en família.

Consulta tota la programació del cap de setmana del MNAC i reserva-ti plaça!

Connecta't al Museu Nacional!

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Jordi Pericot
Catedràtic emèrit de Comunicació de la UPF i artista

Jordi Pericot s'inspira en el Desconsof per felicitar el 2025

Continuant amb la línia engegada el 2022 amb Mari Chordà i l'any passat amb Silvia Gubern, enguany l'artista Jordi Pericot (el Masnou, 1931), un dels màxims exponents de l'art oníctic, ha triat l'obra *Desconsof* de Josep Limona, per desitjar un bon 2025.

I tu quina obra del Museu triaràs per felicitar les festes?

[Nova ixa notícia de Jordi Pericot >](#)

Missió: MNAC. 10 reptes d'art per fer en família

Aquestes festes estrenem una nova activitat familiar: *Produeix amb Petit Sàpiens*, en tracte de **"Missió: MNAC"**, un passaport amb 10 reptes per investigar en família els secrets de les obres d'art i guanyar una recompensa i altres regals agraïssos. La nova activitat es podrà fer del 27 al 31 de desembre (recepte única de 2€; que es pot canviar a 1€ si es fa a la vegada). Per celebrar l'estrena, aquestes festes el preu de l'activitat està inclòs en l'entrada!

[Compra la nova activitat >](#)

L'Anyell de l'apocalipsi. «Agnus Dei» d'Antoni Miralda exposat de nou a la Sala Oval

Del 21 de desembre al 6 de gener es podrà tornar a veure l'impressionant tapís de Miralda (Barcelona, 1942) *L'anyell de l'apocalipsi. Agnus Dei*, de 18 m x 13 m que l'artista va fer amb motiu del Honeymoon Project (1986-1992) inspirant-se en l'obra de Sant Clement de Taüll. Una oportunitat per tornar a veure per temps limitat una obra única i singular produïda per celebrar el matrimoni simbòlic entre l'Estàtua de la Llibertat i el monument de Colom i que es va poder tornar a veure a l'exposició *Agnus Dei. L'art romànic i els artistes del segle XX*, organitzada per celebrar la inauguració de la col·lecció d'art romànic, el 1995.

[Compra la nova activitat >](#)

Per Nadal, regala un carnet dels Amics!

Necessites idees per aquestes festes? Regala un carnet dels Amics del MNAC! Regalaràs poder visitar el Museu il·limitadament durant un any, amb accés preferent i sense fer cues, gaudir d'activitats culturals exclusives, descomptes a la botiga-libreria i als restaurants del Museu... i molt més!

[Regala un carnet dels Amics >](#)

Màrqueting

Hem consolidat l'estratègia de dades per reforçar la relació amb els nostres públics i millorar-ne l'experiència.

Dades de qualitat per a relacions de qualitat

Hem continuat construint la nostra estratègia de dades amb l'objectiu de bastir una relació més sòlida, significativa i duradora amb els nostres públics. Aquesta estratègia ens ha permès configurar una comunitat d'usuaris cada cop més receptiva i compromesa amb el Museu.

Des del programa de Màrqueting relacional i digital, hem dissenyat i desplegat plans específics de captació, reactivació i depuració de registres, que hem articulat al voltant de cinc principis clau:

- Establir una relació de confiança des del primer contacte
- Clarificar els beneficis de la subscripció a les comunicacions del Museu
- Facilitar una decisió informada per part de l'usuari
- Promoure una base de dades robusta i de qualitat
- Reforçar el compromís amb la privacitat i la protecció de dades.

L'assoliment d'aquests objectius ha estat possible gràcies a la millora de la infraestructura tecnològica, que ha permès la integració de les principals fonts de dades d'usuaris (ticketing i reserves d'activitats) i l'automatització dels processos relacionats. Com a resultat, el Museu disposa, avui, d'una base de dades eficient i de qualitat, amb indicadors d'obertura i interacció amb els continguts comunicatius molt per sobre de la mitjana del sector. Aquest progrés posa en evidència una audiència fidel, interessada i connectada amb la proposta cultural del MNAC.

Grup Articket: 25 anys de complicitat entre museus

El grup Articket, format pel MNAC, el Museu Picasso, el CCCB, el MACBA, la Fundació Joan Miró i el Museu Tàpies, ha celebrat 25 anys de trajectòria conjunta: un quart de segle de col·laboració, cohesió i complicitat entre sis grans institucions culturals. Per commemorar aquest aniversari, el darrer trimestre de l'any hem posat en marxa una campanya de visibilització de la marca, acompanyada d'un seguit d'accions compartides, que han consolidat Articket com una unió cultural sòlida i viva.

Articket celebra 25 anys de complicitat entre museus, amb noves accions que enforteixen la seva presència i connecten amb nous públics

En destaquem...

■ La participació activa al Barcelona International Community Day 2024

Articket ha participat com a *Brand Sponsor* en aquesta trobada anual adreçada al públic internacional resident a Barcelona, celebrada el 28 de setembre. Hi han assistit més de 5.000 persones de 127 països, en una jornada de connexió intercultural en el marc de la qual els nostres museus s'han presentat com a porta d'entrada a una ciutat que batega cultura.

■ La participació al Festival Culturista 2024

Un any més, Articket ha estat present en aquest festival dedicat a les famílies, que casa educació i lleure, els dies 23 i 24 de novembre.

■ El passaport Articket de Maria Corte

Durant el Nadal, hem convidat la il·lustradora Maria Corte a dissenyar una sobrecoberta especial per al passaport Articket, de la qual hem fet una edició limitada. Amb aquesta acció, el grup reafirma l'aposta pel talent local i per la il·lustració com a llenguatge creatiu proper, viu i contemporani.

■ La campanya a les xarxes socials amb la influencer Femme Sapiens

Durant l'estiu, hem dut a terme una campanya a les xarxes socials amb la col·laboració de la influencer Femme Sapiens, reconeguda pel seu compromís amb l'art i la visibilització de les dones artistes. A través de les seves visites a l'exposició de Suzanne Valadon, la campanya ha aconseguit connectar amb un públic jove interessat en l'art, tot consolidant Femme Sapiens com a prescriptora cultural i referent en la intersecció entre art i feminisme.

Amb totes aquestes accions, repuntem un any de celebració i de mirada al futur, consolidant Articket com un projecte compartit que enforteix la xarxa de museus de Barcelona i ens acosta a nous públics.

Projectes digitals

El Canal +MNAC ha nascut per expandir el relat del Museu més enllà de les seves sales, oferint continguts audiovisuals, sonors i textuais que connecten el patrimoni amb nous públics i formats digitals.

Estrenem el Canal +MNAC, la teva finestra digital al Museu

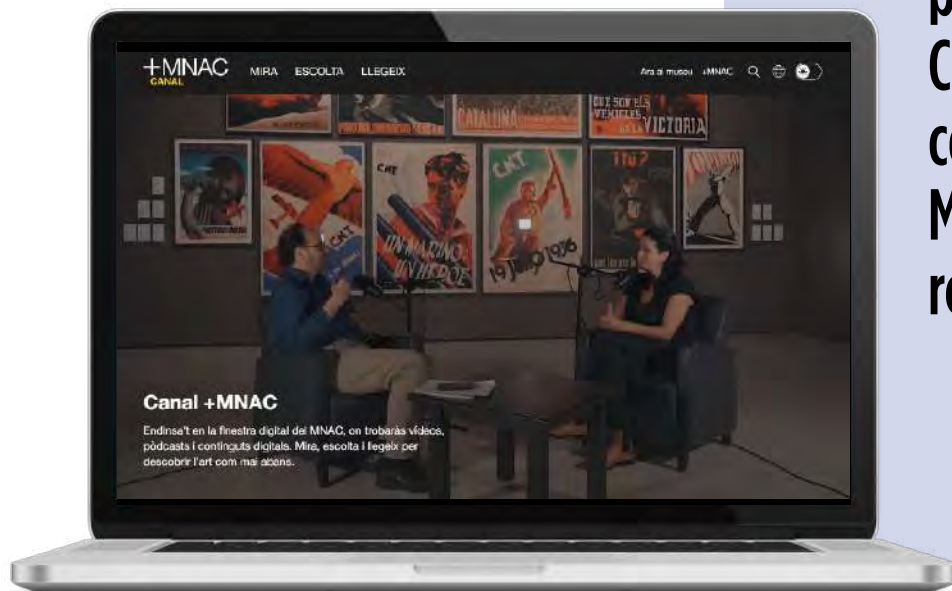
L'abril del 2024, hem llançat el Canal +MNAC, una plataforma de continguts digitals pròpia per tal d'aprofundir en el relat expositiu, donar veu als protagonistes de la creació i la recerca, i apropar el patrimoni a nous públics a través de formats digitals accessibles i atractius.

El canal s'adreça tant a públics especialitzats com a audiències generals, a joves, educadors, professionals del sector i públics digitals.

Dades del primer any de publicació del Canal

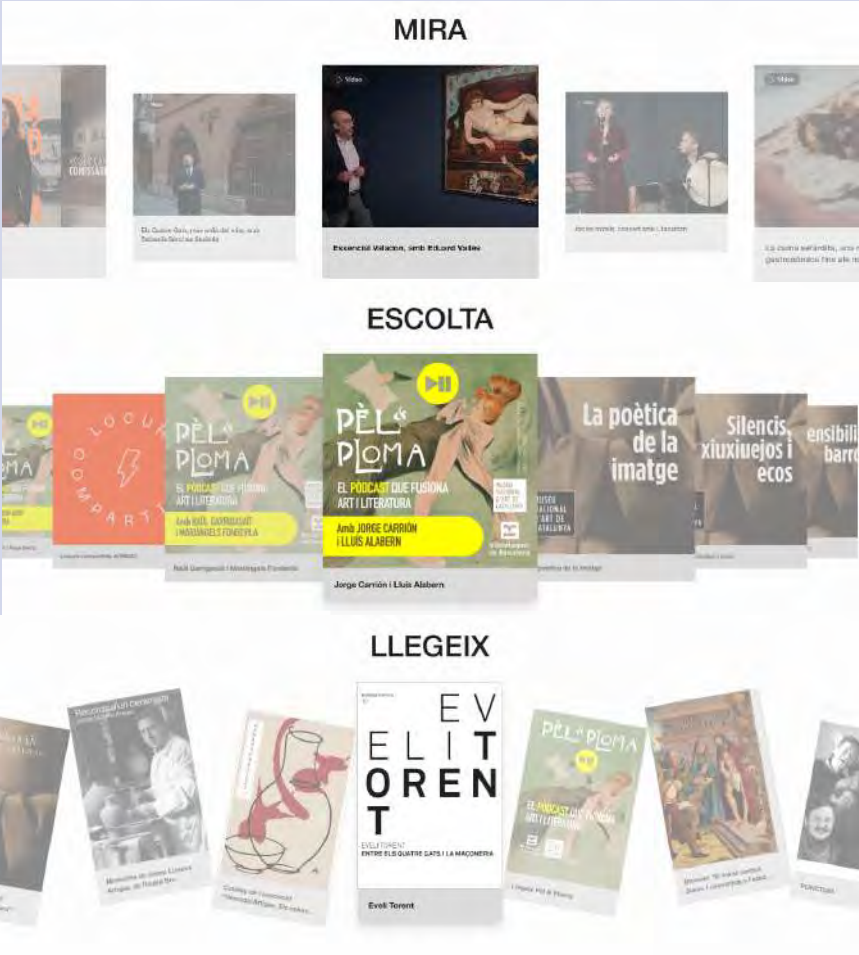
Durant el 2024, el Canal +MNAC ha produït i publicat 65 peces audiovisuals, ha sumat més de 175.000 visites, amb més de 10.000 usuaris actius.

Amb més de 175.000 visites en el seu primer any, el Canal +MNAC consolida el Museu com un referent digital

Cap a un Museu digital i obert

El Canal +MNAC reforça l'estratègia digital del MNAC, combinant presencialitat i digitalitat en una sola experiència expandida. És una eina per generar noves narratives, arribar a múltiples audiències, fomentar l'accés al patrimoni i projectar el Museu com una institució contemporània, rellevant i connectada amb el seu temps.

Amb una estructura clara basada en tres eixos – **MIRA, ESCOLTA i LLEGEIX** – el Canal actua com una extensió digital del Museu. MIRA: vídeos i materials visuals expandits sobre les exposicions, la col·lecció i el programa públic. ESCOLTA: pòdcasts, entrevistes, comentaris d'experts o llistes musicals. LLEGEIX: textos i publicacions digitals com ara articles, glossaris, cròniques, catàlegs i altres materials per a qui prefereixi una experiència de lectura més pausada o especialitzada.

WEB museunacional.cat		Procedències geogràfiques de les visites al web			BLOG
Visites	Pàgines vistes	Espanya	Alemanys	EUA	Lectures
2.173.468 (+46 %)	5.136.730 (+12 %)	667.589	320.931	77.110	82.094

WEB capdesetmana.cat		Xarxes socials i aplicacions	Seguidors / usuaris / interaccions	Increment respecte al 2023
Visites	Pàgines vistes			
20.618	19.909	Facebook	89.427	+0 %
WEB museunacional.cat/ exposicions-en-linia/		X	64.395	-0,80 %
		Instagram	65.937	+6.50 %
WEB Canalmésmnac.cat		YouTube	2.728	-
		LinkedIn	14.898	+11,80 %
Visites	Pàgines vistes	Spotify	655	-
15.178	175.110			

Mitjans de comunicació

El Museu ha consolidat la presència mediàtica amb més de 5.000 aparicions als mitjans. Els protagonistes: les exposicions *Suzanne Valadon* i *El mirall perdut*, i el concurs arquitectònic per a l'ampliació del Museu.

La programació expositiva i d'activitats del MNAC, així com la tasca d'investigació, de conservació i de recuperació del patrimoni artístic que duem a terme desparten, any rere any, l'interès entre els mitjans de comunicació. Durant el 2024, l'atenció mediàtica ha augmentat encara més, amb motiu de la convocatòria del concurs arquitectònic per a l'ampliació del Museu, que la premsa ha recollit àmpliament.

Si la presència de la nostra institució als mitjans creix de manera sostinguda cada any, el 2024 el nombre d'impactes ha augmentat un 4 %, amb un total de 5.097 informacions publicades, que inclouen notícies, reportatges, entrevistes i cròniques a la premsa escrita, mitjans digitals, televisions i emissores de ràdio, sense comptar les notícies derivades dels esdeveniments que el Museu acull, i que el posicionen com a protagonista destacat de la vida cultural, econòmica i social del nostre país.

El MNAC, en el debat cultural

Hem continuat mantenint una relació oberta, transparent i col·laborativa amb els professionals de la informació, conscients com som del valor de la tasca que duen a terme. Al llarg de l'any, hem organitzat 11 trobades amb periodistes i campanyes de premsa per difondre els projectes impulsats pel Museu.

A més, l'expertesa dels professionals del MNAC converteix sovint aquestes persones en veus autoritzades en debats, documentals i programes en diversos mitjans de comunicació. Des de la singularitat del romànic fins a Picasso, passant per la recuperació d'artistes dones o d'altres col·lectius sovint ignorats pel relat històric tradicional, els mitjans compten amb el nostre Museu com a referent a l'hora de fer aportacions sobre tots aquests temes. El 2024, també destaquem les intervencions dels professionals del MNAC sobre les transformacions estratègiques de les institucions museístiques al segle XXI, una reflexió que ocupa actualment el Museu en el marc del projecte de la seva ampliació.

Repercussió als mitjans:

- **Televisió:** 121 reportatges emesos a diferents canals de l'Estat
- **Ràdio:** 162 informacions difoses
- **Premsa escrita:** 1.157 articles publicats
- **Mitjans digitals:** més de 3.650 articles difosos

El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana i *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna* són les mostres que han generat una repercussió mediàtica més notable, i diaris com *La Vanguardia*, *El País*, *ABC* o el suplement *El Cultural* d'*El Mundo* les han destacat entre les millors de l'any.

Pel que fa a la premsa internacional, la prestigiosa revista *Hyperallergic* va incloure *Suzanne Valadon* entre les 50 millors exposicions de l'any, mentre que el *Wall Street Journal* va dedicar una crítica en profunditat a *El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana*. La mostra *Longaron i Friday Foster. L'heroïna inesperada* ha gaudit, també, d'una acollida excel·lent als mitjans, tant nacionals com internacionals.

Els Públics

Hem gestionat amb èxit més de 292 activitats amb 10.000 participants durant els Caps de Setmana al MNAC, amb un sistema de reserves que ha obtingut un alt grau de satisfacció.

**Un total de 81.851
visitants en grup han
gaudit d'una atenció
personalitzada, des
de la reserva fins a
l'acollida**

Durant el 2024, el Museu no ha deixat de vibrar ni un moment: hem coordinat amb èxit tota la programació dels caps de setmana, pensada per a públic individual, i això s'ha traduït en 292 activitats, que han aconseguit 10.284 participants. Hem dut a terme la gestió tècnica i operativa a través de la plataforma de *ticketing*, que ens ha servit per informar de les activitats, controlar les inscripcions en línia, atendre incidències i analitzar els resultats (tant en xifres com en qualitat). El grau de satisfacció amb el sistema de reserves ha estat molt alt: l'índex NPS (Net Promoter Score), un indicador clau de fidelització i recomanació, ha arribat al 84,92 % durant els primers mesos de funcionament.

Overview General

- Entre setembre'23 i juny 24 el Museu ha rebut **81.851 Visitants** distribuïts entre un total **de 3.889 grups**
- D'aquests visitants, el 61,24 % els considerem visitants de formació reglada que han consumit el programa educatiu, la qual cosa representa el 58,22% del total de grups que han fet una reserva
- I el 38,76% són visitants d'altres visites o programes d'activitat no reglada que han suposat el 41,78% dels grups que han fet una reserva durant aquest 23-24

Entre setembre '23 i juny '24 del total de visites en grup que ha realitzat el Museu, **un 39% han estat a càrrec de les educadores** del Museu i un 61% han estat visites lliures

Visitors
Visualizza i dati dei visitatori per periodo

828.929
Unità

Visitors per hour per day for last 30 days

Activities
Visualizza i dati delle attività per periodo

Attività	Visitors
General	250,000
Business Function	221,902
General on line	101,036
Exhibition	21,182
Virtual Event Reception	6,405
Online Event	3,919
Virtual Event (at Reception)	2,945

Events
Visualizza i dati degli eventi per periodo

Eventi	Visitors
General	250,000
Business Function	221,902
General on line	101,036
Exhibition	21,182
Virtual Event Reception	6,405
Online Event	3,919
Virtual Event (at Reception)	2,945

Conèixer els nostres visitants

Hem potenciat l'ús d'enquestes automatitzades per recollir la valoració dels usuaris després de la visita al Museu. Aquest sistema ens ha permès augmentar el nombre d'enquestes enviades tant a col·lectius professionals —com els mestres que ens visiten amb l'alumnat— com a visitants particulars que participen en les activitats dels caps de setmana. Com a eina d'avaluació, l'enquesta ens permet conèixer de manera directa com el públic percep l'activitat del Museu, i és fonamental per a la millora contínua de la nostra oferta.

Paral·lelament, l'equip de l'Observatori de Públics ha elaborat informes periòdics i a demanda que han recollit dades quantitatives i qualitatives sobre el comportament i la satisfacció dels usuaris. Aquest treball de recollida i anàlisi de dades ens permet fonamentar la presa de decisions i avançar cap a una gestió més eficient i centrada en els públics.

Compromís amb la qualitat i l'atenció al públic

Al llarg d'aquest any, hem fet una tasca intensa per adaptar protocols i recursos tècnics i humans a les noves necessitats que han sorgit, especialment arran de l'augment d'activitats concentrades durant els caps de setmana, i també dels canvis en l'accés a determinats espais del Museu. Amb l'objectiu de continuar millorant l'experiència de visita, hem impulsat diverses accions:

- Hem activat noves posicions de Magma per reforçar l'atenció i la gestió de públics.
- Hem reforçat les eines de control i el seguiment d'incidències diàries.
- Hem incorporat personal per al suport logístic a la programació d'activitats.
- Hem revisat les polítiques d'informació a l'espai de vestíbul per assegurar la coherència i la claredat dels missatges del Museu.
- Hem ajustat els protocols de tancament de les sales per facilitar una visita més fluida i amable fins a l'últim moment.

Aquestes actuacions consoliden el nostre compromís per oferir un servei de qualitat, atent i proper a totes les persones que ens visiten.

Accessibilitat i inclusió

Accessibilitat

Al MNAC treballem any rere any per consolidar un museu obert i accessible per a tothom. En el marc de l'Estratègia i Pla d'acció 2019-2022/2029, refermem el nostre compromís amb el dret a la participació cultural universal i fem èmfasi en les persones amb discapacitats sensorials.

Al llarg del 2024, aquest compromís s'ha materialitzat amb força a través d'un enfocament transversal de l'accessibilitat, integrant-la tant en la programació pública com en els projectes educatius i expositius. Avancem, així, cap a un model més inclusiu, on tothom trobi el seu camí per mirar, sentir, participar i bategar amb el museu que entre tots construïm.

Hem fet una revisió de les activitats del programa educatiu 2024-25, que ens ha permès analitzar el seu nivell d'accessibilitat i identificar-les amb els pictogrames corresponents

Visites a la col·lecció en llengua de signes

Hem ofert, al llarg de l'any, una programació inclusiva de visites en llengua de signes durant els caps de setmana, adreçada tant a persones sordes com oïdores. Una educadora del Museu ha conduït les sessions, amb el suport de l'intèrpret de llengua de signes Enric Lluch.

DUA: una educació pensada per a tothom

Amb el compromís ferm de garantir l'accés universal a l'aprenentatge, apliquem els principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) en la concepció, el disseny i la implementació de les activitats educatives. En aquest marc, hem dut a terme una revisió de l'oferta del programa educatiu 2024-25 amb la tècnica d'Accessibilitat, Laia Mestres, i la coordinadora de l'equip d'Educadores, Ana Moliner. Aquesta revisió ens ha permès analitzar el nivell d'accessibilitat de cada activitat i identificar-les amb els pictogrames corresponents, que ja es poden consultar al document del programa:

Programa educatiu
2024-2025

Inclusió

Apropa Cultura

Un any més, hem reforçat la nostra implicació amb l'accessibilitat i la inclusió cultural participant en el programa Apropa Cultura, que facilita l'accés a la cultura a col·lectius en situació de vulnerabilitat, amb activitats adaptades i en condicions accessibles. Ho hem fet a través de les línies de treball següents:

- **Oferint una programació especialitzada a preus reduïts** per a persones en risc d'exclusió social.
- **Participant en el programa Educa amb l'Art 2023-24**, adreçat a professionals de l'acció social i l'educació, que busca incorporar les arts en la pràctica educativa per fomentar la creativitat, la reflexió i el benestar emocional. Hem organitzat la sessió formativa "Art en context quotidià", adreçada a educadors i educadores socials.
- **Participant en el projecte de llarga durada El Museu s'Apropa**, impulsat entre el MNAC, Apropa Cultura, l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. El projecte té com a objectiu fer arribar l'art i la cultura a les persones grans que viuen en residències, amb la proposta de tallers artístics, la promoció de benestar emocional i la connexió social dels participants.

En 198 grups, un total de 2.675 participants s'han beneficiat de la programació a preus reduïts

A les 14 sessions del programa "El Museu s'Apropa" hi han participat un total de 164 persones

Pràctiques professionalitzadores per a la inserció laboral Fundació Catalana Síndrome de Down i Magma Cultura

Hem renovat el conveni de col·laboració amb la Fundació Catalana Síndrome de Down (FCSD) i Magma Cultura per continuar acollint estudiants del Curs de Formació. Aquest projecte s'emmarca en la col·laboració entre el MNAC, Magma Cultura i la FCSD, que es va iniciar l'any 2019 amb la voluntat de promoure la inclusió de persones amb discapacitat intel·lectual en entorns de treball normals i estimulants. Segons dades de la FCSD, la meitat de les persones que han fet les pràctiques del curs es troben actualment

en actiu. Aquestes pràctiques tenen lloc al Taulell d'Informació i d'Acollida de Grups, amb l'acompanyament dels supervisors de Magma Cultura.

El curs 2023-24, hem acollit en pràctiques Sandra Roldán. La valoració de la seva estada es pot consultar als arxius del Departament d'Accessibilitat i Inclusió.

Art Gran

El programa Art Gran, impulsat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, té com a objectiu millorar el benestar i reduir la solitud no desitjada entre les persones grans mitjançant activitats culturals i artístiques en diversos museus i centres culturals. Aquest programa s'adreça a persones de 70 anys o més que se senten soles, oferint-los l'oportunitat de participar en tallers creatius i visites guiades que fomenten la interacció social i l'estimulació cognitiva.

Mostra *L'art d'acompanyar*

L'1 de febrer s'ha inaugurat, a la seu de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, una petita mostra dedicada al projecte Art Gran, amb la presència de diverses entitats culturals i d'alguns dels participants.

Art Gran al barri de la Marina

Del 26 de setembre al 3 de desembre, hem treballat amb persones del barri de la Marina. L'organització i el seguiment per part de l'Agència de Salut Pública de Barcelona ha passat del Servei de Salut als Barris/Direcció de Promoció de la Salut al Servei de Programes d'Intervencions Preventives. En aquest sentit, hem comptat amb la col·laboració de professionals com Teresa Toló, Sonia Gil, Sandra Gabarró i l'estudiant en pràctiques Sara Nieves. L'educadora Ariadna Martí, i la coordinadora, Ana Moliner, han estat les responsables d'adaptar el projecte a la realitat del barri i de les persones participants, tenint en compte les valoracions i propostes de millora dels projectes anteriors.

Disseminació i continuïtat

Des d'Art Gran, hem propiciat la participació de cinc persones del grup en altres projectes comunitaris del barri, impulsats des del programa Comunitat 360° del MNAC. Tres de les persones participen en el procés comunitari titulat "Intraduïbles: memòries de migració", i dues persones en el projecte "La Marina juga!", un procés intergeneracional que té com a objectiu compartir els jocs entre infants i gent gran del barri.

“Els museus t’esperen”

Aquesta iniciativa s'emmarca dins la Taula de Museus i Accessibilitat, i és impulsada pel Departament de Promoció de les Persones Grans de l'Ajuntament de Barcelona, la Xarxa Vincles BCN i la Diputació de Barcelona, que n'ha finançat el desenvolupament. “Els museus t’esperen” es desplega a través d’un programa d’activitats presencials i telemàtiques dedicades a usuaris de casals i gent gran que viu sola, i coordinades entre els diversos museus participants, la plataforma Vincles i els casals de gent gran de la ciutat. Aquestes activitats formen part de la programació estable del Museu.

Han estat 42 les persones que han participat en 4 activitats presencials, i 16 les que han participat en 2 activitats en línia

Un total de 263 persones han participat en el conjunt del programa per a persones grans

Formació d'equip

Sessió de treball al Centre de Recursos ONCE

La responsable de l'equip d'educadores en temes d'accessibilitat i la coordinadora del servei han mantingut una sessió de treball amb el Centre de Recursos de l'ONCE, amb l'objectiu de conèixer i aprofundir en les metodologies que apliquen en activitats plàstiques adreçades a infants cecs o amb baixa visió. La jornada ens ha permès conèixer estratègies basades en el Disseny Universal per a l'Aprenentatge, aplicables a tots els tallers de creació.

Programa de formació en audiodescripció i accessibilitat

Hem rebut formació en audiodescripció, per part del professor especialitzat Víctor García Melero i amb l'acompanyament i l'avaluació de l'Associació Catalana per a la Integració del Cec (ACIC), al llarg de sis sessions. Com a resultat del curs, la coordinadora de l'equip en matèria d'accessibilitat ha elaborat un document de bones pràctiques per a l'atenció a persones cegues o amb baixa visió. Hem compartit aquest document amb tot el personal del Museu, així com amb les empreses externes encarregades de l'atenció al públic i la seguretat.

Treball en xarxa

Taula de Museus i Accessibilitat

El 2024 hem celebrat els 10 anys de trajectòria de la Taula, i ho hem fet immersos en un procés de reflexió interna per repensar qui som, quins objectius ens guien i quina és la nostra missió. Per tal d'acompanyar aquest procés, hem encarregat a Andrea Granell el disseny d'una eina de diagnòstic col·lectiva que permetés recollir les opinions de totes les persones que formem part de la Taula en relació amb la nostra visió, missió, objectius, motivacions i model de coordinació. El resultat d'aquesta reflexió col·lectiva ha estat recollit i publicat al blog Museus i Accessibilitat.

A banda d'aquesta tasca de revisió i consolidació, al llarg de l'any hem compartit projectes i experiències amb altres professionals que han estat clau per avançar en el coneixement entorn de l'accessibilitat i la inclusió. En destaquem especialment:

- **La presentació dels resultats de l'avaluació de La Mirada Tàctil**, projecte de l'Oficina de Patrimoni Cultural / Xarxa de Museus Locals.
- **La presentació de la Xarxa AccessCat**, a càrrec de Carme Pratdesaba i Blanca Arias.
- **Presentació del sistema tecnològic Bemyvega.**
- **Presentació dels resultats de la segona edició del cicle “Els museus t'esperen”.**
- **Publicació, a la revista *Memòria Viva* 15 de l'estudi d'avaluació del projecte “Els museus et visiten”.**
- **Presentació de la Xarxa d'Accessibilitat i Vida Independent**, a càrrec de Marta López (de l'IMPD) i Manel Martí (de B1B2B3).
- **Presentació del projecte inclusiu de l'hort medieval del monestir de Pedralbes** i de la visita inclusiva “Guia'm”, desenvolupada per la Fundació Friends.
- **Presentació de la trajectòria de la Taula en l'àmbit de la salut mental.**

Consulteu la Memòria 2024 de la Taula de Museus i Accessibilitat

Publicacions

- *Document derivat de la reflexió d'un any participant en el projecte Europeu InartDis*, d'Ana Moliner i Teresa González.
- *Protocol d'atenció al públic amb discapacitat visual o baixa visió*, de Laia Mestre i Teresa González.

Memòria econòmica

Hem tancat l'exercici 2024 amb un superàvit de 886.989 €, una dada positiva que consolida la bona tendència econòmica dels darrers anys. Els ingressos propis del Museu continuen creixent, sobretot els provinents de la taquilla i dels lloguers d'espais. Un altre fet destacat és l'ingrés extraordinari de més de 500.000 € en interessos, fruit de la resolució favorable d'un litigi amb l'Agència Tributària (AEAT) relacionat amb les liquidacions d'IVA dels anys 2013 a 2016. Pel que fa a les despeses, cal remarcar que els costos energètics s'han mantingut estables gràcies a la moderació dels preus del subministrament.

El Museu consolida la bona salut financera el 2024, amb un superàvit destacat i un creixement sostingut dels ingressos propis

INGRESSOS	
1. Aportacions d'administracions	14.238.425
2. Ingressos propis no financers	5.058.741
Entrada taquilla	2.145.501
Lloguer d'espais i concessions	2.215.488
Altres vendes i ingressos	697.752
3. Patrocinis	180.438
Total d'ingressos corrents	19.477.604
4. Ingressos per a operacions financeres i de capital	545.710
TOTAL INGRESSOS	20.023.314 €

DESPESA	
1. Despesa de personal	7.118.273
2. Despesa en béns i serveis corrents	11.437.003
3. Altra despesa corrent	18.560
Total de despesa corrent	18.573.836
4. Inversions dutes a terme	554.189
5. Altra despesa de capital	8.300
TOTAL DESPESES	19.136.325 €

Desenvolupament de Negoci

Àrea de Desenvolupament Estratègic de Negoci

Des d'aquesta Àrea, ens relacionem amb els majoristes i les plataformes de venda en línia, i coordinem la promoció institucional i turística del Museu. També gestionem la concessió dels serveis de restauració i botiga i el lloguer d'espais per a esdeveniments.

El funcionament diari de les empreses concessionàries exigeix un seguiment constant per part nostra, tant pel que fa a l'atenció al públic —amb l'objectiu de garantir una experiència de qualitat als visitants— com pel que fa a la supervisió interna de les instal·lacions, per assegurar-ne el bon funcionament. A més, donem suport per resoldre possibles incidències relacionades amb el lloguer d'espais i per contribuir a la generació d'ingressos per al Museu.

**El MNAC tanca el 2024
amb un augment
d'ingressos del 24 %
gràcies a la promoció i
les aliances turístiques**

Promoció corporativa i turisme cultural

Promoció en línia

El 2024 hem impulsat diverses accions promocionals, amb l'objectiu de reforçar la visibilitat i el posicionament del MNAC. Hem tancat l'any amb un 46,55% més d'ingressos que el 2023, una xifra molt rellevant.

2022		2023		2024		
PLATAFORMA	PAX	INGRESSOS	PAX	INGRESSOS	PAX	INGRESSOS
TIQETS	1.758	15.891,57€	5.398	49.223€	7.810	72.138€
GYG	1.286	11.510,40€	3.462	31.158€	5.840	52.560€
VIATOR	635	5.715€	885	7.965€	1.177	10.593€
MUSEMENT	336	3.225,60€	382	3.667,20€	-	-
TURISME DE BARCELONA	191	1.602€	202	2.302,80€	205	1.845€
TOTAL	6.204	42.405.59€	10.329	94.316€	15.032	137.136€

Promoció a través de companyies de creuers

Hem continuat col·laborant amb les companyies de creuers Kuoni i Pérez y Cía, una aliança que contribueix a acostar la imatge del nostre Museu als viatgers que arriben a la ciutat per mar. Al llarg del 2024, un total de 4.996 creueristes han visitat el MNAC; això ha generat uns ingressos de 8.992,40 € i ha reforçat el paper del Museu com a referent cultural per al turisme internacional.

Ruta Modernista

Participació en productes turístics i promocions

Hem impulsat la presència del Museu en diversos canals turístics, com ara el Plànol oficial de Barcelona, i hem ofert descomptes a usuaris de la Ruta Modernista, el Bus Turístic i el Bus Turístic Taronja. Gràcies a aquestes accions, hem rebut un total de 2.163 visitants, que han generat uns ingressos de 20.749 €.

Plànol oficial

Presència en mitjans de comunicació turístics

Destaquem la participació en una campanya audiovisual publicada als portals de *The Times* i *The Sunday Times*. El vídeo, produït per Turisme de Barcelona en col·laboració amb l'Oficina Espanyola de Turisme de Londres, inclou imatges del Museu, i ha estat difós, també, a través de les xarxes socials d'aquests diaris. [Mira el vídeo](#).

Mira el vídeo

El MNAC també ha aparegut en altres mitjans, com ara *The Independent*, dins de [guies de viatge](#) que posicionen el Museu entre els espais imprescindibles de la ciutat.

Guies de viatge

El Bus Turístic

Alineant-nos amb les polítiques de sostenibilitat, duem a terme la promoció del Bus Turístic de manera digital, i el talonari de descomptes és virtual.

Presència als punts clau del turisme

Hem fet arribar 57.000 fullets informatius —del MNAC i de l'exposició *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*— a més de 200 hotels de Barcelona i a totes les oficines de turisme de Barcelona i de Girona, Lleida, Tarragona i Sitges, així com al Palau Robert i la Colònia Güell. Es tracta d'una acció clau per acostar el Museu als visitants d'arreu.

Visites per al públic turista

Durant els mesos d'estiu, ampliem l'oferta de visites guiades perquè més persones puguin descobrir el Museu de manera acompanyada. Cada matí, de dimarts a diumenge, hem programat tres torns. A més, hem potenciat la promoció d'aquest servei amb la creació d'un punt de trobada al vestíbul, una nova senyalística que en facilita la identificació i la possibilitat de reservar les visites còmodament a través del nostre web.

Accions al sector hotel·ler

Amb l'objectiu d'ampliar la nostra presència al circuit turístic i facilitar l'accés del públic als serveis del Museu, hem desenvolupat materials visuals específics. A més, hem engegat una nova acció de promoció per vendre entrades de prepagament a través d'un talonari.

Formació al sector turístic: crear vincles i prescriptors

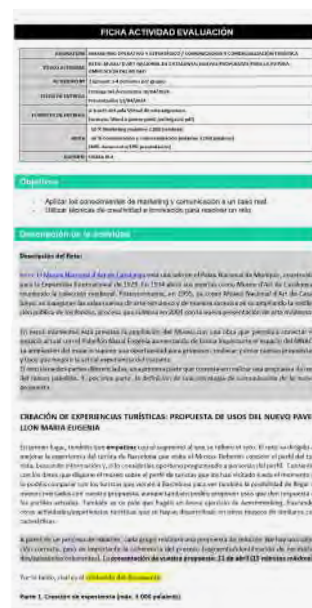
Hem impartit formacions adreçades al sector turístic amb l'objectiu de donar a conèixer la col·lecció i les exposicions temporals del Museu. En aquest sentit, hem treballat amb les principals associacions de guies turístics, i també amb centres de formació en turisme, amb l'objectiu de desenvolupar un programa d'estudis més alineat amb la realitat professional. Hem participat, així, en la supervisió i el seguiment dels treballs dels alumnes de l'assignatura de Màrqueting Operatiu i Estratègic de l'Escola Universitària de Turisme CETT, en un repte sobre noves propostes per a la futura ampliació del MNAC. A més, hem començat a oferir formació al personal del sector hotel·ler, potencials prescriptors del Museu que poden esdevenir aliats clau en la difusió de la nostra tasca.

Un informe per al futur

Per preparar-nos per al futur, hem encarregat a INSETUR un estudi especialitzat sobre el turisme cultural a Barcelona i una estimació del volum de visitants a l'entorn de Montjuïc a curt, mitjà i llarg termini. Aquest informe, en el context del projecte d'ampliació del nou Museu, ens aportarà un suport per al desenvolupament de l'estratègia.

El MNAC, guardonat

Aquest any, el nostre Museu ha estat guardonat amb els premis de la plataforma de venda Tiquets: el Best Museum i el Most Remarkable Venue. Es tracta de dos guardons que reconeixen el nostre compromís a l'hora d'oferir experiències significatives a tots aquells que ens visiten.

Guies oficials (APIT I AGUICAT)

El Museu ha estat reconegut amb els premis Tiquets Best Museum i Most Remarkable Venue

Premis Best Museum i Most Remarkable Venue

Sinergies i visibilitat: el Museu en fires i trobades

Al llarg de l'any, hem participat en fires, jornades professionals, accions promocionals i *workshops*, amb l'objectiu de generar sinergies entre el sector públic i el privat. Aquestes accions ens han permès reforçar el posicionament del Museu dins l'ecosistema cultural i turístic, sota el paraigua de les marques Barcelona i Catalunya. La Fira IBTM, Fitur, B-Travel, el Fòrum Turístic, les Jornades de Mercats Estratègics i la Convenció de Membres de Turisme de Barcelona, entre d'altres, ens han ofert l'oportunitat d'ampliar aliances, connectar amb nous públics i consolidar-nos com a referent cultural en l'àmbit local i internacional.

ArtsLibris

Hem assistit a ArtsLibris, la fira internacional especialitzada en llibres d'artista, fotollibres i publicacions d'autoedició que se celebra anualment. La participació conjunta amb altres museus de la ciutat, com el Museu Picasso, el MACBA o el CCCB, contribueix a projectar una imatge compartida dels museus com a editors de publicacions de qualitat.

Museum Connections

Hem participat de nou en la fira parisenca Museum Connections, una trobada internacional amb més de 25 anys d'història centrada en el desenvolupament econòmic i comercial de museus i institucions d'arreu del món. Aquesta edició ens ha permès establir contactes amb nous proveïdors i serveis especialitzats, així com conèixer tendències i models de negoci que ens poden ser d'ajut per desenvolupar l'àrea comercial del Museu.

Serveis al visitant

Des de l'Àrea de Negoci, mantenim una col·laboració estreta amb les empreses responsables dels serveis de restauració i botiga del Museu, i vetllem dia a dia pel seu bon funcionament. Fem un seguiment constant tant de l'atenció al públic —per garantir una experiència de qualitat als visitants— com també de la gestió interna, en assegurant-nos que les instal·lacions funcionin correctament i oferint suport sempre que cal. Aquesta supervisió contribueix a millorar les vendes i, per tant, a generar ingressos per al Museu.

Noves licitacions

Aquest any, el Museu ha posat en marxa dos concursos públics per adjudicar els serveis de restauració i de botiga, que han culminat amb l'elecció de dues empreses consolidades: Vilaplana Catering (Eurest Catalunya SLU), al capdavant del restaurant, i Laie (Laietana de Llibreteria SL), responsable de la botiga.

El nou contracte amb Vilaplana ha entrat en vigor l'1 d'octubre, i tindrà una durada de cinc anys; el de Laie s'ha iniciat el 27 de juny, amb una vigència de quatre anys.

Una de les novetats destacades del servei de restauració és la clàusula d'exclusivitat en el càtering dels esdeveniments del Museu. Aquesta mesura no només permet augmentar els ingressos generats pels actes, sinó que representa un canvi de model en la relació amb l'operador. A més, l'ampliació del període de contracte afavoreix l'estabilitat i la qualitat del servei, en benefici tant del prestador com del Museu. Pel que fa a la botiga, la nova licitació aposta per una presència més gran de producte propi, dissenyat expressament per al MNAC. L'objectiu és que cada article transmeti la identitat del nostre Museu i en reforci la imatge. La qualitat, el disseny cuidat, la producció local i l'accessibilitat per a tots els públics han estat les premisses de la licitació.

En un cop d'ull

	FACTURACIÓ OPERADOR			INGRESSOS PER CÀNON PER AL MUSEU		
	2023	2024	%	2023	2024	%
Laie	1.026.436 €	1.093.886 €	+6,57	213.082 €	239.132 €	+12,23
Singularis/ Vilaplana	2.086.574 €	2.424.361 €	+16,19	545.104 €	533.248 €	-2,17
Total	3.113.010 €	3.518.247 €	22,75 %	758.186 €	772.379 €	10,05 %

Els espais gastronòmics

L'empresa Vilaplana Catering s'encarrega, a partir d'aquest any, de gestionar la cafeteria, el restaurant, la terrassa i els càterings dels esdeveniments a la Sala Oval. Enguany hem volgut garantir un bon tancament de l'etapa anterior, amb l'empresa sortint Singularis, i facilitar el relleu de Vilaplana. A finals d'any, hem iniciat unes obres ambiciosos per renovar completament les cuines del restaurant i la cafeteria, així com els espais d'atenció al públic, que estrenaran un interiorisme més actual. Preveiem que aquestes millores quedin enllestides el febrer del 2025.

El nou contracte amb Vilaplana Catering no només suposa una millora en l'experiència gastronòmica dels visitants — amb nous controls de qualitat i sistemes de seguiment —, sinó també un increment previst d'ingressos per al Museu, especialment a través dels serveis de càtering a la Sala Oval. La nova etapa, a més, aposta per la qualitat i la col·laboració amb grans noms: Christian Escribà signa una selecció de dolços i salats per a la cafeteria i la terrassa, i Albert Raurich serà el responsable de la nova carta del restaurant.

Pel que fa a la facturació en *retail*, ha disminuït lleugerament respecte del 2023, arran del tancament puntual d'un dels espais. Tot i això, ja percebem indicis de recuperació que es consolidaran en els pròxims exercicis.

S'obre una nova etapa gastronòmica al Museu, amb la signatura de Vilaplana i la col·laboració de grans xefs

Comunicació i col·laboració amb el Museu

Una de les premisses del nou contracte era disposar d'un pla de comunicació per donar a conèixer tota l'oferta gastronòmica, tant al client final com a les agències intermediàries. L'agència Coreografia és l'encarregada de dissenyar l'estratègia per atreure nous clients, gestionar el llançament i la presentació oficial de la nova proposta gastronòmica, i donar visibilitat a l'activitat del Museu a través de les xarxes socials, col·laboracions amb prescriptors i campanyes de pagament, entre altres accions.

A més, un altre eix clau del nou contracte és la implicació de Vilaplana en la programació cultural del MNAC, mitjançant activitats que combinen art i gastronomia, com ara tallers familiars i propostes per a adults. Una de les primeres iniciatives en aquesta línia ha estat la lectura dramatitzada del llibre *El celler de les Galeries Laietanes*, seguida d'un tast de vins citats a l'obra.

**Arriben nous
productes inspirats
en les col·leccions del
MNAC, amb disseny i
producció local**

La botiga

Amb l'objectiu de mantenir les vendes d'objectes, hem creat nous articles de marxandatge i hem seleccionat una bibliografia específica sobre les exposicions temporals.

Un dels acords del nou contracte de concessió ha estat el compromís amb la creació de productes propis inspirats en les col·leccions del Museu. En aquest sentit, hem ampliat l'oferta d'articles vinculats a l'art romànic (amb Sant Climent de Taüll com a leitmotiv), l'art barroc (a partir de les Flors de Pedro de Campobín), i l'art modern (amb novetats inspirades en l'obra *Ombres reflectides*). També hem volgut enriquir la línia de productes infantils, prenent com a referència el bestiar romànic.

Pel que fa a les publicacions, hem continuat sistematitzant la distribució de publicacions pròpies a través de nous acords comercials amb llibreters, amb l'objectiu d'ampliar-ne la presència més enllà de la botiga gestionada per Laie, per poder arribar a nous públics.

La nova bossa corporativa

La nova bossa corporativa és el primer article de la col·lecció del Palau Nacional que hem produït aquest any. Anirem incorporant la resta d'articles al llarg del primer trimestre del 2025. En aquesta nova gràfica, introduïm el nom de la ciutat sota el del Museu, per reforçar la identitat del MNAC i la seva vinculació amb Barcelona.

Hem venut 2.285 publicacions del Museu, que han representat un 5 % més de facturació respecte del 2023

Les novetats editorials

Hem presentat el llibre *Cerca i troba*, una proposta amb il·lustracions i petites curiositats que conviden a descobrir diverses sales i espais del Museu, tot plegat en un to amable, juganer i pensat per a tots els públics. L'edició s'ha fet en col·laboració amb Editorial Mediterrània.

Una altra millora remarcable ha estat la reordenació de la botiga i l'actualització de la senyalística, accions que formen part, també, del nou contracte de gestió. Aquesta renovació ens ha permès ampliar la zona infantil i crear punts d'atenció que permeten una circulació més fluida als visitants, per millorar, així, tant la descoberta dels nostres productes com l'experiència de compra.

Les 10 edicions del MNAC més venudes:

1. *The Guide* – 519 unitats
2. *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna* – 419 unitats
3. *Suzanne Valadon. Una epopeya moderna* – 362 unitats
4. *La Guía* – 257 unitats
5. *Le Guide* – 169 unitats
6. *El mirall perdut* – 151 unitats
7. *La Guia* (català) – 121 unitats
8. *Quadern: Quina Humanitat?* – 111 unitats
9. *El espejo perdido* – 91 unitats
10. *Guia Art Romànic* (català) – 85 unitats

Els 2 articles més venuts

1. *Postal Ombres reflectides* – 1.949 unitats
2. *Imant ceràmica Palau Nacional* – 1.859 unitats

Lloguer d'espais i producció d'esdeveniments

Hem acollit 61 esdeveniments, tant institucionals com d'empreses privades, i un total de 20.438 convidats. Destaquem:

Congrés Fira ISE (30 de gener).

Centenari Cadena SER, Grup Prisa Catalunya (14 de febrer).

Sopar d'inauguració MWC2024 (25 de febrer).

Desfilada Pronovias i festa de cloenda (19 d'abril).

Welcome FCB (12 de març).

People in Red (6 de maig).

125è aniversari RCT Barcelona (3 de juliol).

El lloguer d'espais ha
generat uns ingressos
de 1.274.637,80 €

Hem atès 5.342 peticions
per a esdeveniments
i hem fet 466 visites
tècniques i comercials

Presentació marca òptica Etnia (22 juliol)

Sopar Hero Motors (23 de setembre)

Road show FERRARI_QUADIS (10 d'octubre).

Premis Planeta 2024 (15 d'octubre).

Gala de lliurament dels Premis MotoGP 2024 Dorna Sports S.L.
(17 de novembre)

Sopar de l'empresa FLUIDRA (6 de desembre)

Organització i RSC

Medi ambient

Com a institució responsable de la conservació del patrimoni, assumim el compromís de contribuir a una societat més justa i sostenible a través d'una política ambiental activa. Des de l'any 2010, el Museu disposa d'un sistema de gestió ambiental propi, que forma part d'un model de gestió més ampli basat en la responsabilitat social, i que orienta el funcionament global de la institució i les interaccions amb l'entorn.

Aquest sistema va ser certificat l'any 2011 segons la norma internacional ISO 14001, i l'any 2012 va obtenir l'acreditació del reglament europeu Eco-Management and Audit Scheme (EMAS). La seva implantació permet desenvolupar l'activitat del Museu amb el màxim respecte pel medi ambient. Cada any establim objectius ambientals concrets a partir d'indicadors que permeten mesurar l'eficiència de les accions empreses i avaluar el comportament ambiental de la institució. Entre els indicadors més significatius, cal destacar les dades relatives al consum de recursos, les emissions i la generació de residus.

L'estratègia ambiental del Museu s'integra en totes les àrees de gestió i es basa en indicadors objectius que permeten avaluar-ne l'eficàcia i garantir la millora contínua

Què fem per reduir el nostre impacte ambiental?

Eficiència energètica

El consum energètic principal del Museu prové de la climatització, la ventilació i la il·luminació.

Què fem per millorar l'eficiència energètica?

- **Millora de la il·luminació en exposicions i oficines:** eliminació de les il·luminacions indirectes i implantació de tecnologia LED en llums directes.
- **Programació horària** de la il·luminació i climatització a les zones amb obres d'art (a través d'un estudi dut a terme per l'Àrea de Restauració i Conservació Preventiva sobre les necessitats mínimes de conservació de les obres d'art) i a les oficines.
- **Detectors de presència** a les sales d'exposicions perquè s'apaguin els llums si no hi ha públic.
- **Sistema de monitoratge** de control de les consignes de climatització.
- Instal·lació de variadors de freqüència per **reduir la velocitat dels ventiladors de la climatització**.
- **Aturades de la maquinària** de fred i calor en funció de la temperatura i humitat interior i exterior.
- Contractació **d'energia elèctrica 100 % d'origen renovable**.
- Actuacions tècniques en maquinària que ajuden a reduir el consum: millora de l'aïllament, canvis de cremadors, etc.
- Actualització de totes les **neveres** antigues per nous aparells més **eficients A+++**.
- Eliminació d'impressores individuals. Ús d'**equips multifunció** més eficients.
- Obtenció de l'**ISO 50001 de gestió energètica** a través de l'empresa de manteniment contractada pel Museu.
- Instal·lació d'una **nova caldera** més eficient.
- **El 2024 hem reduït el consum d'electricitat en un 2,8 %.**
- **Hem reduït el consum de gas en un 13,2 %.**
- **Les nostres emissions han estat de 1.803 t de CO₂, xifra que suposa una reducció del 36 % respecte de la mitjana històrica.**

Aigua

Els consums més rellevants d'aigua del Museu provenen, en primer lloc, de la humectació, i, en segon lloc, de l'ús dels banys.

Què fem per optimitzar el consum d'aigua?

- **Sistemes que afavoreixen l'estalvi d'aigua:** aixetes amb airejadors i temporitzadors a tot el Museu, i doble descàrrega als nous lavabos de la Sala Oval.
- **Reg eficient (anul·lat a causa de l'estat de sequera):**
 - Canvi de canonades de PVC per polietilè amb l'objectiu d'evitar trencaments i fuites.
- Instal·lació de sensors de pluja.
- Instal·lació de difusors de baix cabal.
- Plantació d'espècies de baixa demanda hídrica.
- Programació del reg en funció de l'època de l'any i la climatologia.
- Control diari del consum amb comptadors sectoritzats per detectar fuites.
- **El 2024, l'estalvi d'aigua ha estat del 44,6 %.**

Economia circular

Mesures ambientals adoptades per al foment de l'economia circular:

- Implantació d'un **sistema eficaç de segregació de residus interns:**
 - Protocol de recollida i gestió de residus especials.
 - Il·les de segregació de residus per a usuaris i treballadors.
 - Instal·lació d'un punt net del Museu senyalitzat i amb contenidors de segregació: fusta, ferralla, envasos, paper, vidre i RAEE.
- Sistema de **reutilització de fullets** a la sortida del Museu.
- Ús de **codis QR** per reduir la producció de fullets.
- **Reutilització de materials expositius:** material inventariat i ubicat al magatzem.
- **Parets mòbils reutilitzables a les exposicions per reduir la compra de fusta.**
- Reducció progressiva del **consum de paper en oficines:** digitalització de l'arxiu **documental** i **impressions amb control de targeta individual**.
- **Reducció dels tiratges** de les publicacions.
- Donacions puntuals de material expositiu per a altres museus i centres educatius.

Contractació i concessions

Ambientalització dels contractes:

- **Eliminació de productes d'un sol ús** de plàstic a la cafeteria i al bar, i substitució per materials compostables o reciclables.
- **Ús de productes de neteja ecològics** en el contracte de neteja.
- **Certificació energètica** de les màquines de venda automàtica i reducció d'envasos.
- Aplicació de la normativa UE als camions dels **transports de les d'obres d'art i ambientalització dels embalatges**.
- Ús de **materials sostenibles, control de l'energia i l'aigua, i segregació dels residus** en els contractes d'obres.
- **Materials sostenibles i segregació** dels residus als muntatges d'**exposicions**.
- Ús d'**alternatives naturals i ecològiques** al contracte de **pintura**.
- A les **publicacions, reducció de gramatges, paper reciclat o ecològic i sense plastificats**.

Mobilitat sostenible

- **Aparcament de bicicletes segur** per als treballadors.
- Millora de **la il·luminació i desbrossament dels accessos** per facilitar que s'arribi caminant.
- Redacció d'un **Pla de mobilitat** sostenible el 2012.

Reconeixements ambientals

El MNAC compta amb certificacions i reconeixement que aporten prestigi a la institució.

SR10-0004/2013

Es poden consultar les nostres declaracions ambientals publicades anualment amb el detall del nostre comportament ambiental.

www.museunacional.cat/ca/responsabilitat-social-i-ambiental

RSC Responsabilitat Social

Programa d'objectius del sistema de la responsabilitat social corporativa del MNAC (objectius 2023-2025)

Les exposicions i activitats que es gesten des del Museu Nacional destaquen pel seu caràcter social, d'implicació i compromís. El Museu participa en els debats com a membre actiu de la societat, aportant opinió i incentivant l'esperit crític. Al mateix temps, es fa ressò de la conflictivitat i de l'expressió del dolor i la crítica de les persones afectades per situacions de guerra, injustícia i exclusió social.

Aquests objectius estan alineats amb l'Estratègia i Pla d'acció 2019-2022, prorrogat al 2023.

Els últims anys, el Museu ha incorporat de manera molt notable aspectes socials en els projectes i programes que proposa. L'RS i les mesures mediambientals formen part intrínseca de l'acció museística actual

Crear comunitat

OBJECTIU 2

Ampliar la col·laboració en el programa Arts en Salut

OBJECTIU 3

Augmentar de la segregació de residus fins al 55 % del total produïts per l'activitat museística i oficines

OBJECTIU 4

Reduir el consum d'aigua en un 5 % el 2024 respecte al 2019

OBJECTIU 5

Reduir el consum d'energia el 2024 respecte al 2021

OBJECTIU 6

Estabilitzar el personal interí del Museu

Patrocini

La comtessa Llúcia de la Marca, vídua d'Artar I de Pallars, va sufragar el cost de la construcció de l'església de Sant Pere del Burgal, i esdevé la primera imatge representativa del mecenatge i la protecció de la cultura.

Cercle del Mestre de Pedret. Absis de Sant Pere del Burgal. Comtessa Llúcia de Pallars. Detall, finals del segle XI – principis del segle XII

Des del Museu Nacional volem agrair el suport de les empreses privades, que, juntament amb les institucions públiques, han contribuït decisivament a fer possible la nostra activitat durant l'any.

Aquest suport ha estat clau per continuar treballant al servei del patrimoni i de la societat, i per garantir la sostenibilitat dels projectes que impulsem des del Museu. Gràcies a aquesta col·laboració, hem pogut programar exposicions temporals ambicioses, gestionar i conservar el patrimoni que custodia el MNAC, i desenvolupar un ampli programa d'activitats culturals i educatives. El finançament rebut ha permès dur a terme accions específiques de conservació de les col·leccions, dissenyar propostes educatives inclusives —amb atenció especial als col·lectius en situació de vulnerabilitat— i reforçar la comunicació per arribar a nous públics.

Aquestes aportacions són fonamentals per avançar cap a un Museu més obert, accessible i compromès amb la seva funció social.

El suport de les empreses patrocinadores ha estat essencial per garantir la sostenibilitat dels projectes del MNAC i impulsar un museu més obert, accessible i compromès amb la seva funció social

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Mecenes

Fundació "la Caixa"

Benefactors

FUNDACIÓN
PALARQ
PALEONTOLOGÍA Y ARQUEOLOGÍA

Damm
Fundació

Naturgy

PRONOVIAS

SANTA & COLE

Protectors

Agrolimen

Isabel und Balz Baechi
stiftung

Fira Barcelona

AMICS
MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

Col·laboradors

Sabadell
Fundació

tram

laie cultura
responsable

 magmacultura

TMB Transports
Metropolitans
de Barcelona

Mitjans

ara **betevé** **EL NOU** **EL PAÍS** **el Periódico** **EL PUNT AVUI** **LAVANGUARDIA** **Regió7** **SEGRE** **SE2 CATALUNYA** **3cat** **THE NEW BARCELONA POST** **TimeOut**

Consorci

 **Generalitat
de Catalunya**

 GOBIERNO
DE ESPAÑA
 MINISTERIO
DE CULTURA

 Barcelona
Capital Cultural
i Científica

 **Ajuntament de
Barcelona** **BARCELONA
CULTURA**

**MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA**

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

El Museu Nacional d'Art de Catalunya és una institució beneficiària de la Llei 29/2002, de 23 de desembre del règim fiscal de les entitats sense finalitat lucrativa i dels incentius fiscals al mecenatge.

Amics del Museu Nacional

Les exposicions temporals han tornat a ser, aquest any, el punt de partida que ha inspirat tota la nostra activitat. Des dels Amics del Museu hem volgut acompanyar cada mostra amb una agenda cultural que bateja amb tot allò que passa al MNAC.

Els Amics volem ser una comunitat referent en la difusió del patrimoni històric, artístic i cultural del país

El 2024 ha estat, també, un any especialment ric pel que fa al mecenatge. En destaquem la donació de la Fundació Francisco Godia, gràcies a la qual hem pogut incorporar a les sales d'art modern de la nostra col·lecció l'obra *Jove en un interior* (1882), de Josep Maria Tamburini. Aquesta mateixa donació ha permès, també, restaurar *Sant Francesc d'Assís segons la visió del papa Nicolau V* (1640), de Francisco de Zurbarán, una peça que llueix avui a les nostres sales. A més, també hem celebrat el retorn de l'escultura *El violinista* (1920), de Pablo Gargallo, després d'un llarg i delicat procés de restauració que es va iniciar el 2016. Aquesta fita ha estat possible gràcies a la campanya de micromecenatge "Salvem *El violinista*", impulsada pels Amics del MNAC. Per acabar, hem adquirit una nova obra emblemàtica: el *Retrat de Juli Vallmitjana* (1898-1908), de Ramon Casas.

Tot això arriba en un moment clau per al nostre Museu, immers en un gran projecte de transformació urbanística del parc de Montjuïc, que culminarà amb la seva l'ampliació l'any 2029. Els Amics ens impliquem activament en aquesta nova etapa: col·laborem amb el Museu i enfortim la nostra tasca com a comunitat compromesa.

És amb aquest esperit que hem presentat la nostra missió, visió i valors al Pla d'actuació 2024-27/2029. Es tracta d'un pla que fixa les nostres línies estratègiques per als pròxims anys i que amplia lleugerament l'horitzó per incorporar el projecte d'ampliació del Museu, previst per al 2029.

La força de la comunitat d'Amics es manté i es diversifica

Al llarg del 2024, el nombre d'Amics del Museu Nacional s'ha mantingut estable, amb 3.238 membres al tancament de l'any. Tot i les baixes —principalment a causa de l'expiració automàtica del carnet d'Amic Bàsic o de la manca de renovació automàtica—, l'increment d'altres en les categories d'Amic Col·laborador i Amic Protector ha contribuït a augmentar la donació mitjana per membre.

Els ingressos totals per aportacions particulars han crescut lleugerament i han arribat als 186.674 €, mentre que les aportacions dels membres corporatius han passat de 34.000 € a 42.500 €. A més, cal sumar-hi la contribució de 50.000 € de la Fundació ACS com a empresa col·laboradora.

Les activitats dels Amics. En destaquem...

Al llarg del 2024, hem organitzat tres cicles de conferències i una sessió puntual en línia.

- **Cicle “Connexions artístiques”**, a càrrec de la historiadora de l'art Mercè Riera. Aquest cicle ha explorat els vincles i les afinitats entre obres de la col·lecció del Museu i peces d'artistes i escoles internacionals.
- **Cicle “La il·lustració artística a Catalunya. De Josep Lluís Pellicer a la jove Lola Anglada”**. Hem organitzat aquestes dues conferències en línia, conduïdes per Mercè Riera, amb motiu de l'exposició *Eveli Torent. Entre Els Quatre Gats i la maçoneria*.
- **Cicle sobre l'exposició Suzanne Valadon. Una epopeia moderna**. En aquest conjunt de xerrades, hem aprofundit en l'obra i el context d'aquesta artista singular.
- **Conferència “La llum a les col·leccions Thyssen-Bornemisza”**. En el marc de la col·laboració amb els Amigos del Museo Thyssen-Bornemisza, hem ofert als Amics del MNAC una conferència centrada en el tractament de la llum en les obres d'aquesta col·lecció.

Viatges. Els Amics del MNAC al món

Durant el 2024, ens hem enlairat en sis viatges culturals a destinacions diverses, sempre amb la voluntat de connectar-nos amb la col·lecció del Museu i les exposicions temporals vigents. A **Sicília** hem explorat el llegat medieval, bizantí, àrab i normand de les ciutats de Palerm, Monreale i Cefalù. A **Còrdova**, en el marc de l'exposició *El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana*, hem aprofundit en la història de la ciutat i hem visitat també Lucena, Montilla i Medina Azahara. A **Chicago**, hem conegut institucions museístiques de primer ordre, com l'Art Institute, on hem pogut admirar peces cabdals de la història de l'art català, com el *Retaule de sant Jordi*, de Bernat Martorell. El viatge a **Copenhaguen** ens ha permès gaudir del contrast entre tradició i modernitat, amb visites a espais com el Louisiana Museum of Modern Art. A **Terol** hem descobert un patrimoni mudèjar únic, així com altres espais emblemàtics de la ciutat, i, finalment, hem explorat el paisatge cultural de **Bordeus**, i hem coronat el viatge amb una visita a Sent Milion, un poble medieval al cor de les vinyes de la capital d'Aquitània.

Viatge a Chicago

Hem organitzat 78 propostes, amb 8.715 inscripcions
(8.082 a les activitats presencials i 633 a les activitats en línia)

El programa anual d'activitats ha generat un benefici de 60.312,27 €.
Indoem, en aquesta xifra, el resultat positiu obtingut gràcies
als viatges culturals

Visites protocol·làries i actes especials

Al llarg de l'any, hem organitzat diversos actes institucionals i exclusius per als Amics. El 27 de febrer hem celebrat un esmorzar al restaurant Òleum, amb l'objectiu de presentar-los el projecte d'ampliació, al Pavelló Victòria Eugènia. El 10 de desembre hem fet una presentació exclusiva per als Amics Protectors, Benefactors i Membres d'Honor, on hem mostrat la nova adquisició del Museu, *Jove en un interior*, de Josep Maria Tamburini.

Altres col·laboracions especials

El 2024, en el marc de les col·laboracions amb el grup de museus Articket, hem organitzat dues visites comentades: el 13 de març, a l'exposició *El mirall perdut. Jueus i conversos a l'edat mitjana*, guiada pel conservador Cèsar Favà, i el 29 de maig, a *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna*, a càrrec d'Eduard Vallès, cap de Col·leccions.

D'altra banda, hem mantingut la col·laboració amb el Museo Thyssen-Bornemisza mitjançant visites guiades en línia per als membres dels programes d'Amics de totes dues institucions. El 19 de juny, els Amics del MNAC van oferir una visita virtual de l'exposició *Suzanne Valadon. Una epopeia moderna* als Amigos Thyssen. La sessió va ser conduïda per Anna Vallugera, doctora en Història de l'Art.

Tres obres noves a la col·lecció

Presentem *Jove en un interior* i la restauració de *Sant Francesc d'Assís segons la visió del papa Nicolau V*

El 12 de juny hem presentat dues noves consecucions del Museu: l'adquisició de l'obra *Jove en un interior* (1882), de Josep Maria Tamburini, i la restauració de *Sant Francesc d'Assís segons la visió del papa Nicolau V* (1640), de Francisco de Zurbarán. Aquestes actuacions han estat possibles gràcies a una donació de 90.000 € feta per la Fundació Francisco Godia a la Fundació Amics del MNAC, destinada a enriquir les col·leccions d'art català i a conservar el patrimoni del Museu. Hi han assistit representants de la Fundació Godia i alguns membres de la Direcció i la Presidència del Museu i dels Amics.

El retorn d'*El violinista*

A principis de novembre, l'escultura *El violinista* (1920) de Pablo Gargallo ha tornat a les sales d'art modern. L'obra, que retrata el músic Francesc Costa tocant el violí, va ser adquirida pel Museu amb motiu de l'Exposició d'Art del 1920, on es presentava amb el títol *El virtuos*. El 2010, però, va haver de ser retirada a causa del seu deteriorament. Davant la urgència i la complexitat de la restauració, l'any 2016 els Amics del MNAC van impulsar la campanya de micromecenatge "Salvem *El violinista*". La resposta ciutadana va ser extraordinària: en només tres mesos, 255 mecenes hi van contribuir amb donacions d'entre 10 i 7.000 €, fins a reunir els 46.000 € necessaris per a la seva restauració.

L'adquisició del *Retrat de Juli Vallmitjana*

El desembre, la Fundació ha donat 15.000 € al Museu per adquirir el *Retrat de Juli Vallmitjana*, obra de Ramon Casas. Vallmitjana va ser una de les figures més destacades del panorama cultural català de finals del segle XIX i inicis del XX. Tot i la seva rellevància, el Museu encara no disposava de cap retrat seu. Aquesta adquisició omple un buit en el fons del Gabinet de Dibuixos i Gravats, i representa, per als Amics del Museu, una contribució significativa a l'enriquiment de la col·lecció.

Col·laboracions amb altres entitats

Hem establert diverses col·laboracions que han beneficiat els Amics del MNAC. Hem ofert als membres d'Òmnium Cultural la possibilitat d'obtenir el carnet d'Amics a un preu especial de 40 €, per reforçar el vincle amb aquesta comunitat i obrir la porta a futures accions conjuntes. Amb Enciclopèdia Art, hem ofert un 50 % de descompte als Amics en l'adquisició del llibre *De Taüll a Tàpies*, i durant el juliol els hem repartit gratuïtament un passaport Articket i els hem ofert la possibilitat de comprar-ne més amb un descompte del 50 %.

Entrevista a Pepe Serra, director del MNAC

Si tuviera que escoger una sola imagen que representara el 2024 en el MNAC, ¿cuál elegiría y por qué?

El 2024 se puede retratar como un museo desplegado: en la ciudad, en el país, en el ámbito internacional; con dimensión social y científica. Un museo que trabaja la colección, realiza adquisiciones, revisa relatos y sesgos, impulsa un programa temporal que combina artistas locales e internacionales, se reivindica como servicio público y es una potencia científica con su centro de investigación. Más que un proyecto concreto, la imagen es la de un museo desplegado en todos sus frentes, con un alto nivel de excelencia.

¿Ha habido algún proyecto que haya superado las expectativas iniciales?

Sí. Por un lado, la exposición de Suzanne Valadon, coproducida con el Centro Pompidou, con una gran repercusión y unas cifras de público muy altas. Y, por otro, *El espejo perdido. Judíos y conversos en la Edad Media*, que fue mucho más que una muestra de arte gótico: se convirtió en una reflexión sobre la alteridad, con un fuerte sentido del presente y de interpretación del mundo actual.

Durante el 2024, el MNAC ha dado pasos para actualizar el relato de las colecciones permanentes. ¿Qué criterios han guiado esta revisión?

Somos un museo enciclopédico, con tendencia a clasificar por períodos y aspectos formales. Pero hace años, y también lo hemos hecho en 2024, que revisamos estos marcos, con artistas y comisarios que ayudan a identificar sesgos e historias olvidadas o relegadas a los márgenes. La colección debe responder a nuestro tiempo y las preguntas que formula deben tener sentido hoy.

Llegar a nuevos públicos es un reto compartido por todas las instituciones culturales. ¿Qué acciones se han puesto en marcha para abrir el Museo a audiencias más diversas?

Hace tiempo que entendimos que “el público” no existe: hay cientos de minorías distintas. Hemos diversificado relatos y preguntas, hemos incorporado formas de arte de la cultura popular (por ejemplo, con la exposición sobre el cómic), hemos ampliado la colección de fotografía y hemos incluido a artistas y comisarios contemporáneos que revisan la colección. Esto ha atraído a nuevos visitantes y ha contribuido a reducir con creces la media de edad.

El 2024 también ha sido un año de complicidades: el MNAC ha colaborado con diferentes instituciones y agentes culturales. ¿Qué experiencias destacaría?

El Museo no puede vivir encerrado en sí mismo. Buscamos alianzas reales con instituciones que toman decisiones y hacen que ocurran cosas. Pienso en grandes museos internacionales, pero también en colaboraciones locales: con el Museu del Renaixement en Molins de Rei, el Museu del Barroc de Catalunya en Manresa, Memorial Democràtic, el Centre d'Investigació i Difusió de la Imatge en Girona o la Fundació Carles Pi i Sunyer. Ya hace años que iniciamos estas complicidades con múltiples agentes y comunidades, que nos conectan con públicos y círculos de influencia con los que no teníamos relación.

A partir de los proyectos, aprendizajes y retos de 2024, ¿qué convicciones han salido reforzadas en su visión como director del MNAC y qué preguntas se abren de cara al futuro del Museo?

El Museo afronta una ampliación que consiste en concluir el proyecto que Joaquim Folch i Torres imaginó para un museo del país y, al mismo tiempo, repensar el modelo para un museo como el nuestro. Reforzamos la convicción de que el MNAC es un museo en transformación constante, que debe asumir la realidad líquida y el cambio permanente en nuestra sociedad. Además, debe ceder poder y soberanía, permitir que agentes externos intervengan y decidan. El Museo no puede caer en el paternalismo de creer que sabe lo que le interesa a todo el mundo.

Interview with Pepe Serra, director of the MNAC

If you had to choose just one image to represent 2024 at the MNAC, which one would you choose and why?

We could depict 2024 as a year when the museum opened itself up: in the city, in the country, internationally; with a social and scientific dimension. The museum works on its collections, makes acquisitions, reviews narratives and biases, promotes a temporary programme that combines local and international artists, strives to be a public service and is a scientific power with its research centre. More than a specific project, the image would be that the museum opened itself on all fronts, with a high level of excellence.

Have there been any projects that have exceeded initial expectations?

Yes, definitely. On one hand, the exhibition by Suzanne Valadon, co-produced with the Centre Pompidou, had an incredible impact and boasted numerous visitors. And, on the other, The Lost Mirror. Jews and "Conversos" in the Middle Ages, was much more than an exhibition of Gothic art: it became a reflection on otherness, with a strong sense of the present and an interpretation of today's world.

In 2024, the MNAC took steps to update the narrative of the permanent collections. What judgement guided this review?

We are an encyclopaedic museum, with a tendency to make classifications through time periods and formal aspects. But we have been revisiting these frameworks for years, and we also did so in 2024, with artists and curators helping us to identify biases and histories that have been forgotten or relegated to the margins. The collection must be in line with our times and the questions it asks must make sense today.

Reaching new audiences is a challenge that all cultural institutions face. What actions have been taken to open the Museum to more diverse audiences?

We have understood long time ago that there is no such thing as "the public": there are hundreds of different minorities. We have diversified narratives and questions, included art forms from popular culture (for example, comic strip exhibitions), expanded the photography collection, and included contemporary artists and curators who review the collection. This has attracted new visitors and contributed to a much lower average visitor age.

2024 was also a year of engagement: the MNAC collaborated with different institutions and cultural agents. What experiences would you highlight?

The Museum cannot close itself off from the world. We seek real partnerships with institutions that make decisions and make things happen. I think of great international museums, but also of local collaborations: with the Museu del Renaixement in Molins de Rei, the Museu del Barroc de Catalunya in Manresa, Memorial Democràtic, the Centre d'Investigació i Difusió de la Imatge in Girona and the Fundació Carles Pi i Sunyer. For years now, we have been initiating engagement with multiple actors and communities, which connect us with audiences and circles of influence with which we previously had no relationship.

Based on the projects, lessons learned and challenges of 2024, what beliefs have strengthened your vision as director of the MNAC and what questions do you have for the Museum's future?

The Museum is facing an expansion that consists of completing the project that Joaquim Folch i Torres imagined for a museum of Catalonia and, at the same time, rethinking the model for a museum like ours. We are reinforcing the conviction that the MNAC is a museum undergoing constant transformation, which must take on our dynamic reality and the continuous changes in our society. Moreover, it must cede power and sovereignty, allowing external actors to take action and decide. The Museum cannot fall into the paternalistic tendency of believing that it knows what everyone is interested in.

Col·laboracions amb museus i entitats

El Museu Nacional agraeix als museus i entitats amb què col·labora el seu interès per desenvolupar serveis, projectes i activitats conjuntes que contribueixin a difondre i fer valer el patrimoni artístic català.

MUSEUS I EQUIPAMENTS CULTURALS DE CATALUNYA

ACVic, Centre d'Arts Contemporànies, Vic
 L'Auditori de Barcelona
 Biblioteca de Catalunya, Barcelona
 Biblioteca Museu Víctor Balaguer, Vilanova i la Geltrú
 Biblioteques de Barcelona
 Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró
 CaixaForum Tarragona
 Castell de Montjuïc, Barcelona
 Centre Cultural el Casino, Manresa
 Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)
 El Liceu
 Església de Sant Joan d'Isil, les Valls d'Àneu
 Espai Sert, Catedral de Vic
 Filmoteca de Catalunya, Barcelona
 Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
 Fundació Francisco Godia
 Fundació Joan Miró, Barcelona
 Fundació MAPFRE KBr, Barcelona
 Fundació Palau, Caldes d'Estrac
 Fundació Vila Casas, Barcelona
 La Presó. MIAIC, Mataró
 MAMT. Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona
 Mercat de les Flors. Centre de les Arts en Moviment, Barcelona
 MEV. Museu d'Art Medieval, Vic
 Morera. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida
 Museu Abelló, Mollet del Vallès
 Museu Apel·les Fenosa, El Vendrell
 Museu Catedral de la Seu d'Urgell

Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona
 Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)
 Museu d'Art de Cerdanyola
 Museu d'Art de Girona
 Museu d'Art de Sabadell
 Museu d'Història de Catalunya, Barcelona
 Museu de Ciències Naturals de Barcelona
 Museu de Granollers
 Museu de l'Art de la Pell, Vic
 Museu de l'Empordà, Figueres
 Museu de la Garrotxa, Olot
 Museu de Lleida
 Museu de Reus
 Museu de Tortosa
 Museu de Valls
 Museu del Barroc de Catalunya - Museu de Manresa
 Museu del Disseny - DHub, Barcelona
 Museu del Renaixement, Molins de Rei
 Museu Diocesà i Comarcal de Solsona
 Museu Frederic Marès, Barcelona
 Museu Marítim de Barcelona
 Museu Picasso, Barcelona
 Museus de Sitges
 Muxart Espai d'Art i Creació Contemporanis, Martorell
 Palau Requesens de Molins de Rei
 Sala dels Trinitaris, Vilafranca del Penedès
 Teatre Nacional de Catalunya
 VINSEUM-Museu de les Cultures del Vi, Vilafranca del Penedès

ORGANISMES I ENTITATS DE CATALUNYA

Acció Perifèrica	Consorci d'Educació de Barcelona	Hospital Universitari Vall d'Hebron, Barcelona
Agència Catalana del Patrimoni, Generalitat de Catalunya	Cooperasec	IDIAP Jordi Gol
Agència de Salut Pública de Barcelona, Generalitat de Catalunya	Cooperativa Connectats	IEA Oriol Martorell, Barcelona
Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT)	Coordinadora d'Entitats del Poble-sec i Pla d'Acollida Poble-sec per a Tothom	IES Consell de Cent
Agrupació Fotogràfica de Catalunya	CRP Les Corts	IES Jaume Balmes, Barcelona
Amical Wikimedia	CRP Sant Andreu	Institut Català de les Dones, Barcelona
Apropa Cultura	CRP Sants-Montjuïc	Institut Català de la Salut, Generalitat de Catalunya
Arts in Health International Foundation	Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya	Institut de Cultura de Barcelona ICUB
ASSÍS	Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya	Institut Escola Arts, Barcelona
Associació Conversas Bcn	Diputació de Barcelona	Institut del Teatre, Barcelona
Associació Experimentem amb l'ART	Direcció de Turisme i Indústries Creatives	Institut Françaís de Barcelona
Associació de Museòlegs de Catalunya	Districte Sants-Montjuïc	Jocs al segon. Oriol Ripoll
Associació Transductores	Edualter	Loop Festival
Barcelona Obertura Spring Festival	Escola Cal Maiol, Barcelona	Memorial Democràtic
Càritas	Escola d'Art i Disseny EINA	NORMA Editorial
Centre Artístic de Sant Lluç	Escola del Mar, Barcelona	PADEICS. Salut Comunitària
Centre d'Atenció Primària Les Hortes	Escola Garbí Pere Vergés, Barcelona	Parlament de Catalunya, Barcelona
Centre d'Atenció Primària Numància	Escola Gayarre, Barcelona	Pla Comunitari de la Marina de Port
Centre d'Atenció Primària Poblenou	Escola Ítaca, Barcelona	Pla Comunitari del Poble-sec
Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI), Girona	Escola La Muntanyeta, Barcelona	Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya
Centre LGTBI de Barcelona	Escola Maristes Anna Ravell, Barcelona	Ràdio Flaixbac
Centre Cívic Albareda	Escola Mossèn Jacint Verdaguer, Barcelona	Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i La Bordeta
Centre Cívic Casa del Rellotge	Escola La Muntanyeta, Barcelona	Servei de Biblioteques, Generalitat de Catalunya
Centre Cívic Cotxeres-Casinet	Escola Rel, Barcelona	Servei de Dinamització Imagina't
Centre Cívic El Sortidor	Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC)	Servei d'Educació al Llarg de la Vida
Centre de Recursos Pedagògics Les Corts	Escola universitària de turisme CETT	Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles. Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya
Centre de Recursos Pedagògics Sant Andreu	Festival ARTeFACTe	Taller de Músics
Centre Residencial d'Inclusió Creu dels Molers de Sant Joan de Déu	Festival Dansàneu	Universitat Autònoma de Barcelona
Cercle Artístic de Sant Lluç	Festival ARTeFACTe	Universitat de Barcelona
Serveis Socials	Festival GREC	Universitat Politècnica de Catalunya
CFA Pere Calders, Barcelona	Festival IF	Universitat Pompeu Fabra, Barcelona
Col·lectiu Monster Lab	Fundació Arrels	Vall d'Hebron Institut de Recerca (VHIR)
Consell d'Innovació Pedagògica CIP	Fundació Carles Pi Sunyer	Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL), Barcelona
Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre	Fundació Catalana Síndrome de Down	48 H Open House Barcelona
Consorti Patrimoni Mundial de la Vall de Boí	Fundació Pi i Sunyer	
	Gresol Cultural Poble-sec	
	Genera	

MUSEUS I ENTITATS ESTATALS I INTERNACIONALS

Alphawood Foundation Chicago, Chicago	Musée d'Arts de Nantes
Art Discovery Group Catalogue	Museo Nacional del Prado, Madrid
Bibliothèque nationale de France, París	Museum Gunzenhauser, Chemnitz
Bozar Palais des Beaux-Arts. Centre for Fine Arts, Brussel·les	Palazzo Strozzi Museo di San Marco, Florència
Centre Pompidou – Metz	Universitat de Roma Tor Vergata, Roma

**MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA**

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

Fes-te Amic del Museu!
www.amicsmuseunacional.org

 **Generalitat
de Catalunya**

Un Museu compromès

Barcelona

